

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم
محمد فیزیک

دوره‌ی کارشناسی فیزیک

دانشگاه اصفهان

۱۳۸۷ مهرماه

فهرست راهنما

۷.....	معرفی دوره‌ی کارشناسی فیزیک دانشگاه اصفهان
۸.....	جدول دروس پایه
۹.....	جدول دروس اصلی مشترک
۱۰.....	جدول دروس اختیاری
۱۲.....	جدول دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی
۱۲.....	جدول دروس تخصصی گرایش حالت جامد
۱۳.....	جدول دروس تخصصی گرایش هسته‌ای
۱۳.....	جدول دروس تخصصی گرایش هواشناسی
۱۵.....	جدول‌های تطبیقی و مقایسه‌ای دروس
۱۵.....	جدول مقایسه‌ای دروس پایه
۱۶.....	جدول مقایسه‌ای دروس اصلی مشترک
۱۷.....	جدول مقایسه‌ای دروس اختیاری
۱۹.....	جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی
۲۰.....	جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش حالت جامد
۲۱.....	جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش هسته‌ای
۲۲.....	جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش هواشناسی
۲۳.....	دروس پایه
۲۴.....	ریاضی عمومی ۱
۲۶.....	ریاضی عمومی ۲
۲۸.....	معادلات دیفرانسیل
۲۹.....	فیزیک پایه‌ی ۱ (مکانیک و سیالات)
۳۱.....	فیزیک پایه‌ی ۲ (الکتریسیته و مغناطیس)
۳۳.....	فیزیک پایه‌ی ۳ (موج، حرارت و نور)
۳۵.....	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱
۳۷.....	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲
۳۹.....	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۳
۴۱.....	شیمی عمومی ۱
۴۳.....	دروس اصلی مشترک

مبانی کامپیوتر و برنامه سازی	۴۴
فیزیک جدید ۱	۴۶
آزمایشگاه فیزیک جدید	۴۸
مکانیک تحلیلی ۱	۵۰
مکانیک تحلیلی ۲	۵۲
ترمودینامیک	۵۴
مکانیک آماری	۵۶
ریاضی فیزیک ۱	۵۸
ریاضی فیزیک ۲	۶۰
الکترومغناطیس ۱	۶۲
الکترو مغناطیس ۲	۶۴
مکانیک کوانتمی ۱	۶۶
مکانیک کوانتمی ۲	۶۸
اپتیک ۱	۷۰
آزمایشگاه اپتیک	۷۲
فیزیک نجومی مقدماتی	۷۴
زبان تخصصی ۱	۷۶
دروس اختیاری	۷۷
فیزیک الکترونیک ۲	۷۹
آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲	۸۱
فیزیک جدید ۲	۸۲
مکانیک کوانتمی ۳	۸۴
محیط های الکترو مغناطیسی	۸۶
نظریه نسبیت	۸۸
نظریه گروه ها	۹۰
ذرات بنیادی	۹۲
فیزیک پلاسما	۹۴
مکانیک سیالات	۹۶
امواج	۹۸
اکوستیک	۹۹
اپتیک ۲	۱۰۰
ریاضی فیزیک ۳	۱۰۲
نانو فیزیک	۱۰۴

۱۰۶	مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی
۱۰۸	فیزیک زیستی
۱۱۰	کاربرد کامپیوتر در فیزیک
۱۱۲	تاریخ علم فیزیک
۱۱۳	فلسفه‌ی علم
۱۱۴	آزمایشگاه پیشرفته‌ی فیزیک
۱۱۶	زبان تخصصی ۲
۱۱۷	زلزله‌شناسی عمومی
۱۱۸	ژئوفیزیک
۱۱۹	فیزیک محیط زیست
۱۲۰	هواشناسی فیزیکی
۱۲۱	هواشناسی ماهواره‌ای
۱۲۲	اقليم شناسی
۱۲۳	آلودگی هوا
۱۲۴	هواشناسی هوانوردی
۱۲۵	روش‌های عددی و برنامه نویسی
۱۲۶	پروژه‌ی فیزیک
۱۲۷	کارگاه
۱۲۸	پروژه کارگاهی فیزیک
۱۲۹	کارگاه برق
۱۳۰	علم و دین
۱۳۲	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱
۱۳۳	فیزیک سرامیک‌ها
۱۳۴	تابش سینکروترون و کاربردهای آن
۱۳۵	بلورشناسی
۱۳۷	رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها
۱۳۹	آزمایشگاه رادیو ایزوتوپ‌ها
۱۴۰	شیمی هسته‌ای
۱۴۱	اپتیک ذرات باردار
۱۴۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا
۱۴۴	فیزیک رآکتور ۲
۱۴۶	فیزیک جو
۱۴۷	دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

۱۴۸	فیزیک اتمی و مولکولی
۱۵۰	فیزیک لیزر
۱۵۲	اپتیک کاربردی
۱۵۳	بینابنامایی اتمی و مولکولی
۱۵۴	کاربردهای لیزر
۱۵۶	آزمایشگاه لیزر
۱۵۸	روش‌های خلاء و لایه‌نشانی
۱۶۰	دروس تخصصی گرایش حالت جامد
۱۶۱	فیزیک حالت جامد ۱
۱۶۲	فیزیک حالت جامد ۲
۱۶۳	آزمایشگاه فیزیک حالت جامد
۱۶۴	فیزیک لایه‌های نازک
۱۶۵	ابر رسانایی و کاربردهای آن
۱۶۶	فیزیک الکترونیک ۱
۱۶۸	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱
۱۷۰	دروس تخصصی گرایش هسته‌ای
۱۷۱	فیزیک هسته‌ای ۱
۱۷۲	فیزیک هسته‌ای ۲
۱۷۳	آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای
۱۷۵	فیزیک رآکتور ۱
۱۷۷	آشکارسازها و دستگاه‌های اندازه‌گیری تابش‌های هسته‌ای
۱۷۸	دستگاه‌های شتاب‌دهنده‌ی ذرات و کاربرد آنها
۱۸۰	حفظاظت در برابر پرتوها
۱۸۱	فیزیک بهداشت
۱۸۳	دروس تخصصی گرایش هواشناسی
۱۸۴	هواشناسی عمومی
۱۸۵	هواشناسی سینوپتیکی
۱۸۶	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی
۱۸۷	مبانی هواشناسی دینامیکی
۱۸۸	آمار در هواشناسی
۱۸۹	پیش‌بینی عددی وضع هوا

معرفی دوره‌ی کارشناسی فیزیک دانشگاه اصفهان

تعریف دوره:

دوره‌ی کارشناسی فیزیک یکی از دوره‌های آموزش عالی است که با توجه به ماهیت علم فیزیک و فرآگیری دامنه‌ی گسترش آن در تمامی ابعاد مادی و فکری زندگی انسان‌ها، هدف آن علاوه بر تربیت افراد قابل برای پی‌گیری و انتقال و گسترش مرزهای این علم از طریق آموزش و پژوهش و نیز ساختن زیربنای مناسب برای ایجاد تکنولوژی نوین و انتقال آن، تربیت متخصصینی است که بتوانند جوابگوی نیازهای متنوع تخصصی و حرفه‌ای و کارشناسانه‌ی مربوط به فیزیک بوده باشند.

نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان کارشناسی فیزیک بسته به نوع کارشناسی به طور عام می‌توانند جوابگوی نیازها و موارد زیر باشند:

الف: کسب قابلیت‌های نظری و عملی لازم جهت رفع نیازهای تخصصی صنایع و حل مشکلات فنی مربوط به تکنولوژی‌های نوین و مراکز پژوهشی در حد کارشناسی.

ب: احراز آمادگی برای ادامه‌ی تحصیل و تحقیق در مقاطع و مراحل بالاتر در رشته‌ی فیزیک و سایر رشته‌های فنی و علوم پایه.

ج: رفع نیازهای آموزش و پرورش برای تدریس کلیه‌ی دروس فیزیک در دوره‌های مختلف متوسطه و مراکز تربیت معلم.

د: نقش اصلی در احراز و انتقال تکنولوژی نوین.

واحد‌های درسی:

تعداد کل واحدهای درسی کارشناسی فیزیک به شرح زیر می‌باشد:

کارشناسی فیزیک

نوع درس	تعداد واحد
دروس عمومی	۲۲

۲۹

دروس پایه

۵۲

دروس اصلی مشترک

۹

دروس اختیاری

۲۵

دروس تخصصی گرایشی

۱۳۷

مجموع

تبصره:

۱. دانشجویان دوره‌ی کارشناسی فیزیک می‌توانند دروس اختیاری خود را با نظرموافق شورای آموزشی گروه از برنامه‌ی درسی کارشناسی سایر گرایش‌های فیزیک یا سایر رشته‌های دانشگاه اصفهان یا دانشگاه‌های دولتی انتخاب نمایند.
۲. دانشجویان دوره‌ی کارشناسی مجازند که با نظرموافق شورای آموزشی گروه و ضمن توجه به وضعیت تحصیلی خود، دروس کارشناسی ارشد فیزیک را به عنوان درس اختیاری اخذ نمایند. البته حد نصاب کف کلاس‌های کارشناسی ارشد بدون احتساب این دانشجویان محاسبه خواهد شد.

جدول دروس پایه

جدول شماره‌ی ۱: دروس پایه		
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	ریاضی عمومی ۱	۴
۲	ریاضی عمومی ۲	۴
۳	معادلات دیفرانسیل	۳
۴	فیزیک پایه‌ی ۱ (مکانیک و سیالات)	۴
۵	فیزیک پایه‌ی ۲ (الکتریسیته و مغناطیس)	۴
۶	فیزیک پایه‌ی ۳ (موج، حرارت و نور)	۴
۷	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱	۱
۸	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲	۱
۹	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۳	۱
۱۰	شیمی عمومی ۱	۳
جمع واحدها		۲۹

جدول دروس اصلی مشترک

جدول شماره‌ی ۲: دروس اصلی مشترک		
ردیف	درس	تعداد واحد
۱	مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی	۳
۲	فیزیک جدید ۱	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک جدید	۲
۴	مکانیک تحلیلی ۱	۳
۵	مکانیک تحلیلی ۲	۳
۶	ترمودینامیک	۳
۷	مکانیک آماری	۳
۸	ریاضی فیزیک ۱	۳
۹	ریاضی فیزیک ۲	۳
۱۰	الکترومغناطیس ۱	۴
۱۱	الکترومغناطیس ۲	۴
۱۲	مکانیک کوانتومی ۱	۴
۱۳	مکانیک کوانتومی ۲	۴
۱۴	اپتیک ۱	۳
۱۵	آزمایشگاه اپتیک	۲
۱۶	فیزیک نجومی مقدماتی	۳
۱۷	زبان تخصصی ۱	۲
جمع واحدها		۵۲

جدول دروس اختیاری

جدول شماره‌ی ۳: دروس اخظایی

رده‌ی	عنوان درس	تعداد واحد
۱	فیزیک الکترونیک ۲	۳
۲	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲	۲
۳	فیزیک جدید ۲	۳
۴	مکانیک کوانتومی ۳	۳
۵	محیط‌های الکترومغناطیسی	۳
۶	نظریه‌ی نسبیت	۳
۷	نظریه‌ی گروه‌ها	۳
۸	ذرات بنیادی	۳
۹	فیزیک پلاسما	۳
۱۰	مکانیک سیالات	۳
۱۱	امواج	۳
۱۲	اکوستیک	۳
۱۳	اپتیک ۲	۳
۱۴	ریاضی فیزیک ۳	۳
۱۵	نانو فیزیک	۳
۱۶	مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی	۲
۱۷	فیزیک زیستی	۳
۱۸	کاربرد کامپیوتر در فیزیک	۳
۱۹	تاریخ علم فیزیک	۲
۲۰	فلسفه‌ی علم	۲
۲۱	آزمایشگاه پیشرفته فیزیک	۲
۲۲	زبان تخصصی ۲	۲
۲۳	زلزله‌شناسی عمومی	۳
۲۴	ژئوفیزیک	۳
۲۵	فیزیک محیط زیست	۳
۲۶	هواشناسی فیزیکی	۲
۲۷	هواشناسی ماهواره‌ای	۳
۲۸	اقلیم شناسی	۳
۲۹	آلودگی هوا	۲

۳	هواشناسی هوانوردی	۳۰
۳	روش‌های عددی و برنامه‌نویسی	۳۱
۳	پروژه‌ی فیزیک	۳۲
۱	کارگاه	۳۳
۲	پروژه‌ی کارگاهی فیزیک	۳۴
۲	کارگاه برق	۳۵
۲	علم و دین	۳۶
۱	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱	۳۷
۳	فیزیک سرامیک‌ها	۳۸
۳	تابش سینکروترون و کاربردهای آن	۳۹
۳	بلورشناسی	۴۰
۳	رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها	۴۱
۱	آزمایشگاه رادیو ایزوتوپ‌ها	۴۲
۲	شیمی هسته‌ای	۴۳
۳	اپتیک ذرات باردار	۴۴
۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا	۴۵
۳	فیزیک راکتور ۲	۴۶
۳	فیزیک جو	۴۷
۱۲۳ واحد	جمع واحدها	

جدول دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

جدول شماره‌ی ۴: دروس تخصصی گرایش اتمی مولکولی		
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	فیزیک اتمی و مولکولی	۳
۲	فیزیک لیزر	۳
۳	اپتیک کاربردی	۳
۴	بینابنمایی اتمی و مولکولی	۳
۵	کاربردهای لیزر	۲
۶	آزمایشگاه لیزر	۲
۷	روش‌های خلاء سازی و لایه‌نشانی	۳
۸	* فیزیک حالت جامد ۱	۳
۹	** فیزیک هسته‌ای ۱	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

جدول دروس تخصصی گرایش حالت جامد

جدول شماره‌ی ۵: دروس تخصصی گرایش حالت جامد		
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	فیزیک حالت جامد ۱	۳
۲	فیزیک حالت جامد ۲	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک حالت جامد	۲
۴	فیزیک لایه‌های نازک	۳
۵	ابرسانایی و کاربردهای آن	۳
۶	فیزیک الکترونیک ۱	۳
۷	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱	۲
۸	فیزیک اتمی و مولکولی *	۳
۹	** فیزیک هسته‌ای ۱	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

جدول دروس تخصصی گرایش هسته‌ای

جدول شماره‌ی ۶: دروس تخصصی گرایش هسته‌ای		
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	فیزیک هسته‌ای ۱	۳
۲	فیزیک هسته‌ای ۲	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای	۱
۴	فیزیک راکتور ۱	۳
۵	آشکارسازها و دستگاه‌های اندازه‌گیری تابش‌های هسته‌ای	۳
۶	دستگاه‌های شتاب‌دهنده‌ی ذرات و کاربرد آنها	۲
۷	حافظت در برابر پرتوها	۲
۸	فیزیک بهداشت	۲
۹	فیزیک اتمی و مولکولی*	۳
۱۰	فیزیک حالت جامد ۱**	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

جدول دروس تخصصی گرایش هواشناسی

جدول شماره‌ی ۷: دروس تخصصی گرایش هواشناسی		
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	هواشناسی عمومی	۳
۲	هواشناسی سینوپتیکی	۳
۳	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی	۱
۴	مبانی هواشناسی دینامیکی	۳
۵	آمار در هواشناسی	۳
۶	پیش‌بینی عددی وضع هوا	۳
۷	فیزیک اتمی و مولکولی*	۳
۸	فیزیک حالت جامد ۱**	۳
۹	فیزیک هسته‌ای ۱***	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

*** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

جدول‌های تطبیقی و مقایسه‌ای دروس

جدول مقایسه‌ای دروس پایه

برنامه‌ی در حال اجراء			برنامه‌ی جدید		
جدول شماره‌ی ۱: دروس پایه			جدول شماره‌ی ۱: دروس پایه		
تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
۴	ریاضی عمومی ۱	۱	۴	ریاضی عمومی ۱	۱
۴	ریاضی عمومی ۲	۲	۴	ریاضی عمومی ۲	۲
۳	معادلات دیفرانسیل	۳	۳	معادلات دیفرانسیل	۳
۴	فیزیک پایه‌ی ۱	۴	۴	فیزیک پایه‌ی ۱ (مکانیک و سیالات)	۴
۴	فیزیک پایه‌ی ۲	۵	۴	فیزیک پایه‌ی ۲ (الکتریسیته و مغناطیس)	۵
۴	فیزیک پایه‌ی ۳	۶	۴	فیزیک پایه‌ی ۳ (موج، حرارت و نور)	۶
۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱	۷	۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱	۷
۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲	۸	۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲	۸
۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۳	۹	۱	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۳	۹
۳	شیمی عمومی ۱	۱۰	۳	شیمی عمومی ۱	۱۰
۱	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱	۱۱			۱۱
۳	مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی	۱۲			۱۲
۳۳	جمع واحدها		۲۹	جمع واحدها	
			واحد		

جدول مقایسه‌ای دروس اصلی مشترک

برنامه‌ی قدیم

جدول شماره‌ی ۲: دروس اصلی مشترک

تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
		۱
۴	فیزیک جدید ۱	۲
۲	آزمایشگاه فیزیک جدید	۳
۳	مکانیک تحلیلی ۱	۴
۳	مکانیک تحلیلی ۲	۵
۴	ترمودینامیک و مکانیک آماری	۶
		۷
۳	ریاضی فیزیک ۱	۸
۳	ریاضی فیزیک ۲	۹
۴	الکترومغناطیس ۱	۱۰
۴	الکترومغناطیس ۲	۱۱
۴	مکانیک کوانتومی ۱	۱۲
۴	مکانیک کوانتومی ۲	۱۳
۳	اپتیک ۱	۱۴
۲	آزمایشگاه اپتیک	۱۵
		۱۶
		۱۷
۴۳ واحد	جمع واحد	

برنامه‌ی جدید

جدول شماره‌ی ۲: دروس اصلی مشترک

تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
۳	مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی	۱
۳	فیزیک جدید ۱	۲
۲	آزمایشگاه فیزیک جدید	۳
۳	مکانیک تحلیلی ۱	۴
۳	مکانیک تحلیلی ۲	۵
۳	ترمودینامیک	۶
۳	مکانیک آماری	۷
۳	ریاضی فیزیک ۱	۸
۳	ریاضی فیزیک ۲	۹
۴	الکترومغناطیس ۱	۱۰
۴	الکترومغناطیس ۲	۱۱
۴	مکانیک کوانتومی ۱	۱۲
۴	مکانیک کوانتومی ۲	۱۳
۳	اپتیک ۱	۱۴
۲	آزمایشگاه اپتیک	۱۵
۳	فیزیک نجومی مقدماتی	۱۶
۲	زبان تخصصی ۱	۱۷
۵۲ واحد	جمع واحد	

جدول مقایسه‌ای دروس اختیاری

دروس تخصصی انتخابی	برنامه‌ی در حال اجراء			برنامه‌ی جدید			
	جدول شماره‌ی ۲: دروس تخصصی مشترک (الزامی)			جدول شماره‌ی ۳: دروس اختیاری			
	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف		تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	۳	الکترونیک ۱	۱		۳	فیزیک الکترونیک ۲	۱
	۲	آزمایشگاه الکترونیک ۱	۲		۲	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲	۲
	۳	نسبیت	۳		۳	نظریه‌ی نسبیت	۳
	۳	نظزیه‌ی گروه‌ها	۴		۳	نظریه‌ی گروه‌ها	۴
	۳	ذرات بنیادی مقدماتی	۵		۳	ذرات بنیادی	۵
	۳	فیزیک پلاسمایا	۶		۳	فیزیک پلاسمایا	۶
	۳	مکانیک سیالات	۷		۳	مکانیک سیالات	۷
	۳	کاربرد کامپیوتر در فیزیک	۸		۳	کاربرد کامپیوتر در فیزیک	۸
	۲	آزمایشگاه پیشرفته فیزیک ۱	۹		۲	آزمایشگاه پیشرفته فیزیک	۹
	۳	هواشناسی عمومی	۱۰				۱۰
	۱	کارگاه	۱۱		۱	کارگاه	۱۱
	۲	پژوهش کارگاهی فیزیک	۱۲		۲	پژوهش کارگاهی فیزیک	۱۲
	۳	پژوهش	۱۳		۳	پژوهش	۱۳
	۳	ژئوفیزیک	۱۴		۳	ژئوفیزیک	۱۴
	۳	هواشناسی دینامیکی ۱	۱۵				۱۵
	۳	اختر فیزیک	۱۶				۱۶
	۳	فیزیک حالت جامد ۱	۱۷				۱۷
	۳	لیزر	۱۸				۱۸
	۳	مکانیک آماری	۱۹				۱۹
	۲	زبان تخصصی	۲۰				۲۰
	۴	فیزیک هسته‌ای ۱ و آزمایشگاه	۲۱				۲۱
	۵۸	جمع واحد					
دروس تخصصی	۳	فیزیک جدید ۲	۲۲		۳	فیزیک جدید ۲	۲۲
	۳	آکوستیک	۲۳		۳	آکوستیک	۲۳
	۲	تاریخ علم فیزیک	۲۴		۲	تاریخ علم فیزیک	۲۴
	۲	فلسفه‌ی علم	۲۵		۲	فلسفه‌ی علم	۲۵
	۳	محیط‌های الکترومغناطیسی	۲۶		۳	محیط‌های الکترومغناطیسی	۲۶

	۳	فیزیک محیط زیست	۲۷		۳	فیزیک محیط زیست	۲۷
	۲	آزمایشگاه پیشرفته فیزیک ۲	۲۸				۲۸
	۳	هواشناسی ماهواره‌ای	۲۹		۳	هواشناسی ماهواره‌ای	۲۹
	۳	اقلیم شناسی ۱	۳۰		۳	اقلیم شناسی	۳۰
	۳	پیش‌بینی عددی وضع هوا	۳۱				۳۱
	۳	هواشناسی هوانوردی ۱	۳۲		۳	هواشناسی هوانوردی	۳۲
	۳	فیزیک جو	۳۳		۳	فیزیک جو	۳۳
	۳	زلزله شناسی	۳۴		۳	زلزله شناسی عمومی	۳۴
	۲	آلودگی هوا	۳۵		۲	آلودگی هوا	۳۵
	۳	فیزیک نجومی مقدماتی	۳۶				۳۶
	۲	مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی	۳۷		۲	مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی	۳۷
	۳	امواج	۳۸		۳	امواج	۳۸
	۳	ریاضی فیزیک ۳	۳۹		۳	ریاضی فیزیک ۳	۳۹
	۲	نقد و بررسی کتب دیرستانی	۴۰				۴۰
	۲	فیزیک فضا	۴۱				۴۱
			۴۲		۲	زبان تخصصی ۲	۴۲
			۴۳		۳	مکانیک کوانتومی ۳	۴۳
			۴۴		۳	اپتیک ۲	۴۴
			۴۵		۳	نانو فیزیک	۴۵
			۴۶		۳	فیزیک زیستی	۴۶
			۴۷		۲	کارگاه برق	۴۷
			۴۸		۲	علم و دین	۴۸
			۴۹	۱	۱	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱	۴۹
			۵۰		۳	فیزیک سرامیک‌ها	۵۰
			۵۱		۳	تابش سینکروترون و کاربردهای آن	۵۱
			۵۲		۳	بلورشناسی	۵۲
			۵۳		۳	رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آن‌ها	۵۳
			۵۴	۱	۱	آزمایشگاه رادیو ایزوتوپ‌ها	۵۴
			۵۵		۲	شیمی هسته‌ای	۵۵
			۵۶		۳	روش‌های عددی و برنامه‌نویسی	۵۶
			۵۷		۳	اپتیک ذرات باردار	۵۷
			۵۸		۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا	۵۸

		۵۹	۳	۵۹
۵۳ واحد	جمع واحدها	۱۲۳ واحد	د	جمع واحدها

جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

برنامه‌ی در حال اجراء

برنامه‌ی جدید

جدول شماره‌ی ۴: دروس تخصصی گرایش اتمی مولکولی			جدول شماره‌ی ۴: دروس تخصصی گرایش اتمی مولکولی		
تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
		۱	۳	فیزیک اتمی و مولکولی	۱
		۲	۳	فیزیک لیزر	۲
۳	اپتیک کاربردی	۳	۳	اپتیک کاربردی	۳
۳	اسپکتروسکوپی	۴	۳	بینابنایی اتمی و مولکولی	۴
۳	روش‌های تجربی در فیزیک اتمی	۵			۵
۳	کاربردهای لیزر	۶	۲	کاربردهای لیزر	۶
۲	آزمایشگاه لیزر	۷	۲	آزمایشگاه لیزر	۷
۳	تکنیک خلاء	۸	۳	روش‌های خلاء سازی و لایه‌نمانی	۸
		۹	۳	فیزیک حالت جامد ۱	۹
		۱۰	۳	فیزیک هسته‌ای ۱	۱۰
۱۷ واحد	جمع واحدها		۲۵ واحد	جمع واحدها	

جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش حالت جامد

برنامه‌ی درحال اجراء			برنامه‌ی جدید		
جدول شماره‌ی ۵: دروس تخصصی گرایش حالت جامد			جدول شماره‌ی ۵: دروس تخصصی گرایش حالت جامد		
تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
		۱			
۳	فیزیک حالت جامد ۲	۲	۳	فیزیک حالت جامد ۱	۱
۲	آزمایشگاه فیزیک حالت جامد	۳	۳	فیزیک حالت جامد ۲	۲
۳	فیزیک لایه‌های نازک	۴	۲	آزمایشگاه فیزیک حالت جامد	۳
۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا ۱	۵	۳	فیزیک لایه‌های نازک	۴
۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا ۲	۶			۵
۳	ابرسانایی و کاربرد آن	۷			۶
۳	بلورشناسی	۸	۳	ابرسانایی و کاربردهای آن	۷
۳	فیزیک الکترونیک ۲	۹			۸
۲	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲	۱۰	۳	فیزیک الکترونیک ۱	۹
۳	رشد بلور و تکنولوژی نیمه‌رساناهای	۱۱	۲	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱	۱۰
		۱۲			۱۱
۲۸ واحد	جمع واحدها		۳	فیزیک اتمی و مولکولی	۱۲
			۳	فیزیک هسته‌ای ۱	۱۳
			۲۵ واحد	جمع واحدها	

جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش هسته‌ای

برنامه‌ی درحال اجراء			برنامه‌ی جدید		
جدول شماره‌ی ۶: دروس تخصصی گرایش هسته‌ای			جدول شماره‌ی ۶: دروس تخصصی گرایش هسته‌ای		
تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
		۱	۳	فیزیک هسته‌ای ۱	۱
۳	فیزیک هسته‌ای ۲	۲	۳	فیزیک هسته‌ای ۲	۲
۱	آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای	۳	۱	آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای	۳
۳	فیزیک راکتور ۱	۴	۳	فیزیک راکتور ۱	۴
۳	فیزیک راکتور ۲	۵			۵
۳	آشکارسازها و دستگاه های اندازه‌گیری تابش‌های هسته‌ای	۶	۳	آشکارسازها و دستگاه های اندازه‌گیری تابش‌های هسته‌ای	۶
۲	شتابدهنده‌های ذرات	۷	۲	دستگاه‌های شتابدهنده‌ی ذرات و کاربرد آنها	۷
۳	رادیو ایزوتوب و کاربرد آن	۸			۸
۱	آزمایشگاه رادیوایزوتوب	۹			۹
۲	شیمی هسته‌ای	۱۰			۱۰
۲	حافظت در برابر پرتوها	۱۱	۲	حافظت در برابر پرتوها	۱۱
		۱۲	۲	فیزیک بهداشت	۱۲
		۱۳	۳	فیزیک اتمی و مولکولی	۱۳
		۱۴	۳	فیزیک حالت جامد ۱	۱۴
۲۳ واحد	جمع واحدها		۲۵ واحد	جمع واحدها	

جدول مقایسه‌ای دروس تخصصی گرایش هواشناسی

برنامه‌ی در حال اجراء			برنامه‌ی جدید		
جدول شماره‌ی ۸: دروس تخصصی گرایش هواشناسی			جدول شماره‌ی ۸: دروس تخصصی گرایش هواشناسی		
تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
		۱	۳	هواشناسی عمومی	۱
۳	هواشناسی سینوپتیکی ۱	۲	۳	هواشناسی سینوپتیکی	۲
۳	هواشناسی سینوپتیکی ۲	۳			۳
۱	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی ۱	۴	۱	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی	۴
۱	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی ۲	۵			۵
۳	هواشناسی دینامیکی ۲	۶	۳	مبانی هواشناسی دینامیکی	۶
۲	هواشناسی فیزیکی ۱	۷			۷
۳	آمار در هواشناسی	۸	۳	آمار در هواشناسی	۸
		۹	۳	پیش‌بینی عددی وضع هوا	۹
		۱۰	۳	فیزیک اتمی و مولکولی	۱۰
		۱۱	۳	فیزیک حالت جامد ۱	۱۱
		۱۲	۳	فیزیک هسته‌ای ۱	۱۲
۱۶ واحد	جمع واحدها		۲۵ واحد	جمع واحدها	

دانشکده علوم گردوه فیزیک

دروس پایه

جدول شماره‌ی ۱: دروس پایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	ریاضی عمومی ۱	۴
۲	ریاضی عمومی ۲	۴
۳	معادلات دیفرانسیل	۳
۴	فیزیک پایه‌ی ۱ (mekanik و سیالات)	۴
۵	فیزیک پایه‌ی ۲ (الکتریسیته و مغناطیس)	۴
۶	فیزیک پایه‌ی ۳ (موج، حرارت و نور)	۴
۷	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱	۱
۸	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲	۱
۹	آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۳	۱
۱۰	شیمی عمومی ۱	۳
جمع واحدها		۲۹ واحد

ریاضی عمومی ۱

Calculus 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۴
حل تمرین: ۲ ساعت الزامی است.	
پیشناز: -	نوع درس: پایه

هدف درس:

تعمیق و گسترش آموخته‌های ریاضی، آموزش مباحث جدید و پرکاربرد ریاضی، ایجاد مهارت برای درک و حل مسائل ریاضی در فیزیک، تقویت ابتکار و خلاقیت فردی در درک ریاضی طبیعت

رئوس مطالب:

- بادآوری از اعداد حقیقی و معرفی و نمایش اعداد مختلط
- بادآوری از حد و قضایای آن - بادآوری از پیوستگی و قضایای آن - قضایای مقدار میانی و اکسترم
- بادآوری از مشتق و دیفرانسیل و قضایای مربوطه - مشتق تابع معکوس- قضایای رول و مقدار میانگین - کاربرد در تقریب ریشه‌ها - تقریب خط مماس - سرعت و شتاب
- معرفی انگرال بصورت حد مجموعهای ریمان - پاد مشتق - قضیه اساسی حساب دیفرانسیل و انگرال- معرفی
- توابع لگاریتمی - نمایی - هذلولی
- روش‌های انگرال‌گیری - انگرال‌گیری- معادلات پارامتری- کاربرد انگرال در محاسبه طول منحنی‌ها - حجم - سطح
- معرفی دنباله‌ها و دنباله‌های عددی - آزمون‌های همگرایی - سری‌های توانی - قضیه تیلور و کاربردهای آن

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

1- G. B. Thomas, R. L. Finney, "Calculus and Analytic Geometry", Addison-Wesley Publishing Company, 9th Edition, 1996.

2- R. A. Silverman, "Modern Calculus and Analytic Geometry", Dover Publication, 2007.

۳- ل. لیتلد، "حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسهٔ تحلیلی" ، ترجمهٔ م. بهزاد، م. رزاقی، س. کاظمی، ا. ناظمی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶.

۴- ت. اپوستل، "حساب دیفرانسیل و انتگرال" ، ترجمهٔ ع. ذکائی، م. رضایی دلفی، ع. ا. عالم زاده، ف. فیروزان، ویرایش اول، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۱.

۵- ج. استوارت، "حسابگان" ، جلد اول، ترجمهٔ م. ح. علامتساز، ع. ا. محمدی، ح. ناهید، ویرایش اول، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۵.

ریاضی عمومی ۲

Calculus 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۴
حل تمرین: ۲ ساعت الزامی است.	
پیشناز: ریاضی عمومی ۱	نوع درس: پایه

هدف درس:

تعمیق و گسترش آموخته های ریاضی، آموزش مباحث جدید و پر کاربرد ریاضی، ایجاد مهارت برای درک و حل مسائل ریاضی در فیزیک، تقویت ابتکار و خلاقیت فردی در درک ریاضی طبیعت.

رئوس مطالب:

- توابع برداری و مشتق آنها - خمیدگی - بردارهای مماس و قائم - سرعت و شتاب
- آشنایی با رویه های درجه دوم - معادلات پارامتری رویه های فضایی - رویه های دور
- توابع چند متغیری - مشتقات جزیی و سویی - گرادیان - معادله هی صفحه مماس - خط قائم بر رویه - قاعده هی زنجیره ای - اکسترمم مقید و قضیه لاغرانژ
- انتگرال های دو گانه و سه گانه - کاربرد آنها (محاسبه حجم، سطح - گشتاور - مرکز جرم) تعویض ترتیب
- انتگرال گیری - محاسبه انتگرال در مختصات کروی و استوانه - تغییر متغیر در انتگرال های دو گانه و سه گانه (ژاکوبی تبدیل)
- حساب برداری: میدان برداری - انتگرال های خط - قضیه گرین - کرل و واگرایی - انتگرال های رویه ای - قضیه استوکس - قضیه واگرایی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. B. Thomas, R. L. Finney, "Calculus and Analytic Geometry", Addison-Wesley Publishing Company, 9th Edition, 1996.
  - 2- R. A. Silverman, "Modern Calculus and Analytic Geometry", Dover Publication, 2007.
- ۳ - ل. لیتلد، "حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسهٔ تحلیلی" ، ترجمهٔ م. بهزاد، م. رزاقی، س. کاظمی، ا. ناظمی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶.
- ۴ - ت. اپوستل، "حساب دیفرانسیل و انتگرال" ، ترجمهٔ ع. ذکائی، م. رضایی دلفی، ع. ا. عالم زاده، ف. فیروزان، ویرایش اول، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۱.
- ۵ - ج. استوارت "حسابگان" جلد دوم، ترجمهٔ م. ح. علامتساز، ع. ا. محمدی، ح. ناهید، ویرایش اول، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۵.

دانشکده علوم جوده فیزیک

معادلات دیفرانسیل

Differential Equations

تعداد واحد عملی: --	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشنباز: همزمان با ریاضی عمومی ۲	نوع درس: پایه

هدف درس:

آشنایی با معادلات دیفرانسیل معمولی و روش‌های مختلف حل آن.

رئوس مطالب :

معرفی و تشکیل معادلات دیفرانسیل - خانواده‌ی منحنی‌ها و مسیرهای قائم - دسته‌بندی معادلات مرتبه‌ی اول و حل آنها - معادلات خطی مرتبه‌ی دوم - معادلات همگن با ضرایب ثابت - روش ضرایب نامعین و تغییر پارامتر - کاهش مرتبه و تبدیل معادلات به ضرایب ثابت - کاربرد معادلات در فیزیک و مکانیک - حل معادلات به روش سری‌ها - توابع بسل - گاما و چندجمله‌ای‌های لزاندر - تبدیل لاپلاس و کاربرد آن در حل معادلات - انتگرال پیچش - حل معادلات انتگرالی - معرفی دستگاه معادلات دیفرانسیل - دستگاه معادلات خطی مرتبه‌ی اول همگن و غیرهمگن - حل دستگاه به وسیله‌ی e^{At} - حل دستگاه به روش تبدیل لاپلاس .

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی :

- ۱ - و. بویس، ر. د. دیپریما، "مقدمات معادلات دیفرانسیل و مسائل مقدار مرسی "، ترجمه‌ی م. سلطانپور، ب. شمس ویرایش اول، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶.
- ۲ - ج. سیمونز، "معادلات دیفرانسیل و کاربرد آنها" ترجمه‌ی ع. ا. بابایی، ا. میامی، ویرایش اول، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴.
- ۳ - م. چینایی، م. رضایی، "معادلات دیفرانسیل و کاربرد آنها" ، انتشارات ارکان، ۱۳۸۰.
- ۴ - ا. کرایه‌چیان، "معادلات دیفرانسیل و کاربرد آنها" ، ویرایش اول، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۳.

فیزیک پایه‌ی ۱ (مکانیک و سیالات)

Basic Physics 1 (Mechanics and Fluids)

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۴
حل تمرین: ۲ ساعت الزامی است.	
پیشناز: -	نوع درس: پایه

هدف درس:

آشنایی با مبانی اولیه مکانیک کلاسیک با تأکید بر روش حل مسائل مقدماتی فیزیکی

رئوس مطالب:

- اندازه‌گیری:

علم و اندازه‌گیری، دستگاه‌های یکاهای SI، جرم، طول، زمان، تحلیل ابعادی

- آنالیز برداری:

جمع و تغییر بردارها، ضرب‌های برداری (ضرب داخلی و خارجی)

- سینماتیک حرکت (در مختصات دکارتی):

تعاریف جابجایی، سرعت، شتاب

حرکت یکبعدی (حرکت یکنواخت و حرکت با شتاب ثابت)

حرکت دو بعدی (حرکت پرتاپی و حرکت دایره‌ای)

سرعت‌های نسبی و شتاب‌های نسبی (نسبیت گالیله‌ای)

- دینامیک حرکت:

قوانين نیوتون: قانون اول (تعريف ناظر و چارچوب لخت) قوانین دوم و سوم (مفاهیم جرم و نیرو)

قوانين نیرو: نیروی وزن - نیروی کشسانی هوك - نیروی اصطکاک - کشش نخ و ...

تعريف تکانه خطی - بیان قانون دوم بر اساس تکانه خطی - قانون پایستگی تکانه خطی

- کار و انرژی:

کار نیروی ثابت، کار نیروی متغیر، اصل کار (قضیه کار - انرژی)، توان، کار نیروهای داخلی

- پایستگی انرژی:

نیروهای پایستار و ناپایستار - پایستگی انرژی مکانیکی - پایستگی انرژی

- سیستم‌های ذرات:

مرکز جرم - ویژگی های مرکز جرم - سیستم ها با جرم متغیر

- ضربه و برخورد:

ضربه - برخوردهای کشسان و ناکشسان یک بعدی - برخوردهای دو و سه بعدی

- حرکت دورانی:

جابجایی، سرعت زاویه ای - شتاب زاویه ای - کمیت های زاویه ای به عنوان بردار - گشتاور نیرو - تکانه زاویه ای - انرژی جنبشی دورانی - معادلات حرکت دورانی و ...

- دینامیک دورانی جسم صلب:

دوران حول محور ثابت، غلتش صفحه ای - قانون پایستگی تکانه زاویه ای.

- تعادل:

شرایط لازم و کافی برای تعادل، انواع تعادل (پایدار، ناپایدار، بی تفاوت)، بحث در مورد تعادل با توجه به تابع انرژی پتانسیل • گرانش:

قانون جهانی گرانش نیوتون، پتانسیل گرانشی، جرم اینرسی، جرم گرانش

- نوسان:

معادله حرکت نوسانی ساده، نوسانات میرا، نوسانات میرای واداشته، تشدید، ارتعاشات کوچک حول وضعیت تعادل • استاتیک سیالات:

فشار، فشار در سیالات، قانون پاسکال، قانون ارشمیدس

- دینامیک سیالات:

جريان های پایا، قانون پیوستگی، قانون برنولی، پیمانه های ونتوری و پیتوت

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. Halliday, R. Resnick, J. Walker, "Fundamentals of Physics", John Wiley & Sons, 7th Edition, 2007.
- 2- H. C. Ohanian, "Principles of Physics", Norton Company Inc. 1994.
- 3- H. D. Young, R. A. Freedman and L. Ford, "University Physics", Pearson Education Limited, 10th Edition, 2007.

فیزیک پایه‌ی ۲ (الکتریسیته و مغناطیس)

Basic Physics 2 (Electricity and Magnetism)

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ۲ ساعت الزامی است.	تعداد واحد نظری: ۴
پیشناز: فیزیک پایه‌ی ۱	نوع درس: پایه

هدف درس:

آشنایی با مبانی الکتریسیته و مغناطیس و بکارگیری این مبانی برای حل مسائل مقدماتی فیزیک.

رئوس مطالب:

- الکتریسیته
- قانون کولن:

بار الکتریکی، رساناها، نیمه‌رساناهای و عایق‌ها، بقای بار الکتریکی، قانون کولن (صورت‌بندی برداری)، آشنایی با دستگاه‌های (متريک و گاوس)، کاربردهای قانون کولن (پالاینده‌های الکترواستاتیک، مولدات‌های یون) میدان الکتریکی:

مفهوم میدان، محاسبه‌ی میدان حاصل از توزیع بار گستته، مفهوم توزیع بار پیوسته، میدان حاصل از توزیع بار پیوسته، حرکت بار در میدان الکتریکی، دو قطبی الکتریکی در میدان الکتریکی، کاربردها (دستگاه‌های زیراکس و چاپگرهای لیزری) قانون گاوس:

آزمایش فاراده و مفهوم شار الکتریکی، قانون گاوس و کاربردهای آن پتانسیل الکتریکی:

اختلاف پتانسیل الکتریکی، پتانسیل تک قطبی و دوقطبی الکتریکی، پتانسیل یک توزیع بار پیوسته، پایستار بودن میدان الکترواستاتیک، مفهوم انرژی پتانسیل الکتریکی (بارهای گستته و توزیع پیوسته)، کاربردهای فیزیکی (کریستال‌های مایع، ماکروویو)

خازن‌ها و عایق‌ها:

تعريف خازن، محاسبه‌ی ظرفیت خازن (مسطح، استوانه‌ای، کروی)، اتصال خازن‌ها (موازی، متواالی)، انرژی ذخیره شده در خازن، خازن محتوى عایق، قطبیدگی عایقه‌ها، قانون گاوس و عایق‌ها، شکل نقطه‌ای قانون گاوس، معادله لایپلاس، کاربردهای فیزیکی

جريان الکتریکی:

چگالی جریان، شکل نقطه‌ای قانون اهم (رسانش در فلزات، محلول‌های یونی، پلاسمما، نیمه‌رساناهای، ابررساناهای)، مقاومت و قانون اهم، توان و انرژی الکتریکی در یک میدان الکتریکی، کاربردها (ترانزیستورها و مدارهای یکپارچه)

• مدارهای الکتریکی:

نیروی محرکه الکتریکی، مدارهای ساده (مقاومت‌های متواالی (سری) و موازی، قانون ولتاژ کیرشهف، قانون جریان کیرشهف)، تحلیل مدارهای چند حلقه‌ای، دستگاه‌های اندازه‌گیری الکتریکی (ولت سنج، آمپرسنج، اهم سنج، پتانسیل سنج)، مدارهای RC کاربردها (ائمه، الکترونیک).

مغناطيس

میدان مغناطیسی :

مفهوم مغناطیسی، نیروی مغناطیسی، حرکت ذره‌ی باردار در میدان مغناطیسی، حلقه‌ی جریان دار در میدان مغناطیسی، کاربردها (سیکلوترون، اثر هال، موتورهای الکتریکی)

• منابع میدان مغناطیسی:

قانون بیو-ساوار، نیروی مغناطیسی بین دو سیم حامل جریان، قانون آمپر، مواد مغناطیسی (فرو
مغناطیس، پارامغناطیس،
دیامغناطیس)، حساسیت مغناطیسی، مدارهای مغناطیسی، کاربردها (میدان مغناطیسی زمین و خورشید، سیملوله) • القاء، الکترومغناطیس

• القاى الكترومغناطيسى:

جزیان‌های القایی، قانون فاراده، شار مغناطیسی، القاء و بقای انرژی، میدان الکتریکی القایی، کاربرد ها (ژنراتورهای الکتریکی، جزیان‌های گردابی، نوارهای ضبط اطلاعات)

- مدارهای جریان متناوب:

خود القاء و انرژی مغناطیسی: القای متقابل، خود القایی، مدارهای RL، انرژی مغناطیسی، نوسان در مدار RL، مدارهای RLC

• مدارهای جریان متناوب:

منابع جریان متناوب و فازورها، مقاومت در مدار ac ، خود القاء در مدار ac ، خازن در مدار ac ، مدار سری RLC ، توان در مدار ac ، تشذید در مدار RLC سری، مبدل‌ها، یکسوکننده‌ها، کاربردها (بلندگو)

• معاذلات ماسکول:

معادلات اساسی الکتریسیته و مغناطیسی، میدان مغناطیسی القابی، تعیین قانون آمپر، معادلات ماکسول، امواج الکترومغناطیسی، معادله موج، طیف امواج الکترومغناطیسی، انرژی امواج الکترومغناطیسی، تولید تابش الکترومغناطیسی، کاربرد ها (ماکروویو، تعیین قطبیدگی امواج الکترومغناطیسی، نمایش گرهای کریستال مایع)

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. Halliday, R. Resnick, J. Walker, "Fundamentals of physics", John Wiley & Sons, 7th Edition, 2007.
  - 2- H. C. Ohanian, "Principles of Physics", Norton Company Inc. 1994.
  - 3- H. D. Young, R. A. Freedman and L. Ford, "University Physics", Pearson Education Limited, 10th Edition, 2007.

فیزیک پایه‌ی ۳ (موج، حرارت و نور)

Basic Physics 3 (Waves, Light and Heat)

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۴
حل تمرین: ۲ ساعت الزامی است.	
پیشیاز: فیزیک پایه ۱	نوع درس: پایه

هدف درس:

آشنایی مقدماتی با:

امواج و ارتعاشات، معادله‌ی موج، انتشار، ترکیب و تداخل امواج مکانیکی ترمودینامیک، مکانیک آماری، دما و گرما- قوانین ترمودینامیک نظریه جنبشی گازها- آنتروپی و مکانیک آماری نورشناسی: امواج الکترومغناطیسی، نورشناسی هندسی- نورشناسی فیزیکی

سرفصل‌ها:

- موج: معادله‌ی موج، امواج مکانیکی، موج عرضی و طولی، امواج ساده سینوسی، شدت موج، برهمنهی امواج (قضیه فوریه)، تداخل امواج، امواج ایستاده.
- امواج صوتی: امواج فرو صوت، شنیداری و فرا صوت، سرعت انتشار امواج طولی، شدت صوت، منابع تولید صوت، زنش (ضربان)، پدیده دوپلر برای امواج صوتی.
- دماسنجدی: تعادل گرمایی، اصل صفرم ترمودینامیک، دماسنجدی، پارامتر دماسنجدی، معادله دماسنجدی، نقاط استاندارد دماسنجدی، مقیاس دمایی گاز کامل، مقیاس فارنهایت و سلسیوس، انساط گرمایی.
- گرما: انرژی گرمایی، ظرفیت گرمایی، راههای انتقال گرما، گرما و کار، قانون اول ترمودینامیک، کاربردهای ساده قانون اول، معادله‌ی حالت گاز کامل (توصیف ماکروسکوپی)، فرایندهای مختلف روی گاز کامل (هم دما - هم حجم - هم فشار - بی دررو (آدیاباتیک)).
- نظریه جنبشی گازها: معادله‌ی حالت گاز کامل (توصیف میکروسکوپی)- محاسبه‌ی فشار، تعییر دما بر اساس انرژی جنبشی مولکول‌ها- گرمای ویژه‌ی گاز کامل، درجات آزادی و تقسیم مساوی انرژی،تابع توزیع ماکسول برای سرعت‌های مولکولی.
- قانون دوم ترمودینامیک: فرایندهای برگشت پذیر و برگشت ناپذیر، چرخه‌ی کارنو، قانون دوم ترمودینامیک، بازده ماشین‌ها، یخچال‌ها، آنتروپی، آنتروپی و قانون دوم، دیدگاه آماری آنتروپی.
- نور: نور به عنوان موج الکترومغناطیسی - سرعت نور- بردار پویان تینگ و شدت نور- فشار تابش، نور قطبیده- اثر دوپلر نسبیتی.

- نورشناسی هندسی: اصل فرما-قوانین بازتاب و شکست- زاویه‌ی حد- بازتابش داخلی- زاویه‌ی بروستر- آینه‌های نخت و کروی- عدسی‌های نازک- منشورها و ابزارهای اپتیکی (چشم- میکروسکوپ و ...)
- تداخل امواج: نور شناسی موجی- آزمایش یانگ- همدوسی- شدت نوارهای تداخلی- تداخل از لایه‌های نازک-
- تداخل سنج مایکلsson و مورلی
- پراش: پراش از تک شکافی- پراش از روزنه‌ی گرد- پراش چندشکافی- الگوهای پراش- توان تفکیک- پراش X پرتوهای

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. Halliday, R. Resnick, J. Walker, "Fundamentals of physics", John Wiley & Sons, 7th Edition, 2007.
- 2- H. C. Ohanian, "Principles of Physics", Norton Company Inc. 1994.
- 3- H. D. Young, R. A. Freedman and L. Ford, "University Physics", Pearson Education Limited, 10th Edition, 2007.

آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۱

Laboratory of Basic Physics 1

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: همزمان با فیزیک پایه‌ی ۱	نوع درس: پایه

هدف درس:

به کارگیری ابزارها و دستگاه‌ها برای تعمیق درک مفاهیم مکانیک

رئوس مطالب:

- منابع خطاها در انجام آزمایش و محاسبهی خطاها مطلق و نسبی
- اندازه‌گیری طول، جرم و جرم حجمی (چگالی)،
- اندازه‌گیری ضریب سختی فنر و تعیین g با آن، به هم بستن فنرا (سری و موازی)، ساخت یک نیرو سنج،
- اندازه‌گیری ضریب اصطکاک برای سطح‌های مختلف (در سطح افقی، شیب دار، قرقره و ...)،
- بررسی سقوط آزاد و تعیین g و مطالعهی حرکت پرتاپی،
- بررسی اصل پایستگی تکانه و برخورد (برخوردهای کشسان و ناکشسان)،
- بررسی حرکت‌های دورانی و پایستگی تکانه‌ی زاویه‌ای (نقطه‌ی مادی و دیسک)،
- بررسی تعادل اجسام و اندازه‌گیری گشتاورها (نیروهای همرس و ناهمرس)،
- بررسی آونگ ساده و اندازه‌گیری g با استفاده از آن،
- اندازه‌گیری لختی دورانی (ممان اینرسی) دیسک، میله استوانه‌ای میله مکعبی شکل و ...،
- بررسی سطح‌های خمیده و اندازه‌گیری ضریب اصطکاک یک سطح خمیده.

انجام آزمایش‌های زیر در صورت وجود امکانات سفارش می‌شود.

- بررسی قوانین حرکت (اندازه‌گیری زمان و تغییر مکان و شتاب حرکت با ماشین آتوود. شتاب حرکت لغزشی و غلطشی، بررسی قوانین حرکت بر روی سطح شیبدار،
- آزمایش‌های مربوط به مکانیک سیالات (نیروهای کشش سطحی، اندازه‌گیری و شکسانی (لزجت) سیال - اصل برنولی و ...)،
- بررسی حرکت ژیروسکوپی (اندازه‌گیری سرعت حرکت تقدیمی و بررسی قوانین حرکت ژیروسکوپی)،
- آونگ کاتر و اندازه‌گیری شتاب جاذبه‌ی زمین به کمک آن.

بررسی آونگ پیچشی و تعیین لختی دورانی یک جسم با شکل نامشخص با این آونگ، ○

- تبصره: از آزمایش‌های فوق، تعدادی به انتخاب گروه در حداقل ۱۲ جلسه دو ساعته آزمایشگاهی ارائه می‌گردد، در هر حال تعداد آزمایش‌های انجام شده توسط دانشجو باید کمتر از ۱۱ باشد.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

آزمایشگاه فیزیک پایه‌ی ۲

Laboratory of Basic Physics 2

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: همزمان با فیزیک پایه‌ی ۲	نوع درس: پایه

هدف درس:

به کارگیری ابزارها و دستگاهها برای تعمیق شناخت نظریه‌های فیزیک الکتریسیته و مغناطیس و آشنایی با کاربردهای این نظریه.

رئوس مطالب:

- راه‌های اندازه‌گیری مقاومت الکتریکی (کاربرد اهم متر، پل و تستون، قانون اهم و ...) و اندازه‌گیری مجموعه مقاومت‌های سری و موازی
- بررسی بستگی مقاومت سیم رسانا به طول و قطر آن (تحقيق رابطه $R = \rho L/A$).
- بررسی قوانین اهم و کیرشهف در مدارهای الکتریکی،
- بررسی خازن‌ها و رسم منحنی‌های پرشدن و خالی شدن و اندازه‌گیری ظرفیت یک خازن و بررسی قانون خازن‌های سری و موازی،
- دیدن خطوط میدان مغناطیسی آهنرباهای دائم و الکتریکی و بررسی و اندازه‌گیری نیروی حرکتی القایی،
- مطالعه ترانسفورماتورها (اندازه‌گیری مقاومت اهمی سیم پیچی‌های اولیه و ثانویه، تعیین ضریب تبدیل، محاسبه مقاومت ظاهری معادل و ...)،
- اندازه‌گیری مقاومت درونی باتری‌ها، تشخیص باتری نو و کهنه و اندازه‌گیری مقاومت درونی ولت سنج،
- بررسی مدارهای $R-C$ و $R-R$ اندازه‌گیری ولتاژهای ورودی و خروجی و اختلاف فاز بین آنها، بررسی اثر خازن‌ها در مدارها با بسامدهای کم و زیاد،
- بررسی مدارهای $R-L$ و $R-L-C$ اندازه‌گیری ولتاژهای ورودی و خروجی و اندازه‌گیری مقاومت ظاهری و اختلاف فاز، بررسی اثر سیم پیچ در مدارهای با بسامدهای کم و زیاد و بررسی پدیده‌ی باز آوابی،
- آشنایی با نوسان‌نما و کاربرد آن (دیدن امواج سینوسی، مربعی و ترکیب امواج و اندازه‌گیری بسامد به کمک منحنی‌های لیساژو و اندازه‌گیری اختلاف فاز)،
- رسم پربندهای همپتانسیل (با الکتروولیت آب نمک)،
- چگونگی ساخت آمپرسنج، ولتسنج و اهم‌سنج با یک گالوانومتر،

انجام آزمایش‌های زیر در صورت وجود امکانات سفارش می‌شود.

- بررسی پیل‌های مشهور و ابزاره (باتری) و رسم منحنی‌های پر شدن و خالی شدن و اندازه‌گیری نیروی حرکتی پیل‌ها، مشاهده منحنی پسمند مغناطیسی آهن،
  - امواج الکترومغناطیسی: مشاهده دستگاه‌های تولید کننده امواج الکترومغناطیسی (امواج ماکروویو، پرتو X و پرتو فرابنفش)، بررسی و انتشار و تداخل امواج ماکروویو،
  - اتصالات ستاره و مثلث در جریان‌های سه فاز،
  - اندازه‌گیری توان در جریان‌های سه فاز یا دو اتصال ستاره و مثلث،
  - بررسی کنتور جریان متناوب (یک فاز و سه فاز) و اندازه‌گیری مربوطه،
  - بررسی ژنراتورها و الکتروموتورها و اندازه‌گیری‌های مربوطه،
  - آزمایش‌هایی در خصوص الکترواستاتیک از قبیل رسم خطوط میدان‌های الکتریکی در شکل‌های مختلف، مشاهدات و اندازه‌گیری‌های مربوط به بارهای ساکن، واندوگراف و ...
- تبصره: از آزمایش‌های فوق، تعدادی به انتخاب گروه در حداقل ۱۲ جلسه دو ساعته آزمایشگاهی ارائه می‌گردد، در هر حال تعداد آزمایش‌های انجام شده توسط دانشجو باید کمتر از ۱۱ باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

آزمایشگاه فیزیک پایه ۳

Laboratory of Basic Physics 3

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری:
حل تمرین: -	
پیشیاز: همزمان با فیزیک پایه‌ی ۳	نوع درس: پایه

هدف درس:

به کارگیری دستگاهها و ابزارها برای تعمیق درک دانشجو در مباحث فیزیک حرارت، نور و امواج و آشنایی با کاربردهای این نظریه.

سفرصل‌ها:

- ۱- بررسی امواج ساکن و تحقیق آن در تارهای مرتعش و لوله‌های صوتی،
- ۲- اندازه‌گیری سرعت صوت در محیط‌های مختلف (اندازه‌گیری سرعت صوت در هوا، جامدات و ...)،
- ۳- بررسی چگونگی وابستگی فرکانس بازآوایی به طول لوله و تار و اندازه‌گیری آن،
- ۴- بررسی بازتاب نور و ویژگی‌های آن در آینه‌های تخت (قوانین بازتاب، قرینه بودن جسم و تصویر، تعیین تعداد تصویرها در آینه‌های همرس و دوران پرتو بازتابیده از یک آینه‌ی چرخیده،
- ۵- بررسی شکست نور و ویژگی‌های آن در دیوبترها (قانون دکارت، تعیین زاویه بروستر و محاسبه ضریب شکست دیوبتر با استفاده از آن، محاسبه ضریب شکست منشور با استفاده از کمینه‌ی زاویه انحراف)،
- ۶- اندازه‌گیری فاصله‌ی کانونی آینه‌های کاو و کوثر و بزرگ‌نمایی آنها،
- ۷- کار با طیف‌نما: درجه‌بندی کردن و اندازه‌گیری طول موج نور،
- ۸- مطالعه‌ی درشت‌نمایی میکروسکوپ و اندازه‌گیری ضریب شکست تیغه‌های شفاف نازک با میکروسکوپ،
- ۹- اندازه‌گیری فاصله‌های کانونی عدسی‌های همگرا و واگرا،
- ۱۰- انبساط گرمایی جامدات و اندازه‌گیری ضریب انبساط طولی برای اجسام با جنس‌های گوناگون،
- ۱۱- اندازه‌گیری ارزش آبی گرماسنج، گرمای ویژه‌ی یک فلز و گرمای نهان ذوب بخ،
- ۱۲- اندازه‌گیری ضریب انبساط حجمی شاره‌ها، تحقیق قانون بویل- ماریوت،
- ۱۳- اندازه‌گیری ضریب رسانش گرمایی فلزات،
- ۱۴- اندازه‌گیری عدد ژول (معادل مکانیکی گرما) به دو روش مکانیکی و الکتریکی،

- ۱۵- بررسی و اندازه‌گیری کاهش نقطه‌ی انجاماد و افزایش نقطه‌ی جوش محلول‌ها برای محاسبه هی جرم مولکولی اجسام الکترولیزناپذیر و نافرار،
- ۱۶- مطالعه و اندازه‌گیری دما با دماسنجهای مختلف و درجه‌بندی یک دماسنجه (آشنایی با دماسنجهای گوناگون نوری، گازی، ترموکوپل و ...)

- تبصره: از آزمایش‌های فوق، تعدادی به انتخاب گروه در حداقل ۱۲ جلسه دو ساعته آزمایشگاهی ارائه می‌گردد، در هر حال تعداد آزمایش‌های انجام شده توسط یک دانشجو نباید کمتر از ۱۲ باشد.

انجام آزمایش‌های زیر در صورت وجود امکانات سفارش می‌شود.

- ۱- اندازه‌گیری ضربی شکست جسم شفاف یا مایع با استفاده از طیفسنج
- ۲- آزمایش دو شکافی یانگ، دو منشوری، فرنل، دو آئینه‌ی فرنل و اندازه‌گیری طول موج پراش،
- ۳- پراش: بررسی پراش یکشکافی و دوشکافی و دیدن پراش حاصل از یک سیم و دو سیم نازک، مانع دایره ای و روزنه‌های دایره‌ای و مستطیل شکل،
- ۴- پراش با توری‌ها و اندازه‌گیری طول موج با آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

شیمی عمومی ۱

General Chemistry 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: -	نوع درس: پایه

هدف درس:

آشنایی اولیه با مفاهیم شیمی

رئوس مطالب:

- مقدمه

كمیت های بنیادی و سیستم آحاد، تعاریف بنیادی شیمی، کاربرد روش استوکیومتری در محاسبات شیمیایی

- نظریه اتمی- ساختار اتم
بررسی ساختار اتم- نظریه های اتمی، جدول تناوبی.
مبانی کوانتمی اتم و آرایش الکترونی اتم ها
تابش الکترومغناطیس، نظریه اتمی بوهر، معرفی معادله موج شرودینگر، اعداد کوانتمی و شکل اوربیتال، آرایش الکترونی.

- پیوندهای شیمیایی
معرفی خواص اتم (یونش، الکترون خواهی، شعاع اتمی و الکترونگاتیویته) پیوند یونی، پیوند کوالانسی.
شکل هندسی مولکولها و اربیتال های مولکولی:

- روش لوئیس در تعیین ساختار ترکیبات، نظریه هیبریداسیون، نظریه دافعه جفت الکترون های ظرفیت، نظریه اوربیتال مولکولی.

- گازها:
قوانين گازها، معادله عمومی گازها، گازهای ایده‌آل، قانون فشار جزیی دالتون، نفوذ و انتشار در گازها، نظریه جنبشی گازها، گازهای حقیقی.

- مایعات:

- بررسی حالت پایه و خواص عمومی مایعات و کشش سطحی، گرانزوی، نقطه جوش، نقطه انجماد، فشار بخار مایعات، معادله ی کلازیوس-کلایپرون و معرفی نمودار فاز ترکیبات مختلف.

- جامدات:
انواع جامدات (یونی، مولکولی، فلزی و کوالانسی)، خواص عمومی جامدات، انواع شبکه های بلوری در جامدات، کاربرد روش پراش پرتو X در تعیین ساختار جامدات.

- محلول های شیمیایی

خواص عمومی محلول‌ها و واحدهای بیان غلظت در محلول‌ها، فشار بخار محلول‌ها، محلول‌های ایده‌آل خواص کولیگاتیو محلول‌ها

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- C. Mortimer, "Chemistry: A Conceptual Approach", 6th Edition, Wadsworth Publishing Company, 1986.
- 2- R. H. Petrucci, W. S Harwood, G. E. Herring and J. Madura, "General Chemistry: Principles and Modern Applications", 9th Edition, 2006.
- 3- M. L. Purcell and K. F. Kotz, "Chemistry and Chemical Reactivity", 5th Edition, 2002.
- 4- O. W. Hill, R. H. Petrucci, T. W McCreary and S. S. Perry, "General Chemistry", 4th Editon, 2004.

دروس اصلی مشترک

جدول شماره‌ی ۲: دروس اصلی مشترک

ردیف	درس	تعداد واحد
۱	مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی	۳
۲	فیزیک جدید ۱	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک جدید	۲
۴	مکانیک تحلیلی ۱	۳
۵	مکانیک تحلیلی ۲	۳
۶	ترمودینامیک	۳
۷	مکانیک آماری	۳
۸	ریاضی فیزیک ۱	۳
۹	ریاضی فیزیک ۲	۳
۱۰	الکترومغناطیس ۱	۴
۱۱	الکترومغناطیس ۲	۴
۱۲	مکانیک کوانتومی ۱	۴
۱۳	مکانیک کوانتومی ۲	۴
۱۴	اپتیک ۱	۳
۱۵	آزمایشگاه اپتیک	۲
۱۶	فیزیک نجومی مقدماتی	۳
۱۷	زبان تخصصی ۱	۲
جمع واحدها		۵۲

مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی

Fundamentals of Computers and Programming

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: -	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

آماده‌سازی دانشجو برای استفاده از کامپیوتر در حل مسائل و تهیه‌ی گزارش کار. دانشجو باید بتواند برنامه هایی از قبیل: عملیات ریاضی ساده - معرفی تابع و استفاده از آن-رسم تابع و کار با بردارها و ماتریس‌ها را بنویسد.

رئوس مطالب:

- اجزای اصلی کامپیوتر: CPU، انواع حافظه، ابزارهای ورودی-خروجی (...)
- سیستم عامل:

معرفی چند سیستم عامل برای کامپیوترهای شخصی نظیر DOS / Windows / Linux (معرفی اجمالی و فرامین اصلی مانند: کپی- حذف و تغییر نام فایل- لیست کردن ...)

• منطق برنامه نویسی:

الگوریتم- نمودارهای عملیاتی- ساختارهای اصلی: تکرار- شرط و انتخاب- عملیات ریاضی

• آشنایی با یکی از زبان‌های برنامه نویسی (فرترن - پاسکال - C)

شامل: ثابت‌ها- متغیرها- ساختارهای محاسباتی و منطقی- ساختارهای تکرار- ساختارهای شرطی- ورودی‌ها و خروجی‌ها- توابع و زیرروال‌ها- محیط گرافیکی و رسم نمودارهای ساده ریاضی

چون زبان پاسکال زبان ساختاریافتی است که برای آموزش زبان برنامه‌نویسی بسیار مناسب است، این زبان (بویژه نسخه تحت ویندوز آن 7 Delphi) توصیه می‌شود.

• الگوریتم‌های بنیادی و متداول مانند:

جستجو و ریشه‌یابی، مرتب کردن اعضای یک بردار، عملیات ریاضی روی بردارها و ماتریس‌ها

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-------	-------------	----------	----------------

-	+	+	+
---	---	---	---

منابع اصلی:

- ۱ - جی. بلفورد، سی. ال. لیو، "برنامهنویسی با پاسکال"، ترجمه‌ی ح. ابراهیم زاده قلزم ، انتشارات دانشگاه امیرکبیر، ۱۳۷۸.
- ۲ - ب. اشجری، م. ت. لواسانی، "برنامه نویسی به زبان پاسکال" ، انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر، ۱۳۸۶.
- ۳ - ای. کافمن، "برنامهنویسی ساخت‌یافته با پاسکال" ، ترجمه‌ی ح. ابراهیم‌زاده قلزم، انتشارات نوپردازان، ۱۳۸۵.
- ۴ - ال. رنایهوف - ، اس. اس. لیستما، "فرترن ۹۰ برای رشته‌های علوم و مهندسی "، ترجمه‌ی م. صالح، موسسه‌ی ویرایش و انتشارات دانشگاه امام حسین، ۱۳۸۶.
- ۵ - اچ. دایتل، پ. دایتل، "برنامه نویسی با C++" ، ترجمه‌ی م. صاحب‌الزمانی، انتشارات شیخ بهایی ، ویرایش دوم، ۱۳۸۶.
- ۶ - اچ. دیتل، پ. دیتل، "چگونه با C++ برنامه بنویسیم؟" ، ترجمه‌ی ح. براهیم‌زاده قلزم، ویرایش پنجم، نشر سیمای دانش، ۱۳۸۶.
- 7- R. H. Jeri and B. E. Koffman, "Problem Solving and Program Design in C", 3rd, Addison-Wesley Longman, Inc. 1999,
- 8- L. Nyhoff, S. Leestma,, "Introduction to Fortran 90 for Engineers and Scientists", 2nd Edition, Prentice Hall, 1996.
- 9- B. S. Gottfried, "Theory and problems of programming with C", 2nd Edition, McGraw Hill Co. 1996.
- 10- H. M. Deitel and P. J. Deitel, "C++ How to program", 6th Edition, Pearson Education Inc. 2008.

فیزیک جدید ۱

Modern Physics 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشناز: فیزیک پایه ۳	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

معرفی پدیده‌های فیزیکی که به گذار از فیزیک کلاسیک به فیزیک نسبیتی و کوانتومی منجر شدند.

رئوس مطالب:

- ذرات و امواج در فیزیک کلاسیک

ذرات کلاسیک، کشف الکترون، یون‌ها و ایزوتوپ‌ها، نظریه جنبشی، توزیع ماکسول برای سرعت‌های مولکولی؛ عامل بولتزمان، امواج کلاسیک، هم ارزی انرژی و جرم، پرتوهای X.

- نظریه‌ی نسبیت خاص

سرعت نور و اتر، اصل نسبیت اینشتین، تبدیل‌های لورنتس، اتساع زمان، انقباض طول، ترکیب سرعت‌ها، انرژی و تکانه نسبیتی.

- کوانتوم‌های انرژی

تابش جسم سیاه، کوانتش انرژی پلانک، فوتون‌ها و اثر فوتوالکتریک، اثر کامپتون، تضعیف پرتوهای X، گرمای ویژه جامدات.

- ساختار اتمی و خطوط طیفی

خطوط طیفی، سری‌های طیفی هیدروژن، اتم هسته‌ای، نظریه بور، اصل همخوانی (تطابق)، جذب انرژی؛ آزمایش فرانک-هرتز، طیف پرتو X مشخصه؛ قانون موزلی.

- مکانیک موجی؛ ذرات آزاد

طول موج دوبروی، ذره در مقابل موج؛ دوگانگی، روابط عدم قطعیت؛ اصل مکمل بودن، معادله موج شرودینگر برای ذره آزاد، بسته‌های موج؛ سرعت گروه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- H. C. Ohanian, "Modern Physics", 2nd Edition, Benjamin Cummings, 1995.
- 2- R. T. Weidner and R. L. Sells, "Elementary Modern Physics", 2nd Edition, Allyn & Bacon, 1980.
- 3- K. S. Krane, "Modern Physics", 2nd Edition, Wiley & Sons, 1995.

آزمایشگاه فیزیک جدید

Modern Physics Laboratory

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری:-
حل تمرین: -	
پیشناز: همزمان با فیزیک جدید ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

آشنایی عملی دانشجویان با مطالب درسی فیزیک جدید

رئوس مطالب:

- آزمایش مایکلsson و مورلی
- اثر دوپلر
- تحقیق کوانتیدگی بار الکتریکی به کمک اندازه‌گیری بار قطره روغن (آزمایش میلیکان)
- اندازه‌گیری نسبت بار به جرم (e/m) الکترون
- اندازه‌گیری پتانسیل یونیزاسیون یک گاز - قانون چایلد-لانگمور
- بررسی خواص پرتو کاتدی و تعیین (e/m) الکترون
- بررسی پراکندگی ذرات α و تحقیق مدل پراکندگی راترفورد
- پدیده فتوالکتریک و اندازه‌گیری ثابت پلانک
- بررسی تابش جسم سیاه و تحقیق قانون استفان-بولتزمن
- اندازه‌گیری شکافتگی خطوط در میدان مغناطیسی (اثر زیمن) و تعیین (e/m) الکترون
- اندازه‌گیری طول موج خطوط لامپ هیدروژن و تعیین ثابت ریدبرگ
- اثر هال
- آزمایش فرانک-هرتز
- پراش پرتو X
- چذب پرتو X
- پراش الکترون
- بسته به امکانات دانشگاه، ۱۲ آزمایش از آزمایش‌های بالا انتخاب و در یک نیمسال انجام شوند.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

مکانیک تحلیلی ۱

Analytical Mechanics 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: فیزیک پایه‌ی ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

ب کارگیری ساختارهای ریاضی برای تحلیل مباحث مکانیک کلاسیک ذرات و اجسام صلب در چارچوب‌های مختلف

رئوس مطالب:

- مفاهیم مقدماتی:

فضا و زمان، قوانین نیوتن، مفاهیم جرم و نیرو، نیروهای خارجی
حرکت خطی:

نیروهای پایستار، پایستگی انرژی، نوسانگر هماهنگ، آونگ، نوسانگر میرا، نوسانگر واداشته، نیروهای نوسانی، نیروهای ضربه ای (روش تابع گرین)، مسئله‌ی برخورد.

- انرژی و تکانه زاویه‌ای:

پرتاوه‌ها، تکانه و تکانه زاویه‌ای، نیروهای مرکزی، مختصات قطبی، حساب و وردش‌ها، اصل هامیلتون، معادلات لاغرانژی.

- نیروهای پایستار مرکزی:

نوسانگر هماهنگ همسانگرد، قوانین پایستگی، قانون عکس مجدور، مدارها، سطح مقطع پراکندگی، مسافت آزاد میانگین، پراکندگی رادرفورد.

- چارچوب‌های چرخان:

آهنگ تغییر یک بردار، ذره در یک میدان مغناطیسی یکنواخت، شتاب و گرانش ظاهری، نیروی کوریولیس، اثر لامور.

- نظریه پتانسیل:

پتانسیل‌های گرانشی و الکتروستاتیکی، دوقطبی و چهار قطبی، توزیع بار کروی، بسط پتانسیل در فواصل دور، شکل زمین، معادلات میدان.

- مسئله دو جسم:

حرکت مرکز جرم و مختصات نسبی، چارچوب مرکز جرم، برخوردهای کشسان، سطح مقطع‌های مرکز جرم و آزمایشگاه

- سامانه‌های چند جسمی:

تکانه و حرکت مرکز جرم، تکانه زاویه‌ای و نیروهای داخلی مرکزی، سامانه زمین-ماه، معادلات لاگرانژ.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- T. W. B. Kibble and F. H. Berkshire, "Classical Mechanics", 5th Edition., Imperial College Press, 2004.
- 2- F. Scheck, "Mechanics", 4th Edition, Springer, (2005)
- 3- S. T. Thornton and J. B. Marion, " Classical Dynamics of Particles and Systems", 5th Edition, Brooks Cole, 2003.
- 4- W. Greiner, "Classical Mechanics", Springer, 2004.
- 5- G. R. Fowles and G. L. Cassiday, "Analytical Mechanics", 7th Edition, Thomas Learning, 2005.

مکانیک تحلیلی ۲

Analytical Mechanics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشناز: مکانیک تحلیلی ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

صورت بندی لاگرانژی و هامیلتونی از مکانیک کلاسیک و به کارگیری ساختار ریاضی مکانیک برای تحلیل حرکت جسم صلب و سامانه‌های دینامیکی.

رئوس مطالب:

- حرکت اجسام صلب:

چرخش حول یک محور، محورهای لختی، محاسبه گشتاورهای لختی، اثر نیروی کوچک روی محور، سرعت زاویه‌ای همزمان، چرخش حول یک محور اصلی، دوران حول یک نقطه‌ی ثابت- زوایای اویلر.

- مکانیک لاگرانژی:

مختصات تعیین یافته سامانه‌های هارمونیک، معادلات لاگرانژ، حرکت تقدیمی فرفره‌ی متقارن، آونگ مقید به چرخش حول یک محور، ذره‌ی باردار در یک میدان الکترومغناطیسی، ریسمان کشیده.

- نوسانات کوچک و مدهای بهنجار:

معادلات حرکت برای نوسانات کوچک، مدهای بهنجار، نوسانگرهای جفت شده، نوسانات ذرات روی یک ریسمان، مدهای بهنجار یک ریسمان کشیده.

- مکانیک هامیلتونی:

معادلات هامیلتون، مختصات قابل چشم پوشی، حرکت ملایم یک فرفره متقارن، قضیه لیوویل، تقارن‌ها و قوانین پایستگی، تبدیلات گالیله.

- سامانه‌های دینامیکی و هندسه‌ی آنها:

فضای فاز، فضای فاز حرکت‌های یکبعدی و دو بعدی، فضای فاز آونگ، مقدمه‌ای بر سامانه‌های آشوبناک.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- T. W. B. Kibble and F. H. Berkshire, "Classical Mechanics", 5th Edition., Imperial College Press, 2004.
- 2- F. Scheck, "Mechanics", 4th Edition, Springer, 2005.
- 3- S. T. Thornton and J. B. Marian, "Classical Dynamics of Particles and Systems", 5th Edition. , Brooks Cole (2003)
- 4- W. Greiner," Classical Mechanics", Springer (2004)
- 5- G. R. Fowles and G. L. Cassiday, "Analytical Mechanics", 7th Edition, Thomas Learning, 2005.

ترمودینامیک

Thermodynamics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک پایه ۳	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

تحلیل مفاهیم فیزیک حرارت و گرما و به کارگیری قوانین ترمودینامیک در مطالعه‌ی پدیده‌هایی که گرما عامل اصلی بروز آنها است.

رئوس مطالب:

- مفاهیم اساسی

سامانه‌های ترمودینامیکی، کمیت‌های حالت، تعادل گرمایی و دما (قانون صفرم ترمودینامیک)، تعادل ترمودینامیکی، نظریه‌ی جنبشی گاز ایده‌آل، فشار، کار، پتانسیل شیمیایی، معادله‌ی حالت گاز واقعی، گرمای ویژه، فرایند های برگشت پذیر و برگشت‌ناپذیر

- قوانین ترمودینامیک

قانون اول ترمودینامیک، گرمای تبدیل، آنتالپی، برخی نتایج قانون اول ترمودینامیک، چرخه‌ی کارنو و آنتروپی، قانون دوم ترمودینامیک، تعبیر میکروسکوپیک آنتروپی، تعادل موضعی و تعادل فراگیر، ماشین‌های ترمودینامیکی، معادله‌ی اویلر و رابطه‌ی گیبس-دوهم، اصل افزایش آنتروپی، تغییرات آنتروپی در فرایند‌های برگشت پذیر، بیان‌های کلاسیوس و کلوین-پلانک از قانون دوم ترمودینامیک

- گذارهای فاز

قاعده‌ی فاز گیبس، تعادل فازی، قانون کنش جرم، برخی کاربرد‌های قوانین ترمودینامیک (کشش سطحی، تابش جسم سیاه، ترمودینامیک سامانه‌های مغناطیسی)

- پتانسیل‌های ترمودینامیکی

تبدیل لژاندر، انرژی‌های آزاد گیبس و هلمهولتز، آنتالپی، آنتالپی آزاد، پتانسیل بزرگ، روابط ماکسول، تبدیلات ژاکوبی، پایداری ترمودینامیکی، معادله‌ی کلاسیوس - کلابیون، قانون سوم ترمودینامیک

- ترمودینامیک آماری

حالتهای انرژی و ترازهای انرژی، حالتهای ماکروسکوپیک و میکروسکوپیک، احتمال ترمودینامیکی، آمار ماکسول - بولتمن، آمار بوز - اینشتین، آمار فرمی - دیراک، تعبیر آماری آنتروپی، توابع توزیع، مقایسه‌ی توابع توزیع ذرات تمیز ناپذیر

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- **B. N. Roy**, "Fundamentals of Classical and Statistical Thermodynamics", John Wiley & Sons, 2002.
- 2- **W. Greiner, L. Neise and H. Stocker**, "Thermodynamics and Statistical Mechanics", Springer-Verlag, 1997.
- 3- **M. W. Zemansky and R. H. Dittman**, "Heat and Thermodynamics", McGraw-Hill, 1981.
- 4- **P. M. Morse**, "Thermal Physics", Benjamin Inc., 1969.

مکانیک آماری

Statistical Mechanics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: ترمودینامیک	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

معرفی روش‌های تحلیل آماری و احتمالاتی برای سامانه‌های فیزیکی به ویژه سامانه‌های ترمودینامیکی به منظور برقراری رابطه بین جهان میکروسکوپیک و ماکروسکوپیک

رئوس مطالب:

- معرفی روش‌های آماری

مفاهیم بنیادی آمار، توزیع دو جمله‌ای و مساله‌ای گام‌های کاتورهای، تابع توزیع احتمال، مقدار میانگین، وردایی، توزیع گاوی،

توابع توزیع پیوسته

- میکروحالتهای آنتروپی سامانه‌های آماری

مفاهیم بنیادی، اصول موضوع مکانیک آماری، فضای فاز، مفهوم آماری آنتروپی، باطل نمای گیبس، شمارش میکروحالتهای دسترس پذیر یک سامانه

- نظریه‌ی هنگردها: هنگرد میکروکانونیک

چگالی فضای فاز، فرض ارجکو دیک، قضیه‌ی لیوویل، هنگرد میکروکانونیک، میانگین هنگردی و آنتروپی، تابع نامعینی

- هنگرد کانونیک

معرفی ضریب تصحیح گیبس، سامانه‌ی ذرات غیر برهمنشی، محاسبه‌ی مشاهده پذیرهای سامانه، تابع پارش، ارتباط میان هنگرد میکروکانونیک و هنگرد کانونیک، افت و خیزهای آماری، قضیه‌ی ویریال و قضیه‌ی همپاری، هنگرد کانونیک به عنوان میانگین گیری توابع توزیع

- کاربردهای آمار بولتمن

تصویف سامانه‌های کوانتمی در چارچوب آمار بولتمن، پارامغناطیس، دمای منفی در سامانه‌های دو ترازی، سامانه‌های گازی با درجات آزادی داخلی، گاز ایده آل نسبیتی

- هنگرد کانونیک بزرگ

تابع پارش بزرگ، گاز کامل در هنگرد کانونیک بزرگ، افت و خیزها در هنگرد کانونیک بزرگ، ارتباط میان سه هنگرد آماری

- مقدمه‌ای بر مکانیک آماری کوانتمی

عملگر چگالی، حالت‌های خالص و آمیخته، ویژگی‌های عملگر چگالی، ویژگی‌های تقارنی توابع موج بس ذره ای، توصیف برخی سامانه‌های کوانتومی ایده‌آل در هنگرد کانونیک بزرگ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- B. N. Roy, "Fundamentals of Classical and Statistical Thermodynamics", John Wiley & Sons, 2002.
- 2- W. Greiner, L. Neise and H. Stocker, "Thermodynamics and Statistical Mechanics", Springer-Verlag, 1997.
- 3- F. Reif, "Fundamentals of Statistical and thermal Physics", McGraw-Hill, 1985.
- 4- P. M. Morse, "Thermal Physics", Benjamin Inc., 1969.

ریاضی فیزیک ۱

Mathematical Physics 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: معادلات دیفرانسیل	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

معرفی و آموزش ریاضیات پیشرفته مورد نیاز در فیزیک، آشنایی با آنالیز برداری، دستگاه‌های مختصات خمیده‌ی متعمد، آنالیز تانسوری، ماتریس و دترمینان

انواع معادلات دیفرانسیل، ایجاد توانایی تشخیص معادلات دیفرانسیل حل پذیر، ایجاد مهارت در حل معادلات دیفرانسیل خطی مرتبه اول و دوم.

رئوس مطالب:

- آنالیز برداری

تعاریف، رهیافت مقدماتی، چرخش محورهای مختصات، ضرب نزدیکی، ضرب برداری یا خارجی، ضرب های سه گانه نزدیکی و برداری، عملگر گرادیان، عملگر دیورژانس، عملگر کرل، کاربرد متواالی عملگر ∇ ، انتگرال‌گیری برداری، قضیه‌ی گاوس، قضیه‌ی گرین، قضیه‌ی استوکس، قضیه‌ی پتانسیل، قانون گاوس، معادله‌ی پواسون،تابع دلتای دیراک، قضیه‌ی یکتاپی، قضیه‌ی هلمهولتز.

- دستگاه‌های مختصات

مختصات متعمد، عملگرهای دیفرانسیل برداری، دستگاه‌های مختصات خاص، مختصات دکارتی، مختصات استوانه‌ای، مختصات کروی

- آنالیز تانسوری

مقدمه‌ای بر آنالیز تانسوری، ادغام، ضرب مستقیم، قاعده خارج قسمت، شبه تانسورها، تانسورهای دوگان، تانسورهای غیر دکارتی، مشتق هم وردا، عملگرهای دیفرانسیلی تانسوری، تانسورهای کروی، ضرایب کریستوفل.

- ماتریس و دترمینان

تعريف و خواص دترمینان، حل دستگاه معادلات خطی، تعریف ماتریس و کاربردهای آن، ماتریس‌های متعمد، ماتریس‌های هرمیتی، ماتریس‌های یکانی، انواع ضرب ماتریس‌ها، ضرب معمولی و ضرب مستقیم، وارون یک ماتریس، تبدیل خطی و ماتریس آن، قطری کردن ماتریس، ماتریس‌های نرمال.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. B. Arfken, H. J. Weber, "Mathematical Methods For Physicists", 6th Edition., Academic Press, 2005.
- 2- S. Hassani, "Mathematical Physics", Springer, 1999.
- 3- T. L. Chow, "Mathematical Methods for Physicists: A Concise Introduction", Cambridge University Press, 2000.
- 4- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 1: Complex Analysis, Determinants and Matrices", Springer-Verlag, 2007.
- 5- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 2: Vector Analysis, Ordinary Differential Equations and Laplace Transforms", Springer-Verlag, 2007.
- 6- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 3: Fourier Analysis, Partial Differential Equations and Variational Methods", Springer-Verlag, 2007.

ریاضی فیزیک ۲

Mathematical Physics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشناز: ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

معرفی و آموزش ریاضیات پیشرفته مورد نیاز در فیزیک، آشنایی با آنالیز مختلط، حساب وردشی، معادلات دیفرانسیل

رئوس مطالب:

- توابع مختلط

جبر مختلط، شرایط کوشی-ریمان، قضیه انگرال کوشی، فرمول انگرال کوشی، بسط لوران، نگاشت همدیس (کاربرد نگاشت همدیس در فیزیک حرارت و الکتروسیستمه)

- حساب مانده‌ها

تکینه‌ها، حساب مانده‌ها، روابط پاشندگی، روش تندترین کاهش.

- نظریه توابع متعدد

نظریه اشتورم-لیوویل، معادلات دیفرانسیل خود الحاقی، عملگرهای هرمیتی، متعدد سازی گرام-اشمیت، کامل بودن ویژه توابع.

- معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزیی و توابع خاص ریاضی فیزیک

معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزیی، توابع بتا، گاما، بسل، لزاندر، هرمیت، لاگر، چبیشف، فوق هندسی (برخی کاربردهای توابع خاص در فیزیک)

- حساب وردش‌ها*

یک متغیر مستقل و یک متغیر وابسته، کاربرد معادله اویلر، تعمیم به چند متغیر وابسته، چند متغیر مستقل، بیش از یک متغیر مستقل، بیش از یک متغیر وابسته، ضرایب لاگرانژ، وردش تحت قید، تکنیک وردشی ریلی-ریتز.

*تبصره: در صورتی که مدرس درس وقت کافی برای ارائه داشته باشد، مبحث حساب وردشی را می‌تواند به اختیار تدریس کند.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. B. Arfken, H. J. Weber, "Mathematical Methods For Physicists", 6th Edition, Academic Press, 2005.
- 2- S. Hassani, "Mathematical Physics", Springer, 1999.
- 3- T. L. Chow, "Mathematical Methods for Physicists: A Concise Introduction", Cambridge University Press, 2000.
- 4- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 1: Complex Analysis, Determinants and Matrices", Springer-Verlag, 2007.
- 5- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 2: Vector Analysis, Ordinary Differential Equations and Laplace Transforms", Springer-Verlag, 2007.
- 6- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 3: Fourier Analysis, Partial Differential Equations and Variational Methods", Springer-Verlag, 2007.

الکترومغناطیس ۱

Electromagnetism 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	تعداد واحد نظری: ۴
پیشیاز: فیزیک پایه‌ی ۲، ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

تحلیل ریاضی ساختارهای الکتروستاتیک و مگنوموستاتیک و تبیین پدیده‌های فیزیکی و کاربرد آنها.

رئوس مطالب:

- الکترواستاتیک
- مفاهیم بنیادی:

قانون کولن، قانون گاوس، پتانسیل الکتریکی، انرژی پتانسیل الکتریکی توزیع بار گستته و توزیع بار پیوسته.

قضایای گرین و تابع گرین

تابع معتمد و بسط چند قطبی‌ها: گشتاور دو قطبی الکتریکی، گشتاور چهار قطبی الکتریکی، برهم‌کنش توزیع بار با میدان الکتریکی خارجی، کاربردهای فیزیکی (فیزیک هسته‌ای)

ملاحظات مقدماتی درباره نظریه توابع مختلط: معادلات دیفرانسیل کوشی-ریمان، قضیه کوشی، فرمول انتگرال کوشی، توابع تحلیلی و معادله لاپلاس.

- الکترواستاتیک ماکروسکوپیک
- معادلات میدان در حضور محیط‌های مادی:

بردار جایی الکتریکی و بردار قطبش

• محیط‌های دی‌الکتریک و گذردهی الکتریکی:

شرایط مرزی، مدل مولکولی قطبش‌پذیری، قطبش القائی، قطبش دائمی.

انرژی و نیروهای الکترواستاتیک در محیط‌های دی‌الکتریک.

- مگنواستاتیک
- مبانی مگنواستاتیک:

شدت میان مغناطیسی و ممان مغناطیسی، قانون بیو ساوار، نیروی مغناطیسی میان مدارهای حامل جریان، قانون آمپر، حرکت ذرات باردار در میدان مغناطیسی.

• پتانسیل برداری:

میدان حاصل از حلقه‌های جریاندار، میدان مغناطیسی حاصل از کره بار دار چرخان، رساناهای موازی حامل جریان.

- **ممان مغناطیسی:**

گشتاور و نیروی وارد بر دو قطبی مغناطیسی، ممان مغناطیسی و تکانه زاویه‌ای ذره باردار.

- **مواد مغناطیسی:**

تراوایی مغناطیسی، شرایط مرزی، اتلاف انرژی و پسماند، نظریه میکروسکوپی مواد مغناطیسی، مدارهای مغناطیسی، قانون فاراده برای پیوستگی E ، القای مغناطیسی، نیروها و گشتاورهای مغناطیسی در رساناهای حامل جریان.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- W. Greiner, "Classical Electrodynamics", Springer, 1998.
- 2- D. K. Cheng, "Field and Wave Electrodynamics", Addison-Wesley, 1989.
- 3- J. R. Reitz, F. J. Milford and R. W. Christy, "Foundations of Electromagnetic Theory", 4th Edition, Adission Wesley, 1993.
- 4- D. J. Griffiths, "Introduction to Electrodynamics", 3rd Edition, Prentice- Hall, Inc, 1999.

الکترو مغناطیس ۲

تعداد واحد عملی: -

حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.

تعداد واحد نظری: ۴

پیشنبه: الکترو مغناطیس ۱

نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

تحلیل ریاضی امواج و میدان‌های الکترو مغناطیسی برای تبیین پدیده‌های فیزیکی مربوطه و کاربردهای آنها.

رئوس مطالب:

- معادلات ماکسول

پایستگی انرژی الکترو مغناطیسی، بردار پوئین تینگ، تانسور تنشی ماکسول، پایستگی تکانه خطی میدان الکترو مغناطیسی، معادله بیوستگی، تک قطبی مغناطیسی، پایستگی تکانه زاویه‌ای

- امواج الکترو مغناطیسی در خلاء و در محیط‌های مادی

مفهوم ضریب شکست، وابستگی رسانندگی و قطبی پذیری، پاشندگی، انتشار موج در محیط‌های پاشنده، اصل علیت و روابط کرامز- کرونیک.

- بازتاب و شکست امواج الکترو مغناطیسی

ضرایب بازتاب و شکست فرنل، بازتاب و شکست در مرز بین دو دی الکتریک، بازتاب و شکست در مرز بین دی الکتریک و رسانا، بازتاب و شکست امواج الکترو مغناطیسی در ساختارهای چند لایه‌ای.

- موجبرها و کاواک‌های بازآواگر

شرایط مرزی، امواج TEM، TE و TM، سرعت فاز و سرعت گروه، موجبرهای مستطیلی و موجبرهای دایره‌ای، کاواک‌های بازآواگر، موجبرهای دی الکتریک.

- حرکت ذرات باردار در خلاء و بررسی کلاسیکی تولید امواج الکترو مغناطیسی

تبديلات پیمانه‌ای، تابع گرین وابسته به زمان، پتانسیل‌های لینارد- ویشرت، دوقطبی هرتز، تابش حاصل از توزیع بار نوسانی و توزیع بار چرخان، مقدمات تئوری آتن، تابش سنکروترون، تابش ترمزی، تابش اتم (کلاسیکی)، تابش چرنکوف.

- فرمول‌بندی هم‌وردای الکترو دینامیک

تبديلات لورنتس، چاربدارها و تانسورها، مقدمه‌ای بر آنالیز تانسوری، معادلات میدان و تانسور میدان الکترو مغناطیسی، ناوردهای میدان، تانسور تکانه- انرژی، قوانین پایستگی، ذرات بار دار نسبیتی، معادلات هامیلتون نسبیتی، فرمول‌بندی هم‌وردای نسبیتی اصل هامیلتون.

- بررسی کلاسیکی اندرکنش امواج الکترومغناطیسی با ماده گاز الکترون آزاد، گازی از اتم‌های کلاسیک، انتشار موج الکترومغناطیسی در محیط‌های ناهمسانگرد، آثار غیرخطی.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- W. Greiner, "Classical Electrodynamics", Springer, 1998.
- D. K. Cheng, "Field and Wave Electrodynamics", Addison-Wesley, 1989.
- J. R. Reitz, F. J. Milford and R. W. Christy, "Foundations of Electromagnetic Theory", 4th Edition, Adission Wesley, 1993.
- D. J. Griffiths, "Introduction to Electrodynamics", 3rd Edition, Prentice- Hall, Inc, 1999.

مکانیک کوانتومی ۱

Quantum Mechanics 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	تعداد واحد نظری: ۴
پیشناز: فیزیک جدید ۱، مکانیک تحلیلی ۱، ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

ارائه‌ی مفاهیم بنیادی مکانیک کوانتومی و صورت‌بندی معادله‌ی شرودینگر و حل آن برای سامانه‌های ساده‌ی فیزیکی

رئوس مطالب:

- پیدایش فیزیک کوانتومی

تابش جسم سیاه، اثر فوتولکترون، خواص موجی ماده و پراش الکترون
اتم بوهر، مدل سیاره‌ای راترفورد، اصل موضوع بوهر، اصل تطابق.

- دوگانگی موجی ذره‌ای، احتمال، معادله‌ی شرودینگر

خواص ذره‌ای تابش و خواص موجی ماده، امواج تخت و بسته‌های موج، تعبیر احتمالی تابع موج، معادله‌ی شرودینگر
روابط عدم قطعیت هایزنبرگ؛ پراش باریکه‌ی فوتونی، ناتوانی در جایگزینه کردن مدارهای بوهر
تعبير احتمالاتی؛ اهمیت فاز، جریان احتمال

مقادیر چشیداشتی و تکانه‌ی در مکانیک موجی؛ تکانه در مکانیک موجی، تابع موج در فضای تکانه.

- مقادیر ویژه، توابع ویژه، اصل موضوع بسط

معادله مستقل از زمان شرودینگر، معادلات ویژه مقداری، مسئله ویژه مقداری برای ذره در جعبه
قضیه بسط و تعبیر فیزیکی آن؛ تعبیر ضرایب بسط
ویژه توابع تکانه و ذره‌ی آزاد؛ بهنجارش تابع موج ذره‌ی آزاد، تبهگنی
پاریته

- پتانسیل‌های یکبعدی

پلهی پتانسیل، چاه پتانسیل، سد پتانسیل، پدیده‌ی تونل زنی، حالت‌های مقید در چاه پتانسیل، پتانسیل‌های تابع دلتایی، نوسانگر
هماهنگ

- ساختار کلی مکانیک موجی

ویژه توابع و ویژه مقادیر؛ عملگر هامیلتونی

مشاهده‌پذیرهای دیگر؛ تعبیر ضرایب بسط

فضاهای برداری و عملگرها، تبهگنی و مشاهده‌پذیرهای همزمان، بستگی زمانی و حد کلاسیکی

- روش‌های عملگری در مکانیک کوانتومی

بازخوانی مکانیک موجی - نگرشی مجرد به مکانیک کوانتومی؛ عملگرهای تصویر

طیف انرژی نوسانگر هماهنگ، از عملگرها به معادله شروдинگر، بستگی زمانی عملگرها

- تکانه زاویه‌ای

روابط جایی تکانه‌ی زاویه‌ای، عملگرهای بالابرند و پایین‌آورنده تکانه‌ی زاویه‌ای، نمایش حالت‌های $|l, m\rangle$ در مختصات کروی، نکاتی در باره‌ی قضیه بسط

- معادله شروдинگر در سه بعد و اتم هیدروژن

پتانسیل مرکزی، اتم هیدروژن، طیف انرژی؛ تبهگنی طیف، ذره‌ی آزاد، ذره در چاه کروی بینهایت

- نمایش ماتریسی عملگرها

ماتریس‌ها در مکانیک کوانتومی، نمایش ماتریسی عملگرهای تکانه‌ی زاویه‌ای، روابط کلی در مکانیک ماتریسی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- S. Gasiorowicz, "Quantum Physics", John Wiley & Sons, 1995.
- 2- B. H. Bransden and C. J. Joachain, "Introduction to Quantum Mechanics", Longman Scientific & Technical, 1989.
- 3- C. Cohen-Tannoudji, B. Diu and F. Laloe, "Quantum Mechanics", two volumes, John Wiley & Sons, 1977.
- 4- W. Greiner, "Quantum Mechanics: An Introduction", Springer-Verlag, 2007.

مکانیک کوانتومی ۲

Quantum Mechanics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۴
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشیاز: مکانیک کوانتومی ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

به کارگیری ساختار مکانیک کوانتومی برای توصیف پدیده‌های معین فیزیکی به ویژه رفتار اتم‌ها و مولکول‌ها و برهم‌کنش آنها با میدان‌های خارجی

رئوس مطالب:

- اسپین

ویژه حالت‌های اسپین، گشتاور مغناطیسی ذاتی ذرات اسپین، تشدید پارا مغناطیسی، جمع دو اسپین، جمع اسپین و تکانه زاویه‌ای، قواعد کلی جمع تکانه‌های زاویه‌ای

- نظریه‌ی مستقل از زمان اختلال

جا به جایی‌های انرژی و ویژه حالت‌های مختل شده، نظریه‌ی اختلال تبهگن، اثر استارک

- اتم هیدروژن واقعی

اثرهای انرژی جنبشی نسبیتی، جفت شدگی اسپین با مدار، اثر غیرعادی زیمان، ساختار فوق ریز، نکاتی درباره اثرهای جرم کاهش یافته

- دستگاه‌های چند ذره‌ای

دستگاه دو ذره‌ای، ذرات یکسان، عملگر تعویض، اصل پائولی، N فرمیون در چاه پتانسیل، پادمتقارن‌سازی، اصل طرد و مسئله دو ذره‌ای، تأملی بر پاریته، اصل طرد و ذرات غیربرهم‌کنشی کاربردها، فشار تبهگنی مدل کپه‌ای، کاربرد در اخت فیزیکی

- اتم‌ها و مولکول‌ها

atom هلیم بدون دافعه‌ی بین الکترون‌ها، اثرهای اصل طرد اثرهای دافعه‌ی الکترون-الکترون، اصل طرد و برهم‌کنش تعویضی، خودیونشی، اصل وردش ریتز؛ انرژی حالت پایه ای هلیم، اتم‌های Z الکترون، ساده‌ترین مولکول H_2^+ ، اوربیتال‌های مولکولی، نقش اصل طرد در طیف‌های مولکولی.

- نظریه‌ی اختلال وابسته به زمان

فرمول بندی، تغییرات زمانی هماهنگ پتانسیل، فضای فاز

- برهمنش ذرات باز دار با میدان الکترومغناطیسی

الکترودینامیک کلاسیک، معادله‌ی شرودینگر الکترون در برهمنش با میدان الکترومغناطیسی، میدان مغناطیسی ثابت، حد کلاسیکی، ترازهای لانداو، اثر کوانتمی درست‌حال، نکته‌ای دیگر درباره‌ی ناوردایی پیمانه‌ای

روش ارزیابی:

بروزه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- S. Gasiorowicz, "Quantum Physics", John Wiley & Sons, 1995.
- 2- B. H. Bransden and C. J. Joachain, "Introduction to Quantum Mechanics", Longman Scientific & Technical, 1989.
- 3- C. Cohen-Tannoudji, B. Diu and F. Laloe, "Quantum Mechanics", two Volumes, John Wiley & Sons, 1977.
- 4- W. Greiner, "Quantum Mechanics: An Introduction", Springer-Verlag, 2007.

اپتیک ۱

Optics 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: ۱ ساعت الزامی است.	
پیشیاز: ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

تحلیل برهم کنش نور با مواد گوناگون و مطالعه‌ی پدیده‌هایی که از طریق آن‌ها می‌توان نور و ماده را مشخصه‌یابی کرد.

رئوس مطالب:

- اپتیک هندسی

قوانين بازتاب و شکست نور بر اساس اصل فرما: کاربرد اصل فرما در محیط‌های ناهمگن، شکست نور در سطح جدایی محیط‌های همسانگرد و ناهمسانگرد.

روش ماتریسی در نورشناسی پیرامحوری: فرمولبندی ماتریسی، صفحه‌های واحد، صفحه‌های گرهی، دستگاه دو عدسی نازک و عدسی‌های ضخیم.

ایبراهی‌ها: ایبراهی رنگی، ایبراهی کروی، کما، آستیگماتیسم و انحنای میدان.

- اپتیک موجی

امواج الکترومغناطیسی و انتشار آنها: معادلات ماکسول، امواج تخت و کروی، بردار پوئین‌تینگ، چگالی انرژی و شدت موج الکترومغناطیسی، فشار تابش، بازتاب و شکست امواج الکترومغناطیسی (دی‌الکتریک و رسانا)، سرعت گروه و سرعت فاز

- ارتعاشات و اداشه و منشاء ضریب شکست

تشدید و ضریب شکست، کاربرد سری فوریه در ارتعاشات و اداشه..

- قطبش و شکست دوگانه

تولید نور قطبیده، قانون مالوس، فرمول بندی ماتریس قطبشی (پارامترهای استوکس، بردارهای جونز، ماتریس‌های جونز و مولر)، پدیده‌ی شکست دوگانه، تداخل نور قطبیده، انتشار موج تخت در محیط‌های ناهمسانگرد، اثرهای نوری القایی (فوتو الاستیسیته، اثر فاراده، اثرهای کر و پوکلز)، مقدمه‌ای بر نورشناسی جامدات.

- نظریه‌ی کلاسیک همدوسی

نمایانی،تابع همدوسی متقابل و درجه‌ی همدوسی، همدوسی زمانی و فضایی.

- تداخل

تداخل به روش تقسیم جبهه‌ی موج، تداخل به روش تقسیم دامنه، تداخل سنجی چندپرتویی، کاربردهای تداخل سنجی.

• پراش

پراش فرانهوفر، پراش از تک شکاف، روزنہ دایره‌ای، حد تفکیک، دوشکافی، چندشکافی، توری پراش، پدیده‌ی خودکانونی شدن، پالایش بسامد فضایی

پراش فرنل (مناطق فرنایی، پولک منطقه‌ای)، پراش فرنل توسط روزنہ دایره‌ای، قرص دایره‌ای، گذار به پراش فرانهوفر) مباحثی از نورشناسی نوین

تماننگاری (نظريه و کاربردها)، لیزرها، نورشناسی غیرخطی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- A. Ghatak, "Optics", 4th Edition, McGraw Hill, 2008.
- 2- E. Hecht and A. Zajac, "Optics", International Edition, Addison-Wesley, 2003.
- 3- F. A. Jenkins and H. E. White, "Fundamentals of Optics", 4th, McGraw-Hill, 2001.
- 4- G. R. Fowles, "Introduction of Modern Optics", 2nd Edition., Dover Publications, 1989.

آزمایشگاه اپتیک

Optics Laboratory

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: اپتیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

آشنایی با دستگاهها و ابزارهای اندازه‌گیری اپتیکی و انجام آزمایش‌هایی که بیانگر شیوه‌ی به کارگیری اصول نظری اپتیک‌اند.

رئوس مطالب:

- ۱- اندازه‌گیری ضریب شکست جسم شفاف یا مایع با استفاده از عمق ظاهری
- ۲- الف: اندازه‌گیری زاویه‌ی راس منشور و ضریب شکست شیشه منشور با استفاده از طیف سنج
- ب: رسم منحنی پاشیدگی (**Dispersion**) منشور فلینت و محاسبه‌ی ضرایب گوشی
- ۳- دیوپتر کروی، ترکیب دیوپترها و عدسی‌ها، بررسی عدسی‌های نازک و ضخیم و معایب آنها
- ۴- کار با تداخل سنج مایکلسن، اندازه‌گیری طول موج نور، اندازه‌گیری ضریب شکست تیغه، تعیین اختلاف دو خط سدیم
- ۵- طیف نمای منشوری و اندازه‌گیری طول موج های مربوطه، مشاهده طیف‌های جذبی بوسیله‌ی طیف‌نمای شبکه ای، مطالعه‌ی طیف اتم هیدروژن
- ۶- مشاهده و اندازه‌گیری نوارهای تداخلی در گوه‌های هوا (کروی و تخت)، اندازه‌گیری ضریب شکست مایع و ضخامت تیغه‌های نازک
- ۷- تداخل سنج فابری پرو: تعیین طول موج مربوط به جیوه و تعیین اختلاف دو خط سدیم
- ۸- آزمایش میزچه‌ی پولفریش.
- ۹- استفاده از لیزر: تعیین ضریب شکست، تعیین زاویه‌ی حد، تعیین زاویه‌ی بروستر، مشاهده ای پراش، انعکاس و تعیین طول موج.
- ۱۰- تولید نور قطبیه (پلاریزه) و بررسی آن در حالات مختلف: مطالعه‌ی روش‌های مختلف تولید و تشخیص نور قطبیده، مشاهده پلاریزاسیون چرخشی، اندازه‌گیری غلظت محلول ببروش پلاریمتری
- ۱۱- تیغه‌های بلورین: مطالعه‌ی تیغه‌های بلورین نیم موج و چارک موج که برای نور زرد سدیم ساخته شده اند و مشاهده‌ی پدیده‌ی نور کشسانی (**Photo-elasticity**) بب‌کمک میکروسکوپ پلاریزان
- ۱۲- اندازه‌گیری n_s برای بلور کلسیت.

- آزمایش ۱۳- بررسی نور قطبی شده روی یک دیالکتریک و مقایسه نتایج با معادلات فرنل.
  - ۱۴- پدیده‌ی فاراده: مشاهده‌ی پدیده‌ی فاراده، تعیین ثابت وردت Verdet برای شیشه‌ی فلینت سبک و سنگین
  - ۱۵- فتومنtri
  - ۱۶- اندازه‌گیری سرعت نور
- تبصره: از آزمایش‌های فوق، تعدادی به انتخاب گروه، در حداقل ۱۴ جلسه‌ی ۳ ساعتی کار آزمایشگاهی ارائه می‌گردد. در هر حال تعداد آزمایش‌های انجام شده یک دانشجو نباید کمتر از ۱۲ آزمایش باشد.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	+

فیزیک نجومی مقدماتی

Introductory Astrophysics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: اپتیک ۱	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

در این درس دانشجو با زمین، آسمان، منظومه شمسی و بسیاری از فرآیندها و پدیده‌های فیزیکی که در پیرامونش در جریان است، آشنا می‌شود، همچنین ضمن آشنایی با پیدایش و تحول منظومه شمسی از بخشی از ستاره شناسی که با فرایض دینی او در ارتباط است، آگاهی پیدا می‌کند.

رئوس مطالب:

- آشنایی با مناظر آسمان-آشنایی با نجوم کروی:

دوایر عظیمه‌ی اصلی، جهات اصلی دایره البروج، دستگاه‌های مختصات سماوی، مثلث نجومی، تبدیل دستگاه‌های مختصات نجومی پیدایش مکانیک سماوی، مسئله دو جسم و قوانین حاکم بر حرکت اجرام در منظومه‌ی شمسی، ماهواره‌ها و سفینه‌های فضایی، عناصر مدار، مختصی درباره‌ی مسائل چندجسمی و پریشیدگی‌های مداری- انواع زمان و ارتباط آن‌ها با یکدیگر، تعديل زمان، زمان‌سنج‌ها، اوقات شرعی، فصل‌های سال، تقویم‌ها، حرکات زمین و استدلال‌های فیزیکی آنها، ایراهی، نور ستاره، اختلاف منظر زمین مرکزی، خورشیدمرکزی، حرکت تقدیمی و پیامدهای آن، حرکت زمین با منظومه‌ی شمسی، نیروهای گرانشی تفاضلی، کشندگان، حد روش (Roche) و پیامدهای آنها، حد پایداری در مسئله سه جسم، خصوصیات گردشی و چرخشی و روش‌های اندازه‌گیری آنها، خصوصیات فیزیکی سیالات و اجرام دیگر، ویژگی‌های سطحی و جوی، روش‌های نظری و تجربی اندازه‌گیری دما، نظریه‌ی نگهداری جو، اجرام خرد دستگاه خورشیدی، سیارک‌ها، اجرام کمربند کاپر (Kuiper)، دنباله داران، برخورد دنباله‌داران و دیگر اجرام، زمین و ماه و خصوصیات فیزیکی درونی، سطحی، جوی. گرفت‌های خورشید و ماه، چشمک‌زدن ستاره‌ها، میدان مغناطیسی شمالگان. مروری بر سیاره‌های زمین‌وار و نتایج پژوهش‌های نوین مربوط. مروری بر خواص سیاره‌های برجیس‌وار و مقایسه‌ی جو و اقمار و حلقه‌های آن‌ها و نتایج پژوهش‌های فضایی مربوط. مروری کوتاه بر خواص فیزیکی و دینامیکی خورشید و پیدایش و تحول منظومه‌ی شمسی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهه
-	+	+	-

- بازدید:

رصد در رصدخانه و بازدید میدانی

منابع اصلی:

- 1- M. Zeilik, S. A. Gergory and E. V. Smith, "Introductory Astronomy and Astrophysics", 3rd Edition, Saunders College Publishing, 1992.
- 2- J. M. Pasachof, "Astronomy: From Earth to the Universe", 6th Edition, Media Edition Com. 1991

۳- ا. کیاست پور، "فیزیک نجومی مقدماتی"، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۱.

زبان تخصصی ۱

Technical English 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۲
پیشیاز: زبان عمومی ۲	نوع درس: اصلی مشترک

هدف درس:

تفویت گنجینه لغات تخصصی و شیوه درک متون تخصصی فیزیک که به زبان انگلیسی نوشته شده‌اند.

رئوس مطالب:

سرفصل این درس با توجه به نظر استاد درس در هر نیمسال تعیین و به تصویب شورای تخصصی گروه می‌رسد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

دانشکده علوم گروه فیزیک

فصل سوم: ۳

دروس اختیاری

جدول شماره‌ی ۳: دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	فیزیک الکترونیک ۲	۳
۲	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲	۲
۳	فیزیک جدید ۲	۳
۴	مکانیک کوانتومی ۳	۳
۵	محیط‌های الکترومغناطیسی	۳
۶	نظریه‌ی نسبیت	۳
۷	نظریه‌ی گروه‌ها	۳
۸	ذرات بنیادی	۳
۹	فیزیک پلاسمایا	۳
۱۰	مکانیک سیالات	۳
۱۱	امواج	۳
۱۲	اکوستیک	۳
۱۳	اپتیک ۲	۳
۱۴	ریاضی فیزیک ۳	۳
۱۵	نانو فیزیک	۳
۱۶	مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی	۲
۱۷	فیزیک زیستی	۳
۱۸	کاربرد کامپیوتر در فیزیک	۳
۱۹	تاریخ علم فیزیک	۲
۲۰	فلسفه‌ی علم	۲
۲۱	آزمایشگاه پیشرفت‌هه فیزیک	۲
۲۲	زبان تخصصی ۲	۲
۲۳	زلزله‌شناسی عمومی	۳
۲۴	ژئوفیزیک	۳

۳	فیزیک محیط زیست	۲۵
۲	هواشناسی فیزیکی	۲۶
۳	هواشناسی ماهواره‌ای	۲۷
۳	اقلیم شناسی	۲۸
۲	آلودگی هوا	۲۹
۳	هواشناسی هوانوردی	۳۰
۳	روش‌های عددی و برنامه‌نویسی	۳۱
۳	پژوهش فیزیک	۳۲
۱	کارگاه	۳۳
۲	پژوهش کارگاهی فیزیک	۳۴
۲	کارگاه برق	۳۵
۲	علم و دین	۳۶
۱	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱	۳۷
۳	فیزیک سرامیک‌ها	۳۸
۳	تابش سینکروترون و کاربردهای آن	۳۹
۳	بلورشناسی	۴۰
۳	رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها	۴۱
۱	آزمایشگاه رادیو ایزوتوپ‌ها	۴۲
۲	شیمی هسته‌ای	۴۳
۳	اپتیک ذرات باردار	۴۴
۳	فیزیک قطعات نیمه‌رسانا	۴۵
۳	فیزیک راکتور ۲	۴۶
۳	فیزیک جو	۴۷
۱۲۳ واحد	جمع واحدها	

فیزیک الکترونیک ۲

Electronic Physics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک الکترونیک ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با مدارهای تقویت کننده، مدارهای منطقی و ریز پردازنده ها

رئوس مطالب:

- مدارهای توان ساز (شامل بررسی تقویت کننده های علائم با دامنه بزرگ کلاس A، تقویت کننده های پوش پول، تقویت کننده های کلاس B و AB و تنظیم کننده ها و تریستورها (SCR)).
- ترانزیستورها در فرکانس بالا (شامل مدار معادل دورگهی نوع P، بررسی پهنهای بهره با تغییرات فرکانس).
- بررسی تقویت کننده های چند مرحله ای.
- بررسی تقویت کننده های عملیاتی و تفاضلی.
- بررسی و محاسبات مدارهای رقمی یا دیجیتال (شامل مدارهای NAND, NOR, AND, OR مساخت و مشخصات مدارهای یک پارچه (IC)).
- ترانزیستورهای با اثر میدان و بررسی و محاسبات مدارهای مربوطه.
- استفاده از مدارهای یک پارچه در سیستم های قیاسی یا آنالوگ (شامل تقویت کننده های DC مشتق گیر، تقویت کننده های ویدئو).
- استفاده از مدارهای یک پارچه در سیستم های رقمی با دیجیتال (شامل مدارهای منطقی، ترکیبی و ترتیبی).
- مختصری از ریز پردازنده ها (میکرو پر و سسورها).

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- R. L. Maede, "Foundations of Electronics", Thomson Learning Publisher 1999.
- 2- S. W. Amos and M. R. James, "Transistors", Newnes Publisher 2000.

3- R. E. Webb, "Electronics for Scientists", Ellis Horwood Publishers, 1996.

آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۲

Laboratory of Electronics 2

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری:
حل تمرین: -	
پیشناز : فیزیک الکترونیک ۱، آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی عملی دانشجویان با تقویت کننده‌ها هم ارز ۶۸ ساعت فعالیت آزمایشگاهی

رئوس مطالب:

- طرح و آزمایش تقویت کننده‌ی فشاری-کششی (تقویت کننده‌ی پوش‌پول)
- طرح و آزمایش تقویت کننده‌ی فرکانس بالا و رسم نمودار و بهره‌ی فرکانسی.
- طرح و آزمایش تقویت کننده‌ی با ترانزیستور با اثر میدان (FET).
- طرح و آزمایش تقویت کننده‌ی ولتاژ مستقیم.
- مدارهای مشتق‌گیر.
- مدارهای انترگرال.
- طرح و آزمایش مدار تقویت کننده‌ی تفاضلی
- طرح و آزمایش مدار تقویت کننده‌ی عملیاتی
- طرح و آزمایش مدار چندنوسانی بی‌حالته
- طرح و آزمایش مدار چندنوسانی تک‌حالته
- طرح و آزمایش مدار چندنوسانی دو‌حالتی پایدار (مدار فلیپ‌فلاب)
- طرح و آزمایش مدارهای ترکیبی (آزمایش قضیه‌ی دومورگان)
- طرح و آزمایش مدارهای ترتیبی (مانند بالا-پائین J-K)
- طرح و آزمایش شمارنده‌ی ده‌تایی به طریقه‌ی پسخوراند (فیدبک)
- طرح و آزمایش برای شمارنده‌ی ده‌تایی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

1- P. B. Zbar, "Basic Electronics", 5th Edition, McGraw-Hill, 1983.

دانشکده علوم گروه فیزیک

فیزیک جدید ۲

Modern Physics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی مختصر و مقدماتی با شاخه‌های مختلف فیزیک جدید مانند فیزیک اتمی-مولکولی، فیزیک حالت جامد، فیزیک هسته‌ای و فیزیک ذرات بنیادی به نحوی که دانشجو با مبانی علمی گرایش‌های مختلف و حوزه‌ی کاربرد آنها آشنا شود.

رؤوس مطالب:

- اسپین و اصل طرد

اسپین الکترون، تکانه‌ی زاویه‌ای کل؛ جفت شدگی S-L، اثر زیمان، اصل طرد پائولی، جدول تناوبی عناصر، ترازهای انرژی مولکولی، گسیلهای خودبخودی و القایی، ضرایب A و B اینشتین، مبانی فیزیک لیزر و کاربردهای آن.

- الکترون‌ها در جامدات

پیوند بین اتم‌ها، گاز الکترون آزاد، نظریه‌ی نواری جامدات؛ رساناها، نیمه‌رساناها و عایقه‌ها، ابزارهای نیمه‌رسانا، ابررساناوی و نانوساختارها.

- ساختار هسته‌ای

ایزوتوپ‌ها، اندازه و شکل هسته، نیروی قوی، مدل قطره‌ی مایع، مدل پوسته‌ای، تشدید مغناطیسی هسته (NMR).

- تبدیل‌های هسته‌ای

واپاشی پرتوزا، واپاشی آلفا، واپاشی بتا، واکنش‌های هسته‌ای انرژی-پایینی؛ هسته‌ی مرکب، شکافت، واکنش‌های زنجیره ای، همچوشی هسته‌ای.

- ذرات بنیادی

کشف پاد الکترون، میون و پایون، شتابدهنده‌ها و آشکارسازهای انرژی بالا، لپتون‌ها، باریون‌ها و مزون‌ها، برهم‌کنش‌های بنیادی، کمیت‌های پایسته، راه هشت‌گانه؛ کوارک‌ها، رنگ و افسون

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- H. C. Ohanian, "Modern Physics", 2nd Edition, Benjamin Cummings, 1995.
- 2- R. T. Weidner and R. L. Sells, "Elementary Modern Physics" 2nd Edition, Allyn & Bacon, 1980.
- 3- K. S. Krane, "Modern Physics" 2nd Edition, Wiley & Sons, 1995.

مکانیک کوانتومی ۳

Quantum Mechanics 3

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

به کارگیری مفاهیم مکانیک کوانتومی در زمینه‌های فیزیک جدید و ارائه روش‌های نوین تحلیل مباحث مکانیک کوانتومی

رئوس مطالب:

- پراکندگی سطح مقطع دیفرانسیل - تقریب بورن - پتانسیل یوکاوا - روش امواج جزئی - پراکندگی از کره سخت - پراکندگی موج S از چاه پتانسیل متناهی - بازآوایی (تشدید).
- مکانیک کوانتومی نسبیتی معادله موج نسبیتی ذره اسپین صفر (معادله کلاین - گوردون) - ذره آزاد اسپین صفر - معادله موج نسبیتی ذره اسپین $\frac{1}{2}$ (معادله دیراک) - ذره آزاد دیراک - ذره دیراک در یک میدان ایستا - ذره دیراک در یک پتانسیل کولوف - ساختار ریز اتم هیدروژن
- کوانتش میدان الکترومغناطیسی مدهای نرمال میدان - هامیلتونی میدان الکترومغناطیسی - کوانتش میدان الکترومغناطیسی - عملگرهای میدان الکتریکی و مغناطیسی - حالت‌های فوتونی - حالت‌های همدوس - خواص فیزیکی حالت‌های همدوس - توابع همبستگی - برهم‌کنش نور با اتم - تقریب دوقطبی - جذب و نشر اتم
- نظریه اندازه‌گیری و آماده‌سازی حالت‌های کوانتومی حالت‌های خالص و آمیخته - ماتریس چگالی - ماتریس چگالی برای ذره اسپین $\frac{1}{2}$ - آماده‌سازی حالت - اندازه‌گیری حالت - معادله حرکت ماتریس چگالی - آنسامبل کوانتومی - آزمایش دوشکافی - پاک کن کوانتومی - پارادوکس EPR - همبستگی اسپینی - نامساوی بل و غیرموضعیت - حالت‌های درهم‌تنیده - گربه‌ی شرودینگر - ناهمدوسی کوانتومی - آنتروپی و اطلاعات - آنتروپی شانون - آنتروپی وان نوین
- کاربردهایی از مکانیک کوانتومی نیروهای واندروالس - الکترون‌ها در جامدات - امواج بلوخ - نانوساختارها - لیزر

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- J. S. Townsend, "A Modern Approach To Quantum Mechanics", McGraw-Hill, 1992
- 2- B. H. Bransden and C. J. Joachain, "Introduction to Quantum Mechanics", Longman Scientific & Technical, 1989.
- 3- L. E. Ballentine, "Quantum Mechanics: A Modern Development", World Scientific Publisher, 2000.
- 4- F. Scheck, "Quantum Physics", Springer-Verlag, 2007.
- 5- W. Greiner, "Relativistic Quantum Mechanics, Wave Equations", Springer-Verlag, 2000
- 6- M. A. Nielsen and I. L. Chuang, "Quantum Computation and Quantum Information", Cambridge University Press, 2000.
- 7- S. Wieder, "Foundations of Quantum Theory", Academic Press Inc. 1973.
- 8- P. Harrison, "Quantum Wells, Wires and Dots: Theoretical and Computational Physics", Wiley, 2000.

محیط‌های الکترومغناطیسی

Electromagnetic Media

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: الکترومغناطیس ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

ارائه‌ی روش‌های حل معادلات اساسی الکترومغناطیس در محیط‌های مادی گوناگون و توصیف پدیده‌هایی که از برهم‌کنش میدان الکترومغناطیسی با محیط‌های مختلف به وجود می‌آیند.

رئوس مطالب:

- الکترو دینامیک محیط‌های پیوسته

معادلات ماکسول در محیط‌های پیوسته، شرایط مرزی برای میدان‌های وابسته به زمان، انتشار موج الکترومغناطیسی در محیط‌های خطی، انتشار موج الکترومغناطیسی در محیط‌های جاذب، اتلاف انرژی، محیط های همسانگرد، چگالی و شار انرژی الکترومغناطیسی، پاشندگی در جامدات یونی، محیط‌های پلاسمما، خطوط انتقال، انتشار موج الکترومغناطیسی در محیط های ناهمگن، انتشار موج الکترومغناطیسی در میدان‌های ناهمسانگرد، آثار الکتریکی-نوری، فعالیت نوری، آثار مغناطیسی نوری، اثر فاراده، امواج هلیکن، امواج آلفن، اثر واگ.

- نظریه بازتاب و شکست امواج و امواج هدایت شده

فروض مایل موج الکتریکی عرضی و موج مغناطیسی عرضی بر مرز دو دی الکتریک، بازتاب از سطوح فلزی، امواج الکترومغناطیسی سطحی، بازتاب‌های چندگانه، تداخل سنج فابری-پرو، انتشار موج الکترومغناطیسی در فضای بین دو صفحه‌ی رسانا، انتشار موج الکترومغناطیسی در یک برهی دی الکتریک، موجبرهای مستطیلی و دایره‌ای، موجبرهای دی الکتریک، اصول تارهای نوری و مخابرات نوری.

- پراکندگی امواج الکترومغناطیسی

پراکندگی تامسون، پراکندگی از یک کره‌ی دی الکتریک، پراکندگی از روزنه‌های دی الکتریک، نظریه‌ی پراش، پراش بلوری، پراکندگی ریلی، پراکندگی رامان، پراکندگی بریلوئن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- A. M. Portis, "Electromagnetic Fields: Sources and Media", John Wiley & Sons, 1987.
- 2- ا. پورش، م. ح. نادری، "امواج و محیط‌های الکترومغناطیسی"، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۶.

نظريهٔ نسبيت

Theory of Relativity

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

ارائهٔ نظریهٔ نسبیت خاص و ساختار ریاضی آن و آشنایی مقدماتی با نظریهٔ نسبیت عام و گرانش

رئوس مطالب:

- سینماتیک نسبیتی

تبدیلات گالیله، نادرستی مکانیک کلاسیک در سرعت‌های بالا، اصول موضوع نسبیت خاص، تبدیلات لورنتس، نتایج فیزیکی تبدیلات لورنتس

- هندسهٔ فضا-زمان

فضاهای تخت و خمیده، فضا-زمان به عنوان فضای چهاربعدی - هندسهٔ مینکوفسکی، دوران در فضای چهاربعدی - نمودارهای فضا-زمان، گروه لورنتس و برخی نمایش‌های آن

- دینامیک نسبیتی

تکانهٔ نسبیتی، کار و انرژی جنبشی نسبیتی، چاربردار نیرو، چاربردار تکانه انرژی، همارزی جرم و انرژی، مثال‌هایی از دینامیک نسبیتی، برخوردهای نسبیتی و قوانین پایستگی

- الکترودینامیک نسبیتی

چاربردار بار-جريان، تانسور میدان، شکل هموردای معادلات ماکسول، چاربردار پتانسیل، تبدیلات پیمانه‌ای، برهمکنش میان بارهای متحرک

- نسبیت عام

اصل همارزی و گرانش، اصل همارزی و الکترومغناطیس، نسبیت عام، آشنایی مقدماتی با گرانش و کیهان‌شناسی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- H. Stephani, "Relativity: An introduction to Special and General Relativity", 3rd Edition, Gamebridge University Press, 2004.
- 2- R. Resnick, "Introduction to Special Relativity", Wiley, 1968.
- 3- J. Aharoni, "The Special Theory of Relativity", Dover Publications, 1985.
- 4- J. L. Anderson, "Principles of Relativity Physics", Academic Press, 1967.
- 5- G. L. Naber, "The Geometry of Minkowski Space-Time", Springer-Verlag, 1992.

نظریه‌ی گروه‌ها

Group Theory

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: ریاضی فیزیک ۲، مکانیک کوانتومی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با نظریه‌ی گروه‌ها، نمایش‌های گروه، گروه‌های گسسته و پیوسته و کاربردهای آن در مباحث مختلف فیزیک.

رئوس مطالب:

- اصول نظریه‌ی گروه‌ها

تعریف گروه و زیرگروه- جدول ضرب گروه- گروه‌های چرخه‌ای و جایگشت (متقارن)- قضیه‌ی بازآرایی- کلاس‌های مزدوج و زیرگروه‌های ناوردا- هم مجموعه‌ها و گروه‌های عاملی (خارج قسمت)- یکریختی و هم‌ریختی- ضرب مستقیم گروه‌ها

- نظریه‌ی نمایش گروه‌ها

تعریف نمایش- زیرفضاهای ناوردا- نمایش‌های کاهش ناپذیر و غیرمعادل- نمایش‌های یکانی- لم اول و دوم شور- قضاایات تعاملد نمایش‌های کاهش ناپذیر- مشخصه‌های نمایش و جدول مشخصه‌ی نمایش‌ها- نمایش منظم و تجزیه‌ی آن به نمایش‌های کاهش ناپذیر- ضرب مستقیم نمایش‌ها و ضرایب کلبش- گوردون

- گروه‌های پیوسته (یک بعدی)

گروه دوران $SO(2)$ - مولد گروه $SO(2)$ - نمایش‌های کاهش ناپذیر گروه $SO(2)$ - سنجه‌ی انگرال‌گیری ناوردا و روابط تعاملد- نمایش‌های چندمقداری $SO(2)$ - گروه انتقالات پیوسته در یک بعد T_1 - مولد گروه T_1 - نمایش‌های کاهش ناپذیر گروه

T_1

- گروه $SO(3)$

گروه دوران در سه بعد $SO(3)$ - پارامتریزاسیون زاویه-محور و پارامتریزاسیون زوایای اوبلیک گروه $SO(3)$ - زیرگروه‌های تک‌پارامتری- مولدهای گروه $SO(3)$ - جبر لی $SO(3)$ - نمایش‌های کاهش ناپذیر جبر لی $SO(3)$ - ماتریس‌های دوران $Dj(a, \beta, \gamma)$ و خواص آنها- ضرب مستقیم نمایش‌های و کاهش پذیری آنها- ضرایب کلبش- گوردون- تansورهای کاهش ناپذیر و قضیه‌ی ویگنر- اکارت- کاربرد در مکانیک کوانتومی

- گروه $SU(2)$

تعریف گروه $SU(2)$ - پارامتریزاسیون‌های مختلف گروه $SU(2)$ - ارتباط گروه $SU(2)$ با گروه $SO(3)$ - سنجه‌ی انتگرال‌گیری ناوردا و روابط تعاملد گروه- هماهنگ‌های کروی و خواص آنها

• مطالب اختیاری

مطالب این فصل اختیاری و با نظر مدرس درس و با توجه به گرایش دانشجویان و علاقه‌ی آنها انتخاب می‌گردد. همچنین می‌توان از مطالب این درس به عنوان کار دانشجویی نیز استفاده کرد. بدینهی است که می‌توان مطالب دیگری نیز به این فصل اضافه کرد.

الف) بردارهای پایه‌ی کاهش ناپذیر - عملگرهای کاهش ناپذیر و قضیه‌ی ویگنر - اکارت

ب) نمایش‌های کاهش ناپذیر گروه جایگشت - تابلوهای یانگ

ج) گروه‌های اقلیدسی در فضای دو بعدی و سه بعدی و نمایش‌های کاهش ناپذیر یکانی آنها

د) گروه‌های لورنس و پوانکاره و جبر لی آنها

ه) تقارن وارونی فضایی و تقارن وارونی زمانی

و) گروه‌های نقطه‌ای و نمایش‌های آنها - کاربرد گروه‌های نقطه‌ای در فیزیک حالت جامد و طیف‌سنجی

ز) گروه انتقالات گستته و گروه‌های فضایی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- W. K. Tung, "Group Theory in Physics", World Scientific Publishing Co. 1985.
- 2- A. W. Joshi, "Elements of Group Theory for Physics", 3rd Edition, Wiley Eastern Limited, 1982.
- 3- F. A. Cotton, "Chemical Applications of Group Theory", 3rd Edition, John Wiley & Sons, 1990.
- 4- C. J. Isham, "Lectures on groups and vector spaces for Physicists", World Scientific Pub. Co. Inc. 1989.

ذرات بنیادی

Elementary Particles

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
هم‌نیاز: مکانیک کوانتومی ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

شناخت ذرات بنیادی و نظریه‌های توصیف‌کننده و طبقه‌بندی کننده‌ی آنها.

رئوس مطالب:

- مروری تاریخی بر کشف ذرات بنیادی، شتاب دهنده‌ها و آشکارسازها:
دوران کلاسیک، فوتون، مزون، پادذرات، نوترینوها، ذرات شگفت، راه هشت‌گانه، مدل کوارکی، بوزون های برداری مدل استاندارد و وحدت نیروها
  - سینماتیک نسبیتی:
تبديلات لورنتس، چاربردارها، انرژی و تکانه، برخوردها
  - تقارن‌ها:
تقارن‌ها، گروه‌ها و قوانین پایستگی، اسپین و تکانه‌ی زاویه‌ای مداری، جمع تکانه‌های زاویه‌ای، اسپین $\frac{1}{2}$ ، تقارن‌های طعم، پاریته، همیوغی بار، نقض CP، قضیه‌ی TCP
  - حساب فایمن:
- طول عمرها و سطح مقطع‌ها، قاعده‌ی طلایی، پراکندگی، نمودارهای مرتبه‌ی بالاتر.
- الکترودینامیک کوانتومی:
معادله‌ی دیراک و پاسخ‌های آن، نمودارهای دوخطی فوتون، قاعده‌های فایمن، سطح مقطع‌ها و طول عمرها
  - الکترودینامیک کوارک‌ها و هادرون‌ها:
برهم‌کنش الکترون-کوارک، تولید هادرون در پراکندگی $e+e-$
  - برهم‌کنش‌های ضعیف:
برهم‌کنش ضعیف لیپونی باردار، واپاشی میون، واپاشی نوترون، واپاشی پایون، برهم‌کنش های ضعیف باردار کوارک ها، برهم‌کنش‌های ضعیف خنثی، وحدت الکتروضعیف.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. J. Griffiths, "Introduction to Elementary Particles", John Wiley & Sons, 1987.
- 2- M. Rivas, "Kinematical Theory of Spinning Particles: Classical and Mechanical Formalism of Elementary Particles", Kluwer Academic Publishers, 2002.
- 3- S. Hughes, "Elementary Particles", 3rd Edition, Cambridge University Press, 1996.

فیزیک پلاسما

Plasma Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
هم‌نیاز: الکترومغناطیس ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با سیستمیک پلاسما و معادلات اساسی آن

رئوس مطالب:

تابع توزیع، قانون هم ترازی، معادله بولتزمن، سلسله مراتب **BBGKY**، معادله فوکر-پلانک، میدان خودسازگار، پاشندگی فضایی در پلاسما، ضریب نفوذپذیری دیالکتریکی در پلاسما، میرایی لاندای، امواج در پلاسما، واهلش اخ تلال در پلاسما، پژواک در پلاسما، حرکت الکترون‌ها در پلاسما، پلاسمای شبه‌ختنی، معادلات هیدرودینامیکی در پلاسما، پلاسمای ضد مؤلفه‌ای، سولیتون‌ها در پلاسما، انتگرال برخورد لاندای، رد و بدل انرژی میان الکترون‌ها و یون‌ها، پلاسمای نورتنشی، مسافت آزاد میانگین ذرات پلاسما، الکترون‌های گریز (**Runaway- Electrons**) در پلاسما، جذب امواج در پلاسما، میرایی شبه خطی لاندائو، پلاسمای نسبیتی، افت و خیز در پلاسما.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- F. F. Chen, J. P. Chang, "Lecture Notes on *Principles of Plasma Processing*", 1st Edition, Springer; 2003.
- 2- K. Nishikawa, M. Wakatani, "Plasma Physics: Basic Theory With Fusion Applications", Springer, 2000.
- 3- A. F. Alexandrov, L. S. Bogdankevich and A. A. Rukhadze, "Principles of Plasma Physics", Springer-Verlag, 1984.
- 4- E. M. Lifshitz and L. P. Pitaevski, "Physical Kinetics", Pergamon Press, 1981.
- 5- S. Ichimaru, "Plasma Physics", Benjamin Co. 1986.

- 6- N. A. Krall and A. W. Trivelpiece, "Principles of Plasma Physics", San Francisco Press 1986.
- 7- P. C. Clemmow, J. P. Dougherty, "Electrodynamics of Particles, and Plasmas", Perseus Books, 1989.
- 8- R. A. Cairns, "Plasma Physics", Blackie, 1985.

مکانیک سیالات

Fluid Mechanics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: مکانیک تحلیلی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با فیزیک مواد سیال و حوزه‌های کاربرد آن نظیر ماده‌ی چگال نرم و هواشناسی

رئوس مطالب:

- استاتیک شاره‌ها

قانون ارشمیدس، حرکت پایای یک شاره‌ی تراکم‌ناپذیر، کشش سطحی، چسبندگی

- گرانروی
- شارش
- دینامیک شاره‌ها I

معادله‌ی پیوستگی و بقای جرم، معادله‌ی برنولی، انتقال، دوران و کرنش

- شاره‌های پتانسیلی

شاره‌های بنیادی، شاره‌های دوبعدی، شاره‌های سه‌بعدی با تقارن محوری

- تحلیل ابعادی
- تنش

تانسور تنش برای یک شاره‌ی ساکن، تانسور تنش برای یک شاره‌ی متحرک

- دینامیک شاره‌ها II

معادله‌های حجم کنترل، معادله نوی-استوکس

- چرخش
- ناپایداری
- تلاطم

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-------	-------------	----------	----------------

-	+	+	-
---	---	---	---

منابع اصلی:

- ۱- آقامحمدی، "مکانیک شاره‌ها"، انتشارات دانشگاه الزهرا، ۱۳۸۷.
  - ۲- بی. وایلی، وی. استریتر، "مکانیک سیالات" ترجمه‌ی ب. پوستی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۵.
- 3- **B. R. Munson, D. F. Young and T. H. Okiishi, "Fundamentals of Fluid Mechanics", 4th Edition, John Wiley & Sons, 2002.**

امواج

Waves

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک پایه‌ی ۳	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی مقدماتی با امواج و ارتعاشات، معادله‌ی موج، انتشار، ترکیب و تداخل امواج مکانیکی

رئوس مطالب:

- ارتعاشات و موج‌های مرکب:

حرکت هماهنگ ساده، حرکت هماهنگ ساده‌ی میرا، نوسانگرهای واداشته، نوسانات جفت شده، مفهوم موج و رابطه‌ی ان با نوسانگر ساده، معادله‌ی موج در یک بعد، امواج عرضی در ریسمان، قطبش (پلاریزاسیون) موج، توزیع و انتقال انرژی، امواج ساکن، مدهای نرمال و ویژه بسامدها، گروه امواج، سرعت گروه، امواج طولی، صوت و انتشار آن در گازها، نوسانات آزاد سیستم‌های با چند درجه‌ی آزادی، امواج رونده‌ی میرا (Damped Traveling Waves)، مدوله‌شدگی، پالس‌ها و بسته‌های موج، امواج در دو یا سه بعد، روش‌های فوریه، تداخل و پراش امواج.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- H. J. Pain, "The Physics of Vibrations and Waves", 6th Edition, Wiley, 2005.
- 2- C. A. Coulson, "Waves", 3 Edition, Longmann Group Limited. 1977.
- 3- F. S. Crawford, "Waves, (Berkley Physics Course- Vol. 3)", McGraw-Hill, 1968.
- 4- A. P. French, "Waves and Vibrations", Norton Com. 1971.

اکوستیک

Acoustics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: ریاضی عمومی ۲، امواج	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با تولید، انتشار و کاربرهای امواج مکانیکی و صوتی

رئوس مطالب:

مقدمه، اصول و مکانیزم پدیده‌ی انتقال، انتشار امواج صوتی و مشخصه‌های آن، تارهای مرتضع، میله‌های مرتضع، قوانین بنیادی انتشار در شاره‌ها، موج برها، لوله‌ها و نوسانگرها، ابزارهای اندازه‌گیری صوت، اکوستیک آنالوگ (قیاسی)، لوله‌های هوا و فیلترها، معماری اکوستیکی، بلندگوها و میکروفون‌ها کاربردهای صوت در زیر آب و دستگاه‌های سونار

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. R. Raichel, "The Science and Application of Acoustics", Springer, 2006.
- 2- M. Braneau, "Fundamentals of Acoustics", ISTE Ltd., 2006.

۲ اپتیک

Optics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: اپتیک ۱، الکترومغناطیس ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

به کارگیری نورشناسی در فرایندهای تولید نور از جامدات، نورشناسی غیرخطی و آشنایی مقدماتی با الکترواپتیک و مغناطیساپتیک

رئوس مطالب:

- نور شناسی جامدات

- رتبه‌بندی فرایندهای اپتیکی، ضرایب اپتیکی، محیط‌های اپتیکی (بلورهای نارسانا و نیمه‌رسانا، فلزات) - مشخصه‌های اپتیکی جامدات: تقارن بلورها، نوارهای الکترونی، نوارهای ارتعاشی، چگالی حالت‌ها، حالت‌های ناجایگزیده و برانگیختگی‌های دسته جمعی.

- انتشار نور در محیط‌های اپتیکی: نوسانگرهای اتمی، نوسانگرهای ارتعاشی، نوسانگرهای الکترون آزاد، الگوی نوسانگر دقیقی (نوسانگر لورنس)، بازآوایی چندگانه، روابط کرامز-کرونیک، پاشندگی، جذب بین‌باندی (گذار بین‌باندی، محاسبه آهنگ جذب، جذب در لبه نوار) کاربردها: آشکارسازی‌های نیمه‌رسانا، فوتودیودها، دستگاه‌های فوتورسانش.

گسیل تابش از جامدات: نوردهی بین‌باندی، فوتولومینیسانس، الکترولومینیسانس، دیودهای نورافشان.

- نورشناسی غیرخطی

- الگوی نوسانگر ناهمسانگرد لورنس و تانسور قطبش پذیری غیرخطی: قطبش غیرخطی و اصل علیت، ضرایب اپتیکی غیرخطی و روابط پاشندگی.

- منشاء فیزیکی غیرخطی اپتیکی: غیر خطیت‌های ناتشدیدی و تشیدیدی، ویژگی‌های تقارنی محیط‌های غیرخطی.

- پدیده‌های غیرخطی مرتبه‌ی دوم و مرتبه‌ی سوم: آمیزش بسامد، تولید هماهنگ دوم، جورسازی فاز، همیوگی فاز، آمیزش چهار موج، تقویت پارامتریک، اثرهای غیرخطی در نیمه‌رساناهای.

- انتشار نور در محیط‌های غیرخطی و ساتمیون‌های اپتیکی

- پدیده‌های الکترواپتیکی و مغناطیساپتیکی

اثر زیمان، اثر زیمان وارون، اثر فاراده، اثر واگ (شکست دوگانه مغناطیسی)، اثر مغناطواپتیکی کر، اثر استارک، اثر استارک وارون، شکست دوگانه الکتریکی، اثر الکترواپتیکی کر، اثر الکترواپتیکی پوکلز.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- R. D. Guenther, "Modern Optics", John Wiley & Sons, 1990.
- 2- G. R. Fowles, "Introduction of Modern Optics", Dover Publications, 1989.
- 3- B. A. E. Saleh and M. C. Teich, "Fundamentals of Photonics", John Wiley & Sons, 1991.
- 4- "Hand Book of Optics", Sponsored by the Optical Society of America, McGraw-Hill, 1995.

ریاضی فیزیک ۳

Mathematical Physics 3

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: ریاضی فیزیک ۳	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با توابع خاص، نظریه سری فوریه، تبدیلات انتگرالی، معادلات انتگرالی و نظریه گروه

رئوس مطالب:

- سری فوریه

خواص عمومی، مزایای استفاده از سری فوریه، کاربردهای سری فوریه، خواص سری فوریه.

- تبدیلات انتگرالی

مقدمه‌ای بر تبدیلات انتگرال فوریه، انتگرال فوریه، تبدیلات فوریه، قضیه وارونی، تبدیل فوریه مشتقات، تبدیل لاپلاس مقدماتی، تبدیل لاپلاس مشتقات، تبدیل وارون لاپلاس (تبدیل ملین).

- معادلات انتگرالی

توابع مولد، سری‌های نویمان، کرنل‌های جدابزیر (واگن)، نظریه هیلبرت-اشمیت

- نظریه گروه

مقدمه‌ای بر نظریه گروه، گروه‌های گسسته، گروه‌های پیوسته، مولدهای گروه‌های پیوسته، تکانه‌ی زاویه‌ای مداری، جفت شدگی تکانه‌ی زاویه‌ای، گروه همگن لورنس، همورداهی لورنتسی معادلات ماکسول

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. B. Arfken, H. J. Weber, *Mathematical Methods For Physicists*, 6th Ed., Academic Press, 2005.
- 2- S. Hassani, "Mathematical Physics", Springer, 1999
- 3- T. L. Chow, "Mathematical Methods for Physicists: A Concise Introduction", Cambridge University Press, 2000.

- 4- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 1: Complex Analysis, Determinants and Matrices", Springer-Verlag, 2007.**
- 5- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 2: Vector Analysis, Ordinary Differential Equations and Laplace Transforms", Springer-Verlag, 2007.**
- 6- K. T. Tang, "Mathematical Methods for Engineers and Scientists 3: Fourier Analysis, Partial Differential Equations and Variational Methods", Springer-Verlag, 2007.**

دانشکده علوم کاروہ فیزیک

نانو فیزیک

Nanophysics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: مکانیک کوانتومی ۱، فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با جنبه‌های مختلف نظری، تجربی و کاربردی ساختارهای نانو

رئوس مطالب:

- مقدمه‌ی تاریخی و آشنایی با حوزه‌های کاربرد نانوساختارها
- کوچکسازی و محدودیت‌های نانو
- ماهیت کوانتومی دنیای نانو
- روش‌های تجربی ساخت نانوساختارها
- نانولیتوگرافی
- نانومغناطیس
- نانوفوتونیک
- الکترونیک مولکولی
- محیط‌های ضبط اطلاعات
- روش‌های نانومحاسباتی
- روش‌های تجربی مشخصه‌یابی نانوساختارها مانند: X-Ray, Neutron Scattering, TEM, STM, AFM

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- E. L. Wolf, "Nanophysics and Nanotechnology", John Wiley, 2004.

2- C. Dupas, P. Houdy and M. Lahmani, "Nanoscience, Nanotechnologies and Nanophysics", Springer, 2007.

مبانی فلسفی مکانیک کوانتومی

Philosophical Foundation of Quantum Mechanics

تعداد واحد عملی:	-	تعداد واحد نظری:	۲
حل تمرین:	-		
پیشیاز: مکانیک کوانتومی ۱		نوع درس: اختیاری	

هدف درس:

آشنایی با جنبه‌های فلسفی و تعبیرهای مکانیک کوانتومی

رئوس مطالب:

- رابطه‌ی فلسفه و علوم تجربی، آشنایی اجمالی با مکاتب فلسفه‌ی علم
- صور تبندی، تعبیر و درک نظریه‌های علمی، مولفه‌های یک نظریه‌ی علمی
- رویکردهای واقع‌گرایانه و پادواقع‌گرایانه به مکانیک کوانتومی، نظریه‌ی کوانتومی استاندارد
- منطق کلاسیک و منطق کوانتومی
- بررسی دیدگاه‌های بوهر و اینشتین در تعبیر نظریه‌ی کوانتومی، اصل مکملیت
- نظریه‌ی کوانتومی بوهم، نظریه‌ی پتانسیل کوانتومی، تعبیرات و نتایج فلسفی نظریه بوهم
- نظریه‌ی علیت در مکانیک کوانتومی، نتایج فلسفی اصل عدم قطعیت
- مفهوم شیء و نظریه‌ی وجودی در مکانیک کوانتومی، فضا و زمان در مکانیک کوانتومی و نظریه‌ی نسبیت
- نظریه‌ی اندازه‌گیری در مکانیک کوانتومی، درهم تنیدگی، واهمدوسی
- ناموضعیت در مکانیک کوانتومی و پارادوکس EPR، مقایسه‌ی نظریه‌ی همبستگی در مکانیک کوانتومی و نظریه‌ی تحويل‌گرایی در فلسفه

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

1. J. T. Cushing, "Quantum Mechanics: Historical, Contingency and Copenhagen Hegemony", The University of Chicago Press, 1994.

2. J. Evans and A. S. Thorndike, "Quantum Mechanics at the Crossroads", Springer, 2006.
3. B. Falkenburg, "Particle Metaphysics", Springer, 2007.
4. J. S. Bell, "Speakable and Unspeakable in Quantum Mechanics", Cambridge University Press, 1987.
5. R. Omnes, "Quantum Philosophy", Princeton University Press, 1999.
6. R. Omnes, "The Interpretation of Quantum Mechanics", Princeton University Press, 1994.

۷ - م. گلشنی، "تحلیلی از: دیدگاه‌های فلسفی فیزیکدانان معاصر"، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹.

فیزیک زیستی

Biological Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: ترمودینامیک	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

به کارگیری مباحث مختلف فیزیک مانند الکترومغناطیس، ترمودینامیک و مکانیک آماری در مورد سامانه‌های زیستی و شناخت پدیده‌های حیاتی.

رئوس مطالب:

- مدل‌ها

مقدمه، گرما، چگونه حیات و نظم تولید می‌کند؟، تحلیل ابعادی، ابعاد مولکول‌ها، درون سلول چیست؟ فیزیولوژی سلولی، عناصر مولکولی، اجزای مولکولی، غشای پلاسمایی، موتورهای مولکولی، آنزیم‌ها و پروتئین‌ها

- پخش، اتلاف، حرکت

رقص مولکولی، وقایع احتمالی در حیات، قانون گاز ایده‌آل، یک درس از وراثت، حرکت کاتوره ای، اصطکاک و پخش، حرکت برآونی، قانون اینشتین، کاربردهای زیستی پخش، جهان عدد رینولدز پایین، اصطکاک در سیالات، عدد رینولدز پایین، کاربردهای زیستی، آنتروپی، دما، انرژی آزاد، اندازه‌گیری بی‌نظمی، آنتروپی، دما، قانون دوم، سیستم های باز، سیستم های میکروسکوپی، نیروهای آنتروپیک، نگاه میکروسکوپی بر نیروهای آنتروپی، فشار اسمزی، برهمنش های الکترواستاتیک در سلول، خصوصیات آب، نیروهای شیمیایی، پتانسیل شیمیایی، واکنش‌های شیمیایی

- مولکول‌ها، ماشین‌ها، مکانیزم‌ها

گذارهای دسته جمعی در درشت مولکول‌ها، مدل‌های الاستیسیته پلیمرها، کشیدگی تک درشت مولکول‌ها، دسته جمعی شدن، سوئیچ‌های گرمایی، شیمیایی و مکانیکی، آنزیم‌ها و ماشین‌های مولکولی، بررسی اجزای مولکولی داخل سلول‌ها، ماشین های مکانیکی خالص، اجرای اصول مکانیکی در مقیاس مولکولی، جنبش شناسی آنزیم‌ها و ماشین‌های واقعی، ماشین ها در غشاها، اثرات الکترواسمزی، پمپ‌های یونی، میتوکندری‌ها به عنوان کارخانه‌ها، برانگیختگی های عصبی، مسئله برانگیختگی های عصبی، مکانیزم ساده‌ی پتانسیل کنش، مکانیزم هدکین- هوکسلی، عصب ماهیچه و سیناپس.

- تبصره: از آنجا که سرفصل‌ها این درس زیاد است، مدرس می‌تواند به انتخاب خود بعضی از فصل‌ها را حذف کند.

روش ارزیابی:

پژوهه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- P. Nelson, "Biological Physics, Energy, Information, Life", W. H. Freeman, 2004.
- 2- K. Sneppen and G. Zocchi, " Physics in Molecular Biology", Cambridge University Press, 2005.
- 3- H. C. Berg, "Random Walks in Biology", Princeton University Press, 1993.

کاربرد کامپیوتر در فیزیک

Application of Computer in Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با روش‌های ساده‌ی حل مسائل فیزیکی با استفاده از کامپیوتر

رئوس مطالب:

- بحث خطاهای- مبنایها (دو دویی و دهدی)
- رسم توابع و کار در محیط گرافیکی (دکارتی- قطبی- پارامتری)
- مباحث برنامه‌نویسی پیشرفته (اشاره گرها- برنامه‌نویسی بازگشتی)
- حل معادله‌ی غیرخطی (یافتن ریشه‌ی یک تابع یک بعدی) $f(x)=0$ (نیمسازی، وتری، نیوتون- رافسون)
- درونیابی (لاگرانژ، نیوتون)
- برآش منحنی (خطی و درجه‌ی دو)
- مشتق‌گیری عددی
- انتگرال‌گیری عددی
- حل عددی معادله‌ی دیفرانسیل مرتبه‌ی اول (روش‌های تیلور- اویلر- رونگ- کوتا)
- حل عددی معادله‌ی دیفرانسیل مرتبه‌ی دوم از نوع I.V.P (حل همزمان دو معادله‌ی دیفرانسیل مرتبه‌ی اول)
- یک سوم درس را پروژه‌هایی تشکیل می‌دهند که در باره‌ی هر یک از موارد بالا انجام داده می‌شوند. نمونه‌ای از پروژه‌های

به شرح زیرند:

- رسم توابع فرکتالی و درک مفهوم بعد
- حل مسائل مشخص فیزیکی که به معادله‌ی غیرخطی منجر می‌شوند، مانند تابش جسم سیاه یا محل بیشینه های پراش تک‌شکافی
- به دست آوردن معادلات مربوط به داده‌های شبیه‌سازی شده مانند مکان یک جسم شتابدار بر حسب زمان.
- همان موارد قبل با در نظر گرفتن و وارد کردن مقداری خطا در داده‌ها به صورت کاتورهای با توزیع یکنواخت یا گوسی.
- رسم معادلات سرعت- زمان مربوط به بندهای قبل به کمک مشتق‌گیری عددی
- محاسبه‌ی مرکز جرم یا گشتاور لختی اجسام میله‌ای شکل یا مسطح با توزیع جرم دلخواه

- حل معادلات حرکت $F = m \frac{dp}{dt}$ برای سقوط در محیط با مقاومت خطی یا درجه‌ی دو
- حل معادلات حرکت $F = m \frac{d^2x}{dt^2}$ در شرایط دلخواه (به ویژه نوسانگر ساده‌ی ایده‌آل و نوسانگر میرا)

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

منابع اصلی:

- ۱- جی. اچ. متیوز "روش‌های محاسبات عددی"، ترجمه‌ی ف. توتونیان، انتشارات خراسان.
- 2- R. Hockney and J. W. Fastwood, "Computer Simulation Using Particles", I. O. P. 1988.
- 3- S. Koonin and D. C. Meredith, "Computational Physics", Addison-Wesley, 1990.

تاریخ علم فیزیک

History of Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشیاز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با تاریخ تکامل علم فیزیک از جهان باستان تا قرن حاضر

رئوس مطالب:

فیزیک در جهان باستان - فیزیک در قرون وسطی (با تأکید روی سهم مسلمین در پیشرفت این علم) - فیزیک بعد از رنسانس - فیزیک قرن نوزدهم - فیزیک نوین.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- ۱- ج. سارتمن، "مقدمه‌ای بر تاریخ علم"، ترجمه‌ی غ. صدری افشار، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ۱۳۸۳.
- ۲- و. دمپی بر، "تاریخ علم"، ترجمه‌ی ع. آذرنگ، انتشارات سمت. ۱۳۷۱.
- ۳- ج. لینسکی، ج. لینسکی، "سیر جوامع بشری"، ترجمه‌ی ن. موافقیان، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی. ۱۳۶۹.
- ۴- ا. کویره، "گذار از جهان بسته به کیهان بی‌کران"، ترجمه‌ی ع. شمالی، نشر نگاه معاصر. ۱۳۸۷.

فلسفهی علم

Philosophy of Science

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی مختصر با فلسفهی علم با تکید بر جنبه‌های فلسفی علم فیزیک

رئوس مطالب:

تعریف فلسفهی علم، تبیین علمی، توصیف علمی، پیش‌بینی، علیت و قانون، استقراء و توجیه آن، مسبوقیت مشاهده به تئوری ، دیدگاه‌های پوپر، لاکاتوش و کوهن در مورد وضعیت تئوری‌ها، معقولیت و نسبی‌نگاری، رئالیسم، معضلات فلسفی فیزیک معاصر

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- ۱ - د. گیلیس، "فلسفه علم در قرن بیستم"، ترجمه‌ی ح. میانداری، انتشارات سمت، ۱۳۸۱.
- ۲ - ک. پوپر، "جستجوی ناتمام"، ترجمه‌ی ا. علی‌آبادی، نشر سعید نو، ۱۳۶۹.
- ۳ - ج. لازی، "درآمدی تاریخی به فلسفه علم"، ترجمه‌ی ع. پایا، انتشارات سمت، ۱۳۷۷.
- ۴ - ن. کاپالدی، "فلسفه علم"، ترجمه‌ی ع. حقی، نشر سروش، ۱۳۷۷
- ۵ - م. گلشنی، "دیدگاه‌های فلسفی فیزیکدانان معاصر"، مرکز نشر فرهنگی مشرق، ۱۳۷۴.

آزمایشگاه پیشرفته فیزیک

Advanced Physics Laboratory 1

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	نوع درس: اختیاری

پیشیاز: مکانیک کوانتومی ۱، اپتیک ۱، فیزیک حالت جامد ۱

هدف درس:

انجام بعضی از آزمایش‌ها که می‌توانند به تعمیق مباحث پیشرفته فیزیک کوانتومی و کاربرد آن در مطالعه ساختار اتمی و مولکولی به طور عملی کمک کنند.

رئوس مطالب:

- تبدیل فوریه اپتیکی: بدست آوردن تبدیل فوریه دو بعدی یک شکل ساده با استفاده از عدسی، بعدها آوردن عکس تبدیل فوریه (پروژه پردازش سیگنال).
- هولوگرافی: تهیه هولوگرام فازی با استفاده از نور لیزر گاز هلیوم-نئون
- بازآوایی (تشدید) اسپینی الکترون: مطالعه بستگی میدان مغناطیسی به فرکانس رزنانس، تعیین ضریب g .
- شکاف انرژی نیمه رساناها: اندازه گیری گپ نیمه رسانا با استفاده از منحنی تغییرات مقاومت مخصوص، تست N .
- اثر زیمن: ۱- اندازه گیری گشتاور مغناطیسی اتم نئون در یکی از حالت‌های الکترونی و تعیین ضریب تفکیک مربوط به این حالت با استفاده از اثر زیمن. ۲- محاسبه e/m (با استفاده از لامپ کادمیم).
- اسپکترومتر جرمی: آشنایی با چگونگی کار اسپکترومتر جرمی و اندازه گیری یون K^+ یا Ca^{++} .
- تکنولوژی فیلم‌های نازک: آشنایی با تکنیک خلاء و ساخت فیلم نازک به روش بفتحیر.
- الکترون شات‌نویز: مشاهده و اندازه گیری نویز یک دیود خلاء و محاسبه بار الکترون.
- آزمایش آنالوگ کامپیوتر، تقویت کننده‌های عملیاتی: بررسی مدارهای مشتق گیر و انتگرال گیر، جمع کننده‌ها و حل معادلات دیفرانسیل درجه دوم.
- تخلیه نوری: بررسی تکنیک تخلیه نوری و اندازه گیری میدان مغناطیسی زمین و تعیین تالهای زمانی تخلیه و تعیین رابطه فرکانس تشدید با شدت میدان مغناطیسی توسط روش اسپکتروسکوپی با فرکانس رادیویی.
- اثر ترمومیوپنیک: مطالعه بلبس ترمومیوپنیک الکترون از یک فاز گرم، اندازه گیری تابع کار فلز و بررسی تجربی معادله ریچاردسون داشمن و لانگمیر و مطالعه اثر میدان مغناطیسی بر روی جریان و تعیین e/m .

- نوسانات جفت شده‌ی الکتریکی و مکانیکی: بررسی جفت شدگی، بدست آوردن مدهای نوسانی متقارن و محاسبهٔ پارامترهای معادلهٔ نوسان.
  - تخلیه الکتریکی در گازها: مطالعه و بررسی تخلیه‌ی الکتریکی در گازهای مختلف و بدست آوردن منحنی برحسب شدت جریان در فشار پایین.
  - اندازه‌گیری زمان لختی قیدی در دی الکتریک‌ها: اندازه‌گیری ضریب دی الکتریک مایع Arocolor و مطالعه‌ی تغییرات آن با درجهٔ حرارت.
  - تأثیر پارامغناطیسی و تعیین ممان موثر مغناطیسی یون دوظرفیتی فلز Mn^{++} : اندازه‌گیری تاثیرپذیری مغناطیسی محلول محتوی یون‌های مغناطیسی و تعیین گشتاور موثر مغناطیسی آنها، مطالعه‌ی مغناطیس شدن مایع در اثر افزایش غلظت یون‌های مغناطیسی.
  - ماکروویو: اندازه‌گیری فرکانس ماکروویو با استفاده از حفره‌ی رزنانس، اندازه‌گیری الگوهای تداخل و مطالعهٔ انعکاس برآگ.
  - آزمایش اثر میدانی: مشاهدهٔ سطوح کریستالی، بدست آوردن تابع کار فلز تنگست.
- ۱۲ هفته‌ی آزمایشگاهی از صورت فوق یا معادل آن با توجه به امکانات موجود.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

زبان تخصصی ۲

Technical English 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: زبان تخصصی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

توانمندسازی دانشجویان برای درک بهتر متون تخصصی به زبان انگلیسی و تا حدودی نوشتن متون تخصصی با این زبان.

رئوس مطالب:

حجم و سطح مطالب که با نظر استادان این درس در هر ترم تهیه می‌شود باید به تأیید شورای تخصصی گروه برسد.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	+	+

منابع اصلی:

استفاده از جدیدترین منابع انگلیسی فیزیک همراه با استفاده ای مناسب از فیلم‌های آموزشی علمی به زبان انگلیسی و تمرین برای نوشتن مطالب علمی.

زلزله‌شناسی عمومی

General Seismology

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با علل و عوامل تولید و توزیع زمین‌لرزه و امواج زمین‌لرزه‌ای

رئوس مطالب:

مروری بر مکانیک محیط‌های پیوسته، امواج کشسان، امواج پیکره‌ای و سطحی، علل و توزیع زمین‌لرزه، زمین‌لرزه‌خیزی زمین، سازوکار و کانون زمین‌لرزه، نظریه‌ی زمین‌ساختی صفحه‌ای، مطالعه‌ی ساختار زمین، استفاده از امواج زمین‌لرزه، زمین‌لرزه‌ها، زمین‌لرزه‌شناسی حرکات قوی، مطالعه‌ی پارامترهای منبع زمین‌لرزه، دستگاه‌های سنجش حرکات قوی، برآورد حرکت‌شناسی از زمین‌لرزه در یک محل، طیف‌های شتاب، سرعت و جابجایی و برآورد خطر زمین‌لرزه در یک ناحیه، معرفی روش‌های لرزه‌نگاری در اکتشافات ژئوفیزیکی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- ۱- ب. ای. بولت، "زمین‌لرزه‌ها"، ا. هرمزی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۴.
- 2- S. Stein and M. Wysession, "An Introduction to Seismology, Earthquakes and Earth Structur", Blackwell Publishing, 2003.
- 3- S. E. Hough, "Earthshaking Science: What We Know (and Don't Know) about Earthquakes", Princeton University Press, 2002.

ژئوفیزیک

Geophysics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: مکانیک تحلیلی ۱-الکترومغناطیس ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با ویژگی‌های طبیعی درونی و بیرونی زمین با تکید بر جنبه‌های فیزیکی آن

رئوس مطالب:

میدان گرانش زمین: شکل زمین، زمین واره(ژوئید)، ساختار پوسته، اصول ایزوفاستاسی، جزر، چرخش زمین، حرکت تقدیمی اعتدالین، اغتشاش در چرخش زمین، لرزش (Wobulation) و لرزش چندلو ، معرفی روش‌های گرانشی در اکتشافات ژئوفیزیکی

برداشت کلی از میدان مغناطیسی زمین: میدان مغناطیسی و مولفه‌های آن، اصول فیزیکی و دستگاه‌های مغناطیسی، میدان اصلی: تحلیل ریخت‌شناسی، تغییرات سده‌ای- خاستگاه میدان اصلی- ماکتو هیدرودینامیک، دیناموی هیدرومغناطیسی، چشممه های انرژی مغناطیسی

میدان خارجی: رسانایی الکتریکی پلاسمای، تغییرات مختلفی که منابع مغناطیسی خارجی بر میدان زمین القاء می‌کنند، تغییرات روزانه، طوفان‌های مغناطیسی، معرفی روش‌های مغناطیسی در اکتشافات ژئوفیزیکی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- W. Lowrie, "Fundamentals of Geophysics", Cambridge University Press, 1997.
- 2- F. D. Stacey, "Physics of the Earth" 2nd Edition, John Wiley & Sons, 1977.
- 3- W. M. Telford, L. P. Geldart and R. E. Sheriff, "Applied Geophysics", 2nd Edition, Camebridge University Press, 1990.

فیزیک محیط زیست

Environmental Physics

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: فیزیک پایه‌ی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با ویژگی‌های فیزیکی محیط زیست

رئوس مطالب:

سیمای فیزیکی محیط زیست، مختصراً از قوانین گازها و قوانین انتقال، بلطف محیط زیست، میکرو اقلیم‌شناسی، تابش (مانع شدن، جذب و انعکاس)، انتقال تکانه، انتقال حرارت، انتقال جرم (گازها، بخار آب و ذرات)، توان حرارتی حالت پایا (سطوح آب و نشو و نمای گیاهان و حیوانات)، توازن حرارتی گذران، پی‌آمد میکروهواشناسی (نمایه‌ها و شارها، تعبیر اندازه‌گیری‌ها) و روش‌های اندازه‌گیری پارامترهای زیست محیطی.

روش ارزیابی:

پرورش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از اداره کل محیط زیست و ایستگاه‌های جمع‌آوری داده‌ها

منابع اصلی:

- 1- V. Farano, "Exercises in Environmental Physics", Springer. 2006.
- 2- J. L. Monteith and M. Unsworth, "Principles of Environmental Physics", 3rd Edition, Academic Press, 2007.

هواشناسی فیزیکی

Physical Meteorology

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: -	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

مطالعه پارامترهای فیزیکی جو از دیدگاه هواشناسی

رئوس مطالب:

هو، آب و هوا و ترکیبات جوی، ارتفاع و ساختار جو، اهمیت اندازه‌گیری پارامترهای جوی، شبکه‌های مشاهداتی، تغییرات زمانی پارامترهای جوی در سطح زمین، مبانی تابش، تابش خورشیدی و زمینی، ترمودینامیک هوای خشک، بخار آب و آثار ترمودینامیکی آن، نمودارهای ترمودینامیکی

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- ۱- بی. جی. ریتللاک، "هواشناسی فیزیکی"، ترجمه‌ی ع. صادقی حسینی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۵.
  - ۲- اچ. آر. بایرز، "هواشناسی عمومی"، ترجمه‌ی ت. بنی‌هاشم، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷.
- 3- M.L. Salby, "Fundamentals of Atmospheric Physics", Academic Press, 1996.

هواشناسی ماهواره‌ای

Satellite Meteorology

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جو یا هواشناسی عمومی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

معرفی ماهواره‌های هواشناسی و اندازه‌گیری پارامترهای چرخش ماهواره‌ها

رئوس مطالب:

تاریخچه‌ی ماهواره‌های هواشناسی، مدارها و قوانین حاکم بر هدایت ماهواره‌ها، انتقال تابش و پراکندگی، ابزار ماهواره‌های هواشناسی، تغییر تصاویر ماهواره‌ای، بادها، هواییزه‌ها و ابرها، بارش، بودجه‌ی گرمایی زمانی و ماهواره‌های آینده

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از ایستگاه‌های هواشناسی

منابع اصلی:

- 1- S. Q. Kidder and T. H. V. Haar, "Satellite Meteorology: An Introduction", Academic Press, 1995.
- 2- R. R. Kelkar, "Satellite Meteorology", BS Published, 2007.

اقلیم شناسی

Climatology

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: هواشناسی عمومی	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنا شدن با اقلیم و تغییرات آن

رئوس مطالب:

مفهوم اقلیم، مؤلفه‌های اقلیم، تغییرپذیری اقلیم، داده‌های اقلیمی، صورت‌های مختلف تجزیه‌ی گردش، تحلیل طیفی میدان‌های هواشناسی، توازن اقلیمی تابش ساختار میانگین جو، ساختار ارتفاع ژئوپتانسیلی میانگین جو، گردش میانگین جو، انرژی جنبشی میانگین جو، بارش، تبخیر، روان آب، ابرناکی، ساختار میانگین دمای اقیانوس‌ها، ساختار شوری و چگالی میانگین اقیانوس‌ها، گردش اقیانوسی میانگین، ورقه‌های یخی، یخچال‌ها، طبقه‌بندی اقلیمی از نظر کیفی، نظری و تلفیقی

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از مرکز هواشناسی

منابع اصلی:

- 1- J. P. Peixoto and A. H. Ort, "Physics of Climate", Springer, 1992.
- 2- D. L. Hartmann, "Global Climatology", Academic, Press, 1994.
- 3- K. E. Trenberth, "Climate System Modeling", Cambridge University Press, 1993.

آلودگی هوا

Air pollution

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جو	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با دانشجویان با مفهوم آلودگی هوا، انواع آلاینده‌ها و روش‌های کنترل آن در صنعت و محیط‌های آلوده

رئوس مطالب:

تاریخچه‌ی آلودگی هوا، جو آلوده و طبیعی، استانداردهای کیفیت هوا، منابع آلودگی هوا، کیفیت هوا، اثر آلودگی بر محیط زیست، روش‌های اندازه‌گیری میزان آلاینده‌ها، روش‌های کنترل منابع تولید آلاینده‌های هوا، پیش‌بینی پراکنش آلاینده‌ها در اتمسفر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهش
-	+	+	-

بازدید: -

بازدید از محیط زیست و ایستگاه‌های سنجش آلاینده‌ها

منابع اصلی:

- 1- D. Vallero, "Fundamentals of Air Pollution", 4th Edition, Academic Press; 2007.
- 2- R. W. Boubel, D. L. Fox, B. Turner and A. C. Stern,, "Fundamentals of Air pollution", 3rd Edition, Academic Press, 1994.
- 3- S. P. Arya, "Air Pollution Meteorology and Dispersion", Oxford University Press, 1998.

هواشناسی هوانوردی

Aeronautical Meteorology

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: هواشناسی سینوپتیکی	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با کاربرد هواشناسی در هوانوردی

رئوس مطالب:

- تشکیل یخ روی هواپیما
- آشفتگی جوی
- پرواز در طرح‌های فشار
- سیماهای هواشناختی برنامه ریزی پرواز
- عملیات هوانوردی
- خدمات هواشناختی در هواپیمایی بین المللی
- پخش اطلاعات هواشناختی
- پیام‌های هواشناختی هوانوردی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	+	-

منابع اصلی:

1- B.J. Retallack, "Aeronautical Meteorology", In Winn- Nielsen, A. (ed), Compendium of Meteorology, Vol. II, Part 2, WMO-No. 364.35

دانشکده علوم گروه فیزیک

روش‌های عددی و برنامه نویسی

Numerical Methods and Programming

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناخت: آشنایی با کامپیوتر و برنامه‌سازی، ریاضی فیزیک ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با محاسبات عددی با تاکید بر کاربرد آنها در هواشناسی و نوشتن برنامه‌های محاسباتی با استفاده از زبان‌ها یا افزارهای آماده موجود

رئوس مطالب:

مبانی محاسبات عددی، حل دستگاه معادلات خطی، درونیابی و بروونیابی، انگرال‌گیری عددی، روش ذوزنقه‌ای، روش سیمپسون، کوادراتورهای گوس-لزاندر، گوس-هرمیت، گوس-لاگر، گوس-ژاکوبی، محاسبه‌ی مقدار عددی توابع، ریشه‌های چندجمله‌ای‌ها، حل معادلات جبری غیرخطی و حل معادلات دیفرانسیلی معمولی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. Kahaner, C. Moler, and S. Nash, "Numerical Methods and Software", Prentice, Hall, 1988.
- 2- D. Hanselman and B. Littlefield, "Student Edition of Matlab: User Guide", Prentice, Hall, 1997.
- 3- A. Danesh and M. Jang, "Mastering Linux", 2nd Edition, Sybex, Inc., 2001.

پروژه‌ی فیزیک

Physics Project

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۱-الکترومغناطیس ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با چگونگی انجام پروژه‌های عمایی یا نظری در فیزیک

رئوس مطالب:

دانشجو باید ۳ واحد کار عملی یا نظری زیر نظر یک استاد بگذراند.

توصیه می‌شود که دانشجویان این درس را در سال آخر دوره کارشناسی انتخاب و ثبت‌نام کنند.

- تبصره ۱: موضوع پروژه قبل از شروع به تصویب شورای آموزشی گروه می‌رسد و یک نفر استاد ناظر از طرف شورا برای نظارت بر آن انتخاب می‌شود.
- تبصره ۲: دانشجو در پایان کار علاوه بر سخنرانی و ارائه شفاهی پروژه، باید یک گزارش تایپ شده مفصل از پروژه‌ی نظری و گزارش مختصر و دستگاه ساخته شده از پروژه‌ی عملی را به گروه فیزیک تحويل دهد.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

کارگاه

Workshop

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: دروس پایه	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنا کردن کلی دانشجویان با عملیات اساسی و اولیه‌ی کارگاهی مثل: تراش، فرزکاری، انواع جوشکاری، فلزکاری، شیشه‌گری و کار کردن با ماشین‌ها و ابزارهای مختلفی که در این گونه کارها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

رئوس مطالب:

سرفصل این درس با توجه به امکانات کارگاهی گروه و نظر استاد درس تعیین و به تصویب شورای آموزشی گروه می‌رسد.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

پروژه کارگاهی فیزیک

Physics Workshop Project

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: دروس پایه	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

بالا بردن دید عملی دانشجویان در ارتباط با کارهای تجربی در آزمایشگاه و مراکز تحقیقاتی و کمک به انجام پروژه دانشجویان در بخش تجربی فیزیک.

رئوس مطالب:

موضوع: طرح، محاسبه و ساخت وسایل و دستگاه‌های مختلف و تهیه‌ی گزارش فنی کار پروژه می‌تواند با توجه به توانایی‌های هر دانشجو و علاقه‌ی او به یکی از چهار صورت زیر انجام گیرد:

- طرح و محاسبه و تهیه‌ی نقشه‌های عملی
- طرح و محاسبه و ساخت
- طراحی و ساخت
- ساخت یک یا چند وسیله‌ی طراحی شده

در هر یک از موارد فوق دانشجو باید با مقدمات کار یعنی ابزارشناسی، موادشناسی، نقشه کشی صنعتی و استانداردهای ذیربط در حد پروژه آشنا شود و گزارش کار را همراه نقشه‌های اجرایی تهیه کند و تحويل دهد توصیه می‌شود که دانشجویان این درس را در سال آخر دوره‌ی کارشناسی انتخاب و ثبت‌نام کنند.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

کارگاه برق

Electrics Workshop

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: -	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنا کردن کلی دانشجویان با برق های فشار قوی و ضعیف و مدارهای الکتریکی و وسایل و ابزارهای اندازه گیری برق.

رئوس مطالب:

جلوگیری از خطر برق گرفتگی (بهداشت ایمنی کار)، برق گیرها، آشنایی با اتصالات زمین، آشنایی با انواع کابل ها و سیم های هوایی و اتصالات آنها، آشنایی با قطع کننده های ولتاژ (سکسیونرها)، آشنایی با قطع کننده قدرت (کلیدها)، آشنایی با خازن ها و راکتورها، کاربرد کلید های یک پل، دوپل، تبدیل، پریز، سیستم های انتقال خبر و رله ها و مدار های فرمان و کنترلرها، آشنایی با مقره ها و عایق ها، سیم کشی خانگی و صنعتی، ساخت و سوار کردن تابلوهای فشار ضعیف و فشار قوی، آشنایی با ترانسفورماتورهای مختلف و کاربرد آنها (ترانس قدرت، ترانس جریان، ترانس ولتاژ، ترانس های رادیویی)، آشنایی با برق تک فاز، سه فاز و اختلاف پتانسیل و اختلاف فازهای مربوطه، آشنایی و کار با کلیه کلید های (نوری - زمانی)، تعویض جهت چرخش موتورهای سه فاز و تک فاز، سیستم های درب باز کن صوتی و تصویری، مدار کولر آبی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

علم و دین

Science and Religion

تعداد واحد عملی:	-	تعداد واحد نظری:	۲
حل تمرین:	-		
پیشنباز:	-	نوع درس:	اختیاری

هدف درس:

آشنایی با شیوه های گفتمان علم و دین و نیز درک تعاملات میان این دو حوزه

رئوس مطالب:

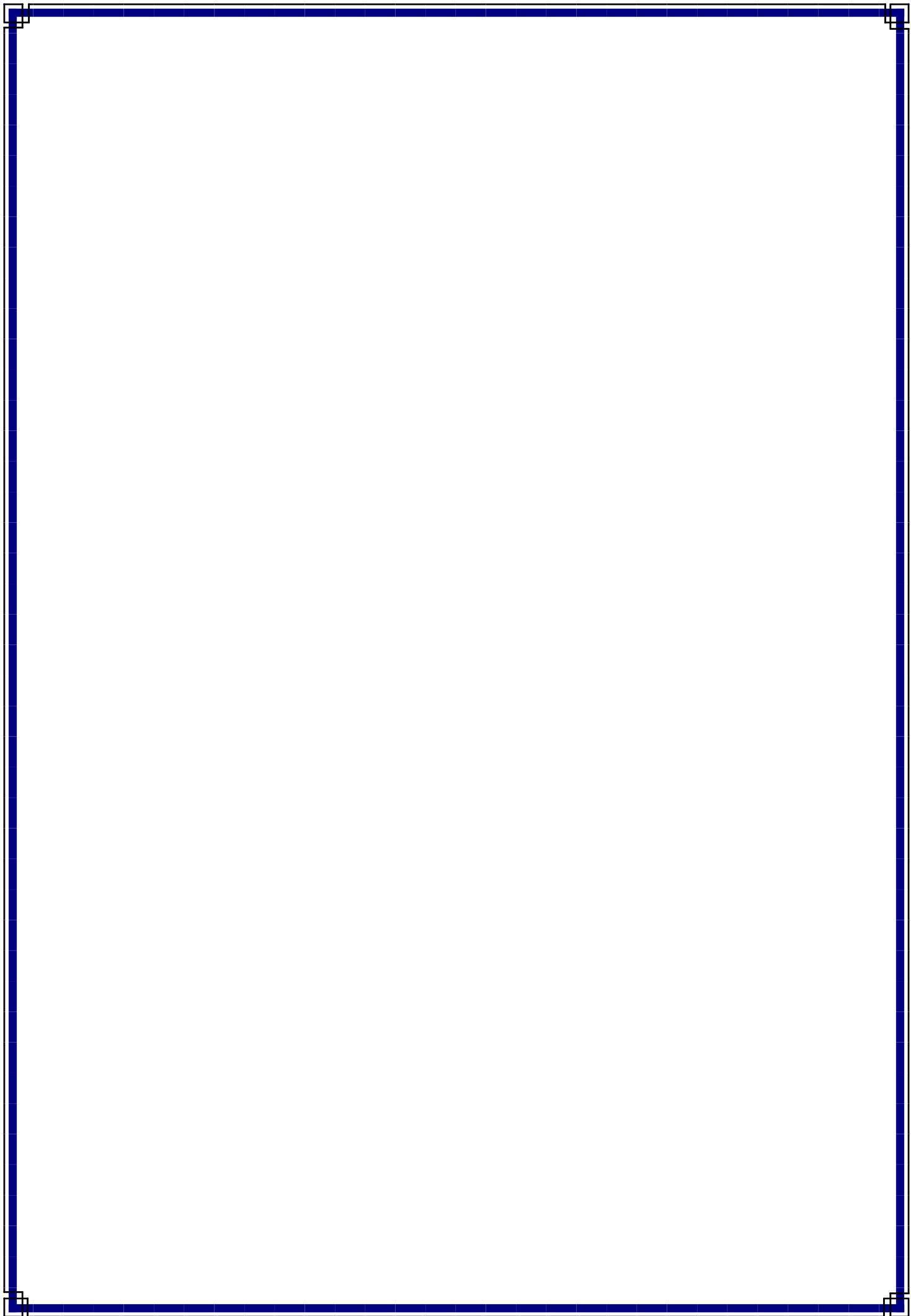
- دین در تاریخ علم: تعاملات و چالش های علم و دین در اسلام و مسیحیت در طول تاریخ
- علم و دین در قرن بیستم: زبان و روش شناسی علم و دین
- محتوا و تعبیرهای فیزیک جدید (نظریه کوانتوسی و نظریه نسبیت)
- تکامل زیستی و آفرینش، کیهان شناسی و خلقت جهان در کتب مقدس، خداوند و جهان طبیعت
- رابطه بین معرفت علمی و معنویت دینی: تعاملات و چالش ها، مقدمه ای برفلسفه ذهن و نظریه های آگاهی
- دین و مسائل محیط زیست

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهش
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- R. Stannard, "Science and the Renewal of Belief", Templeton Foundation Press, 2004.□
  - 2- P. Brockelman, " Cosmology and Creation ", Oxford University Press, 1999.
  - 3- I. G. Barbour, " Issues in Science and Religion" Harpercollins College Div, 1971.
- ۴ - س. ح. نصر، "معرفت و معنویت" ، ترجمه‌ی م. رحمتی، دفترپژوهش و نشر سه‌روردی، ۱۳۸۰ .
- ۵ - س. ح. نصر، "دین و نظام طبیعت" ، ترجمه‌ی م. ح. فغوری، انتشارات حکمت ، ۱۳۸۳ .
- ۶ - ا. ج. باربور، "علم و دین" ، ترجمه‌ی ب. خرمشاهی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۵ .

دانشکده علوم گروه فیزیک

آزمایشگاه شیمی عمومی ۱

Laboratory of General Chemistry 1

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: همزمان با شیمی عمومی ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با اصول مقدماتی کارهای عملی در آزمایشگاه شیمی

رئوس مطالب:

- معرفی وسائل عمومی در آزمایشگاه و آموزش موارد ایمنی در آزمایشگاه.
- اندازه‌گیری چگالی مایعات.
- اندازه‌گیری چگالی جامدات.
- سنتز یک نمک معدنی (تهیه PbCl_2).
- اندازه‌گیری آب هیدراته در نمکها.
- اندازه‌گیری به روش جمع آوری گاز.
- تیتراسیون اسید-باز (تعیین وزن اکیوالان اسید).
- رنگ‌سنجی (کالریمتری).
- کروماتوگرافی کاغذی (آنالیز کیفی کاتیون‌ها).
- تیتراسیون اکسایش و کاهش (اندازه‌گیری آهن در یک نمونه سنگ معدن آهن).
- اندازه‌گیری ثابت یونیزاسیون یک اسید.
- قانون بقای جرم

روش ارزیابی:

پژوه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

فیزیک سرامیک‌ها

Physics of Ceramics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با فیزیک سرامیک‌های گوناگون، ساختارها، ویژگی‌ها و کاربردهایشان

رئوس مطالب:

انواع جامدات، مروری بر ساختار بلورین سرامیک‌ها- عیب‌های بلورین، تراپرد الکتریکی، تراپرد جرم، سرامیک‌های مغناطیسی (شامل فریت‌ها و گارنت‌ها)، سرامیک‌های الکتریکی (شامل دی‌الکتریک‌ها، فروالکتریک‌ها و پیزوالکتریک‌ها)، خازن‌ها و مقاومت‌های سرامیکی، ابرسانانهای دما بالای سرامیکی، وریستورهای اکسید روی، گارنت‌های ایتریوم-آلومینیوم (YAG)، اثرات ساختار ریز بر ویژگی‌های فیزیکی سرامیک‌ها.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- Y. M. Chiang, D. P. Birnie and W. D. Kingery, " Physical Ceramics: Principles for Ceramic Science and Engineering" John Wiley & Sons, 1996.
- 2- A. J. Moulson and J. M. Herbert, " Electroceramics: Materials, Properties, Applications", Chapman & Hall, 2005.

تابش سینکروترون و کاربردهای آن

Synchrotron Radiation and its Applications

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: الکترومغناطیس ۱-فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با اصول تولید پرتوهای X حاصل از نابش سینکروترون و ویژگی های این نوع تابش، همچنین آشنایی دانشجویان با کاربردهای تابش سینکروترون در فیزیک به ویژه در بررسی ساختارهای در مقیاس نانو

رئوس مطالب:

- پرتو X و اندرکنش آن با ماده
- چشمهدای پرتو X
- مقدمهای بر تابش سینکروترون
- تابش حاصل از Wiggler, Undulator, Bending Magnet
- بازتاب و پراش از لایه های نازک و ساختارهای نانو
- Kinematical Diffraction
- پراش از بلورهای کامل
- جذب فوتوالکتریک
- پراکندگی تشیدی (Resonant Scattering)

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- J. A. Nielsen, "Elements of Modern X-Ray Physics", Wiley, 2001.
- 2- P. Duke, " Synchrotron Radiation: Production and Properties (Oxford Series on Synchrotron Radiation)", Oxford University Press, 2000.

بلورشناسی

Crystallography

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با بلورها، روش‌های رشد بلور و کاربرد پرتو ایکس در بلورشناسی

رئوس مطالب:

مروری بر بلورها و فضای وارون

روش‌های رشد تک بلورها (شامل روش‌های بربیجمن، چکرولسکی، منطقه شناور، رشد از فازهای مایع و گاز)

پراش سنجی پرتو ایکس XRD (قانون برآگ، پودر، فیلم‌های نازک و ...)

ساختار مجموعه‌های چندبلوری (روش اندازه‌گیری اندازه‌ی دانه و بلورک‌ها با فرمول شر و TEM)

تعیین ساختار بلوری

اندازه‌گیری دقیق پارامترهای شبکه

تعیین نمودار فازی

تجزیه شیمیایی با پراش پرتو ایکس (شامل تجزیه‌ی کمی و تجزیه‌ی کیفی)

تجزیه شیمیایی توسط طیف‌سنجی پرتو ایکس (XRF)

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

۱- بی. دی. کالیتی، اس. آر. استوک، "مبانی پراش پرتو X"، ترجمه‌ی ب . اعتمادی ، ج. عمیقیان ، انتشارات دانشگاه شیراز، ۱۳۸۷.

۲- ال. آزاروف، "بلورشناسی با پرتو ایکس" ، ترجمه‌ی ن. تجبر، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۱.

۳ - آ. ورما، ا. ان. سرنی و استاو، "بلورشناسی برای فیزیک حالت جامد"، ترجمه‌ی ش. سهرابی ثانی، انتشارات دانشگاه رازی، ۱۳۸۴.

رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها

Radio Isotopes and Their Applications

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک هسته‌ای ۱، فیزیک بهداشت	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با خواص فیزیکی شیمیایی و کاربردی رادیو ایزوتوپ‌ها

رئوس مطالب:

- مقدمه

مفاهیم اصلی-خواص فیزیکی و شیمیائی- مسائل ایمنی جدول ایزوتوپ‌ها .

- تهیه و تولید رادیو ایزوتوپ‌ها

- عوامل موثر در انتخاب و تهیه هدف‌های مورد استفاده برای تولید رادیو ایزوتوپ‌ها

- نحوه محاسبات تولید رادیو ایزوتوپ‌ها

- حفاظتسازی

- روش‌های تولید رادیو ایزوتوپ‌ها برای صنایع و پزشکی

- اصول و روش تهیه و تولید رادیو داروها و کیت‌های مربوطه

- کنترل کیفی رادیو ایزوتوپ‌ها و رادیو داروها

- آشنایی با سیستم‌های پرتودهی و روش‌های پرتوفرآیند

- طراحی سیستم‌های پرتودهی

- روش‌های پرتو فرآیند

- سترون کردن محصولات با پرتو گاما و الکترون

- اثرات پرتو گاما روی میکرووارگانیسم‌ها

- اثرات پرتو گاما و الکترون بر روی پلیمرها

- پرتودهی مواد غذائی

- کنترل کیفی در پرتو فرآیند

- دزیمتری با دز بالا

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

: بازدید

بازدید از بخش رادیو ایزوتوپ‌های سازمان انرژی اتمی

منابع اصلی:

- 1- G. G. Eichholz, "Radioisotope Engineering", Dekker Publications, 1972.
- 2- "Radioisotope Production And Quality Control", International Atomic Energy Agency Staff, 1971.
- 3- J. R. Lamarsh, "Introduction to Nuclear Engineering", Prentice Hall, 1983.
- 4- E. A. Evance, "Radiotracer Techniques and Application" Dekker Publications, 1977.
- 5- G. Foldiak, "Industrial Application of Radioisotopes Elsevier Publishing Company, 1986.
- 6- G. J. Fritzberg, "Radiopharmaceuticals: Progress and Clinical Perspectives" CRC Press, 1986.
- 7- M. P. J. Early and D. B. Sodee, "Principle and Practice of Nuclear Medicine", 2nd Edition, CV Mosby Company, 1995.
- 8- C. Ramesh, "Introductory Physics of Nuclear Medicine", 4th Edition, Lea & Febiger, 1992.
- 9- G. Friedlander, J. W. Kennedy, E. S. Macias and J. M. Miller, "Nuclear and Radio Chemistry", 3rd Edition, Wiley, 1981.
- 10- J. H. Fremlin, "Applications of Nuclear Physics", J.H. Fremlin, English Universities Press, 1964.
- 11- D. D. Sood, A.V. R. Reddy and N. Ramamoorthy, "Fundamentals of Radiochemistry", Indian Association of Chemists and Nuclear Scientists, 2000.

آزمایشگاه رادیو ایزوتوپ‌ها

Radio Isotopes Laboratory

تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشناز: رادیو ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

انجام برخی آزمایش‌های آشکارسازی و مشخصه‌یابی به کمک رادیو ایزوتوپ‌ها

رئوس مطالب:

○ رادیو ایزوتوپ‌ها و علوم پزشکی

تعیین آثار حفاظت، ردیاب‌های رادیواکتیو، تعیین عمق و ضخامت، بلبس به وسیله‌ی عقره‌های ساعت، تفکیک رادیویی بوسیله‌ی بیرون کشیدن حلال (Solvent Extra-Action)، تفکیک بوسیله‌ی کاغذ کروماتوگرافی و انورادیوگرافی...

○ رادیو ایزوتوپ‌ها و علوم زیستی

جذب فسفر و ید بوسیله‌ی گیاهان، اثر بلبس بر روی رویش دانه، جذب و ترکیب فسفر به وسیله‌ی ماهی از آب، پخش فسفر در بدنه حیوانات، جذب فسفر بوسیله‌ی خون قرمز، تبدیل کلسیم در استخوان

○ رادیو ایزوتوپ‌ها در صنعت و کشاورزی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

شیمی هسته‌ای

Nuclear Chemistry

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

معرفی روش‌های تجربی در شیمی هسته‌ای

رئوس مطالب:

روش‌های تجربی در شیمی هسته‌ای، شکافت هسته ای با نوترون، ذرات باردار و پرتو X، هم‌ترکیبی شکلی (Shape)، واکنش‌های هسته‌ای در انرژی‌های متوسط و بالا، انتقال نوکلئون در واکنش‌های هسته‌ای، واکنش‌های هسته ای با یون‌های سنگین، کاربردهای شیمی هسته‌ای.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از بخش شیمی هسته‌ای انرژی اتمی تهران

منابع اصلی:

- 1- L. Yaffe, "Nuclear Chemistry", Academic Press, 1964.
- 2- D. D. Sood, A.V.R. Reddy and N. Ramamoorthy, "Fundamentals of Radiochemistry", Indian Association of Chemists and Nuclear Scientists, 2000.
- 3- G. R. Choppin, J. O. Liljenzin, and J. Rydberg, "Radio Chemistry and Nuclear Chemistry", 3rd Edition, Butterworth-Heinemann, 2001.

اپتیک ذرات باردار

Charged Particle Optics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۱، الکترومغناطیس ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با اپتیک یونها و ذرات باردار

رئوس مطالب:

- مبانی اپتیک ذرات باردار

ماتریس‌های انتقال، عبور ذرات باردار از میدان‌های الکترواستاتیک یکنواخت، ماتریس انتقال برای میدان‌های یکنواخت، شتاب ذرات باردار گسیل شده از سطوح تخت، ماتریس انتقال برای میدان الکترواستاتیک در فضای میان سطوح کروی هم‌پتانسیل و هم‌مرکز، شتاب ذرات باردار گسیل شده از سطوح کروی، عبور ذرات باردار از الکترودهای دارای روزنه‌ی گرد، عبور ذرات باردار از الکترودهای دارای روزنه با شکل دلخواه، عدسی‌های تراگسیلی، عدسی‌های غوطه خورده،

- عدسی‌های **Einzel**

- انحراف الکترواستاتیک

کانونی‌سازهای با صفحات تخت، کانونی‌سازهای استوانه‌ای، کانونی‌سازهای کروی، کانونی‌سازهای چنبره‌ای

- انحراف مغناطیسی

تقریب زوایای انحراف کوچک در میدان‌های مغناطیسی، کانونی‌سازی محوری توسط میدان مغناطیسی یکنواخت، میدان‌های مغناطیسی نایکنواخت

- ابیراهی‌های تصویر

عدسی‌ها، کانونی‌سازهای چنبره‌ای، کانونی‌سازهای کروی، کانونی‌سازهای استوانه‌ای، میدان‌های مغناطیسی یکنواخت و نایکنواخت

- کاربردها

ترکیب عدسی‌های نوری با عدسی‌های الکترواستاتیک و انحراف‌سازهای الکترواستاتیک، حذف ابیراهی‌های تصویر، ترکیب عدسی‌های الکتریکی و مغناطیسی، بیناب‌نمایی جرم

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

1- H. Liebl, "Applied Charged Particle Optics", Springer-Verlag, 2008.

۲- م. بلوری‌زاده، "فیزیک اتمی و مولکولی، روش‌های تجربی" ، جلد اول، نشر فلامک، ۱۳۸۱.

فیزیک قطعات نیمه‌رسانا

Physics of Semiconductor Devices

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با اصول و مفاهیم و فناوری قطعات نیمه‌رسانا و کاربردهای آنها.

رئوس مطالب:

نوارهای اثربازی و چگالی حامل‌های بار در نیمه‌رساناهای پدیده‌های تراپرد و انتقال حامل‌های بار، دوقطبی‌ها با پیوند (p-n)، قطعات نیمه‌رسانا با دو حامل بار (Bipolar Devices)، قطعات نیمه‌رسانا با یک حامل بار، قطعات میکروویو، قطعات نوری-باتری‌های خورشیدی.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- E. Yong, "Fundamentals of Semiconductor Devices", McGraw-Hill, 1978.
- 2- S. M. Sze, "Semiconductor Devices-Physics and Technology", John Wiley & Sons Inc., 1985.
- 3- K. Seeger, "Semiconductor Physics", 8th Edition, Springer, 2002.
- 4- M. Shur, "Physics of Semiconductor Devices", Prenties Hall, 1990.
- 5- S. S. Li., "Semiconductor Physical Electronics", Plenum Press, 1993.
- 6- S. Grove, "Physics and Technology of Semiconductor Devices", John Willey, 1967.

فیزیک رآکتور ۲

Reactor Physics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک رآکتور ۱	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

ارائه اصول کنترل و هدایت حرارت تولید شده در راکتورهای هسته‌ای و روش‌های ایمنی راکتور

رئوس مطالب:

- سینتیک رآکتور، نوترون‌های آنی و تأخیری، عمر نوترون آنی و تأخیری، رآکتور بدون نوترون تأخیری، رآکتور با نوترون تأخیری تعریف رآکتیویته، معادل رآکتیویته با δ گروه نوترون تأخیری و یک گروه نوترون سریع، خیزش آنی – Prompt Jump رآکتیویته‌های کوچک، میله‌های کنترل، میله‌ی کنترل مرکزی، اثر درجه حرارت بر روی رآکتیویته، اثر دوپلر، ضربیت کند کننده، ضربیت حفره، سموم رآکتور، محاسبات سوخت هسته‌ای.
- برداشت حرارت از قلب رآکتور، ملاحظات ترمودینامیکی در مدار خنک کننده، تولید حرارت در میله های سوخت، حرارت ناشی از تابش، حرارت ناشی از واپاشی محصولات شکافت، حل معادلات انتقال حرارت برای میله های سوخت‌ها یا صفحه‌ای و استوانه‌ای غلاف شده در میله‌های سوخت، انتقال حرارت به خنک کننده، معادلات توزیع درجه حرارت در امتداد کانال خنک کننده، ضربیت انتقال حرارت، انتقال حرارت جوشان، بحران غلیان.
- ملاحظات ایمنی و زیست محیطی در رآکتورهای هسته‌ای، اصول ایمنی در رآکتورهای هسته ای، ارتقاء سطح ایمنی، بررسی محصولات شکافت گازی در قلب رآکتور در حال کار، اثراً زیست محیطی، آزاد شدن محصولات شکافت گازی در یک حادثه‌ی راکتور هسته‌ای، حوادث رآکتور، بررسی حادثه‌ی ناشی از دادن خنک کننده (LOCA) سیستم‌های ایمنی اضطراری، بررسی سوانح رآکتور..

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از رآکتور انرژی اتمی بوشهر یا تهران

- 1- J. R. Lamarsh, "Introduction to Nuclear Engineering", Prentice Hall, 1983.
- 2- D. L. Hetrick, "Dynamics of Nuclear Reactors", American Nuclear Society, 1993.
- 3- J. L. Meem, "Two Group Reactor Theory", Routledge, 1964.
- 4- E. Lewis, "Fundamentals of Nuclear Reactor Physics", Academic Press, 2008
- 5- K. O. Ott and R. J. Neuhold, "Introductory Nuclear Reactor Dynamics", American Nuclear Society, 1985.
- 6- K. O. Ott and W. A. Bezella, "Introductory Nuclear Reactor Statics", American Nuclear Society, 1989.
- 7- J. N. Lillington, "The Future of Nuclear Power", Elsevier Science, 2006

فیزیک جو

Atmospheric Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: ریاضی عمومی ۲، فیزیک پایه‌ی ۲	نوع درس: اختیاری

هدف درس:

آشنایی با علوم جو با دیدگاه فیزیکی

رئوس مطالب:

کلیاتی درباره‌ی ساختار و خواص کلی جو، ترکیبات مشاهدات و اندازه‌گیری‌های جوی، تغییرات زمانی پارامترهای جوی در سطح زمین، مبانی تابش، تابش خورشیدی و زمینی، نمودارهای ترمودینامیکی، جذب و پراکندگی تابش در جو، یونیزاسیون و یونسفر، تولید الکترون در اثر اشعه‌ی خورشید، تئوری تشکیل لایه‌های یونسفر، لایه‌های E، D و F، انتشار امواج الکترومغناطیس در جو

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. G. Andrews, "An Introduction to Atmospheric Physics", Cambridge University Press, 2000.
- 2- M. L. Salby,, R. A. Pielke and R. Dmowska, "Fundamentals of Atmospheric Physics", Academic Press, 1996.
- 3 - اج. ر. باهیز، "هواشناسی عمومی"، ترجمه‌ی ت. بنی‌هاشم، ب. حاجبی و ع. بهروزیان، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷.

دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

جدول شماره‌ی ۴: دروس تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

ردیف	درس	تعداد واحد
۱	فیزیک اتمی و مولکولی	۳
۲	فیزیک لیزر	۳
۳	اپتیک کاربردی	۳
۴	بیناب‌نمایی اتمی و مولکولی	۳
۵	کاربردهای لیزر	۲
۶	آزمایشگاه لیزر	۲
۷	روش‌های خلاءسازی و لایه‌نشانی	۳
۸	فیزیک حالت جامد ۱*	۳
۹	فیزیک هسته‌ای ۱**	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

فیزیک اتمی و مولکولی

Atoms and Molecular Physics

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۲	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

آشنایی با مبانی فیزیک اتمی و مولکولی

رئوس مطالب:

- اتم‌های چندالکترونی

اتم هلیوم (الگوهای تقریبی، تقارن تابع موج، ملاحظات مربوط به اسپین الکترون، اصل طرد پائولی، ترازهای انرژی اتم هلیوم)، پوسته‌های الکترونی در اتم‌های سنگین (الگوهای پوسته‌های الکترونی، حجم اتم و انرژی یونش، جدول تناوبی عناصر)، اتم‌های قلیابی، الگوهای نظری برای اتم‌های چند الکترونی (الگوی الکترون‌های مستقل، روش، هارتی، روش هارتی-فوک، همبستگی الکترون‌های اتمی و اندرکنش پیکربندی)، پیکربندی‌های الکترونی و جفت‌شدگی تکانه‌های زاویه‌ای، حالت‌های اتمی برانگیخته (برانگیختگی تک الکترونی، برانگیختگی دو الکترونی، برانگیختگی درون‌پوسته‌ای و فرایند اوژه، حالت‌های ریدبرگی)، برخی اتم‌های خاص (اتم‌های میونی، اتم‌های پایونی، اتم‌های کایونی، اتم پادهیدروژن و سایر پاداتم‌ها، پوزیترونیوم و میونیوم)، اتم‌های چندالکترونی در میدان‌های الکتریکی و مغناطیسی خارجی

- گسیل و درآشامی تابش الکترومغناطیسی توسط اتم

اندرکنش اتم با تابش الکترومغناطیسی (همیلتونی میدان تابشی، کوانتش میدان تابشی، هامیلتونی اندرکنش، احتمال‌های گذار (گذارهای القایی و خودبه خود، ضرایب اینشتین)، قدرت نوسانگر، قواعد جمع، قواعد گزینش، گذارهای چند قطبی، گذارهای دو فوتونی، طول عمر حالت‌های برانگیخته)، نمایه‌ی خط و پهن شدگی خطوط بینایی اتم (پهن شدگی‌های همگن و پهن شدگی‌های ناهمگن)، بینابهای گسیل و درآشامی پیوسته (فوتوفیونش، تابش حاصل از بازترکیب)، تراوایی اپتیکی و اثرهای غیرخطی

- ساختارهای مولکولی

ویژگی‌های عمومی مولکول‌ها (تقریب بورن-اپنهایمر، اربیتال‌های مولکولی و روش میدان خودسازکار)، مولکول‌های دو اتمی (یون مولکول H_2^+ ، مولکول H_2 ، مولکول‌های خطی، اربیتال‌های آمیخته، تقریب الکترون π)

- پیوندهای مولکولی، انرژی پیوند مولکولی، بیناب‌های ارتعاشی و چرخشی مولکول‌های دو اتمی)، مولکول‌های چنداتمی (ساختار الکترونی، مولکول‌های سه اتمی و بیشتر، گذارهای الکترونی در مولکول‌های چنداتمی، بیناب‌های چرخشی و ارتعاشی مولکول‌های چنداتمی، خواصهای مولکولی، واکنش‌های شیمیایی)
- برخی روش‌های تجربی در فیزیک اتمی و مولکولی
  - مقدمه‌ای بر اصول و روش‌های بیناب‌نمایی اتمی و مولکولی (بیناب‌نمایی کهموج، بیناب‌نمایی فروسرخ، بیناب‌نمایی نوری، بیناب‌نمایی الکترونی، اندازه‌گیری گشتاورهای چندقطبی الکتریکی و چندقطبی مغناطیسی)، برخوردهای اتمی و مولکولی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- W. Demtröder, "Atoms, Molecules and Photons: An Introduction to Atomic, Molecular and Quantum Physics", Springer-Verlag, 2006.
- 2- M. Weissbluth, "Atoms and Molecules", Academic Press, 1978.
- 3- H. Freidrich, "Theoretical Atomic Physics", Springer-Verlag, 1991.

فیزیک لیزر

Laser Physics

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشیاز: الکترومغناطیس ۲، مکانیک کوانتومی ۲	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

آشنایی با نظریه‌ی نیمه کلاسیک لیزر و عملکرد فیزیکی انواع لیزرهای

رئوس مطالب:

- معرفی پدیده‌ی لیزر:

گسیل و جذب نور، مقدمه‌ای بر نظریه‌ی نیمه کلاسیک بر هم کنش نور با ماده

- نظریه‌ی کلاسیک پاشندگی:

تابش دوقطبی الکتریکی - پراکندگی ریلی، ضریب شکست و قطبش

- نظریه‌ی کلاسیک جذب:

الگوی لورنتس، قطبش مختلط، قدرت نوسانگر

- معادله‌ی شرودینگر وابسته به زمان:

سامانه‌های کوانتومی دوترازی، الگوی لورنتس در مکانیک کوانتومی، عملکر چگالی و واهلش برخوردي

- معادلات آهنگ:

آهنگ جذب و گسیل القایی، معادلات آهنگ جمعیت، سطح مقطع جذب، گسیل خود به خود

- نظریه نیمه کلاسیک تابش:

معادلات اپتیکی بلاخ، معادلات ماکسول- بلاخ، تقویت و جذب خطی تابش

- نوسان لیزرنی:

بهره‌ی آستانه، معادلات آهنگ برای فوتون‌ها، لیزرهای سه ترازی، لیزرهای چهار ترازی

- انواع لیزرهای:

لیزرهای حالت جامد، لیزرهای گازی، لیزرهای تخلیه‌ی الکتریکی، لیزرهای شیمیایی، لیزرهای الکترون آزاد، لیزرهای نیمه‌رسانا

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از صنایع اپتیک اصفهان

منابع اصلی:

- 1- P. W. Milonni and J. H. Eberly, "Lasers", John Wiley & Sons, Inc. 1988
- 2- O. Svelto, "Principles of Lasers", Plenum Press 2007.
- 3- W. S. C. Chang, "Principles of Lasers and Optics", Cambridge University Press, 2005.
- 4- W. T. Silfvast, "Laser Fundamentals", 2nd Edition, Cambridge University Press, 2004.

اپتیک کاربردی

Applied Optics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: اپتیک ۱	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

آشنایی با جنبه‌های کاربردی نورشناسی

رئوس مطالب:

یادآوری اصول و قوانین، نظریه‌ی عمومی سیستم‌های اپتیکی، شکست سنج‌ها و طیف سنج‌ها، نظریه‌ی فیزیکی تشکیل تصویر در دستگاه‌های اپتیکی، بررسی و محاسبه‌ی ابیراهی‌ها، اپتیک چشم، نورستجی، تارهای نوری و کاربردهای آن، حس گرهای تار نوری، المان‌های اپتیکی پراشی و کاربردهای آنها، روش‌های اندازه‌گیری اپتیکی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهش
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از صنایع اپتیک اصفهان و صنایع هواپیماسازی (هسا)

منابع اصلی:

- 1- R. S. Langhurest, "Geometrical and Physical Optics", 3rd Edition, Longman Group, 1973.
- 2- G. A. Boutry, "Instrumental Optics", Interscience Publishers Inc. 1962.
- 3- B. Kress and P. Meyrueis, "Digital Diffractive Optics: An Introduction to Planar Diffractive Optics and Related Technology", Wiley 2000.
- 4- D. Malacara, "Optical Shop Testing", 2nd Edition, John Wiley & Sons, 2001.

بینابنامایی اتمی و مولکولی

Atomic and Molecular Spectroscopy

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۲	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

درک اصول و روش‌های بینابنامایی اتمی و مولکولی با تکیه بر ساختارهای اتمی و مولکولی

رئوس مطالب:

- ساختار اتمی: دستگاه‌های تک الکترونی، دستگاه‌های چندالکترونی عام، اثر میدان‌های خارجی، ساختار بس‌ریز
- ساختار مولکولی: ترازهای الکترونی، ترازهای دورانی، ترازهای ارتعاشی، مولکول‌های چنداتمی، دیگر ساختارهای مولکولی
- فرایندهای تابشی و پراکندگی: تابش بازآوایی، پراکندگی ریلی و رامان، بینابنامه رامان، پراکندگی می
- بینابنامایی الکترون‌های درونی: بینابنامایی پرتو X، بینابنامایی فوتوكترونی، بینابنامایی الکترونی اوژه
- بینابنامایی نوری: چشم‌های نوری، دستگاه‌های جداسازی بینابنامایی، آشکارسازها
- بینابنامایی بسامد رادیویی: بازآوایی مغناطیسی، دمش نوری، بازآوایی مغناطیسی هسته‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از صنایع اپتیک اصفهان و صنایع هوایپیماسازی (هسا)

منابع اصلی:

- 1- S. Svanberg, "Atomic and Molecular Spectroscopy," Springer, 2001.
- 2- R. N. Dixon, "Spectroscopy and Structure" Harper & Row Publishers, 1972.
- 3- P. Thorne, "Spectro Physics", Chapman & Hall, 1974.

کاربردهای لیزر

Laser Applications

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۲
پیشناز: فیزیک لیزر	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

آشنایی با کاربردهای آزمایشگاهی و صنعتی لیزر

رئوس مطالب:

کاربردهای حرارتی لیزر:

جوش کاری با لیزر، صیقل کاری لیزری، کاربردهای لیزر در پزشکی، لیزر در فیزیک پلاسمای

کاربردهای لیزر در بینابنامایی:

بینابنامایی رامان، بینابنامایی جذبی، بینابنامایی گسیلی، کاربرد لیزر در جداسازی ایزوتوپ‌ها، اپتوگالوانیک لیزری، دور حسی لیزری

کاربردهای لیزر در اندازه‌گیری فاصله:

اندازه‌گیری فوائل کوچک (تداخل سنجی)، اندازه‌گیری فوائل بلند (دورسنجی)، کاربرد لیزر در ارتباطات و مخابرات،

اندازه‌گیری سرعت مایعات، لیزر در ژیرومتری

تمان‌نگاری:

کاربرد تمام‌نگاری لیزری در آزمایشگاه و صنایع

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از صنایع اپتیک اصفهان و صنایع هواپیماسازی (هسا)

منابع اصلی:

1- M. J. Beesley, "Lasers and Their Applications", 2nd Edition, Halsted Press; 1976.

- 2- D. C. O'Shea, W. R. Callen and W. T. Rhodes, "Introduction to Lasers and Their Applications", Addison-Wesley, 1977.**
- 3- M. Ross, "Laser Applications", Academic Press, 1971.**

آزمایشگاه لیزر

Laser Laboratory

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری:
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک لیزر-آزمایشگاه اپتیک	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

آشنایی با کاربردهای لیزر در اپتیک و بینابنامایی

رئوس مطالب:

- اندازه‌گیری پارامترهای پرتو لیزر (توزيع قدرت- واگرایی- همدوسی)
- تداخل با لیزر (تداخل بین دو موج با تقسیم دامنه - آزمون مؤلفه‌های اپتیکی با استفاده از تداخل سطح تویمن - گرین، اندازه‌گیری زاویه‌ی گوه با استفاده از فریزهای هیدینگر - خود تصویری)
- پراش با لیزر (اندازه‌گیری پهنای شکاف با استفاده از پراش فرانهوفر- اندازه‌گیری طول موج لیزر با استفاده از توری عبوری).
- قطبیدگی با لیزر (تحقیق قانون مالوس-اندازه‌گیری زاویه ی بروستر- مطالعه ی دوران صفحه ی قطبش در میدان مغناطیسی).
- نمانگاری(ثبت و بازسازی تمام‌نگاشت- تمام‌نگاری فازی- تداخل سنجی به روش تمام‌نگاری- اندازه‌گیری مدول بانگ- اندازه‌گیری جابجایی‌های کوچک
- تنظیم سازه‌های نوری با لیزرها و مطالعه‌ی پدیده‌ی اسپلک
- کاربرد لیزر در آزمون پالاینده‌های فضایی
- اندازه‌گیری سرعت نور با استفاده از پدیده‌ی دوپلر
- آشکارسازی پدیده‌ی اپتو گالوانی لیزری با لیزر هلیوم - نئون
- کار با مدولاتورهای الکترواپتیکی و کلیدزنی Q لیزرها
- کار با آشکارسازهای نوری (تعیین پاسخ طیفی-پاسخ زمانی-بهره‌ی کوانتمی و مطالعه‌ی پارازیت‌ها)
- کار با مدولاتور و منحرف کننده‌ی آکوستو-اپتیکی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

روش‌های خلاء و لایه‌نشانی

Vacuum and Deposition Techniques

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیش‌نیاز: فیزیک پایه‌ی ۳	نوع درس: تخصصی گرایش اتمی و مولکولی

هدف درس:

شناسخت حالت خلاء، عیوب‌های خلاء، روش‌های خلاء‌سازی و لایه‌نشانی

رئوس مطالب:

- حالات میکروسکوپی و ماکروسکوپی گازها
- شناخت دستگاه‌های تولید خلاء، پمپ‌های روغنی، پمپ‌های دیفیوژن، پمپ‌های مولکولی
- اندازه‌گیری خصوصیات پمپ
- شناخت دستگاه‌های اندازه‌گیری فشار، فشارسنج‌های جیوه‌ای، حرارتی، ...
- شناخت نشت و روش‌های اندازه‌گیری آن
- آشنائی با سیستم‌های خلاء
- روش‌های لایه‌نشانی: تبخیر حرارتی، تبخیر پرتو الکترونی، کند و پاش و تبخیر با پالس لیزری
- کاربردهای خلاء و تکنولوژی روز آن

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از صنایع اپتیک اصفهان و صنایع هواپیماسازی (هسا)

منابع اصلی:

- 1- L. N. Rozanov, "Vacuum Technique", CRC, 2002.
- 2- H. Hablanian, "High Vacuum Technology (Mechanical Engineering)", 2nd Edition, Marcel Dekker Inc., 1997.
- 3- A. Roth, "Vacuum Sealing Techniques", American Institute of Physics, 1997.
- 4- J. Yarwood, "High Vacuum Techniques", 3rd Edition, John Wiley & Sons, 1955.

5- A. Chambers, "Modern Vacuum Physics", CRC, 2004.

دروس تخصصی گرایش حالت جامد

جدول شماره‌ی ۵: دروس تخصصی گرایش حالت جامد

ردیف	درس	تعداد واحد
۱	فیزیک حالت جامد ۱	۳
۲	فیزیک حالت جامد ۲	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک حالت جامد	۲
۴	فیزیک لایه‌های نازک	۳
۵	ابررسانایی و کاربرد آن	۳
۷	فیزیک الکترونیک ۱	۳
۸	آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱	۲
۹	فیزیک اتمی و مولکولی *	۳
۱۰	فیزیک هسته‌ای **۱	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

فیزیک حالت جامد ۱

Solid State Physics 1

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: مکانیک کوانتومی ۱، ترمودینامیک	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی با توصیف ساختمان جامدات به ویژه بلورها از طریق نظریه های فیزیک کلاسیک و فیزیک کوانتومی

رئوس مطالب:

ساختمان بلوری، پیوند بلوری، پراش توسط یک بلور، فضای معکوس و مناطق بریلوئی، مختصه ای از معاویت بلوری، ارتعاشات شبکه و فوئونها، خواص حرارتی عایق ها، الکترون آزاد در فلزها، خواص حرارتی الکترونی، نوارها و انرژی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- C. Kittel, "Introduction to Solid State physics", John Wiley & Sons, Inc. 2005.
- 2- J. Burns, "Solid State Physics", Academic-Press, 1986
- 3- H. P. Myers, "Introductory Solid State Physics", Taylo and Francis, 1990.

فیزیک حالت جامد ۲

Solid state physics 2

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیش‌نیاز: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

به کارگیری مفاهیم مقدماتی فیزیک حالت جامد در مباحث نظری و فناوری‌های پیشرفته در ماده‌ی چگال

رئوس مطالب:

سطوح فرمی و فلزات، دیامغناطیس و پارا مغناطیس، فرومغناطیس و پادفرومغناطیس، دی‌الکتریک‌ها و فروالکتریک‌ها، عیوب نقطه‌ای، در رفتگی‌ها، آلیاژها

انتخاب سه موضوع از موضوع‌های زیر به گزینش استاد درس

- ابر رسانایی
- فیزیک سطح
- نانوساختارها
- جامدات نانو بلورین
- نیمه‌رساناهای

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- C. Kittel, "Introduction to Solid State physics", John Wiley & Sons, Inc. 2005.
- 2- J. Burns, "Solid State Physics", Academic-Press, 1986
- 3- H. P. Myers, "Introductory Solid State Physics", Taylo and Francis, 1990.

آزمایشگاه فیزیک حالت جامد

Solid State Physics Laboratory

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری: -
حل تمرین: -	
پیشنبه: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی عملی دانشجویان با آزمایش‌های تخصصی حالت جامد هم ارز ۶۸ ساعت فعالیت آزمایشگاهی

رئوس مطالب:

متناوب با امکانات تجربی در گروه و نیاز دانشجویان با توجه به دروس نظری حالت جامد از میان آزمایش‌های تخصصی حالت جامد هم ارز ۶۸ ساعت فعالیت آزمایشگاهی که در آزمایشگاه‌های دیگر انجام نشده باشد.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

فیزیک لایه‌های نازک

Physics of Thin Films

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی با ویژگی‌ها و روش‌های تولید لایه‌های نازک و کاربردهای آنها در صنعت

رئوس مطالب:

مقدمه‌ای بر علم مواد- مقدمه‌ای بر دانش و فناوری خلاء- ساختار لایه‌های نازک- روش‌های فیزیکی تولید لایه های نازک- روش‌های شیمیایی تولید لایه‌های نازک- ویژگی‌های مغناطیسی، نوری، الکتریکی و مکانیکی لایه های نازک- کاربردهای لایه‌های نازک.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- M. Ohring, "Materials Science of Thin Films", 2nd Edition, Academic Press, 2002.
- 2- O. S. Heavens, "Thin Film Physics", John Wiley & Sons, 1970.

ابر رسانایی و کاربردهای آن

Superconductivity and Its Applications

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشنبه: فیزیک حالت جامد ۱	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی مقدماتی با نظریه‌ها و کاربردهای ابررسانایی

رئوس مطالب:

مقدمه‌ای بر تاریخچه و خواص کپه ای ابررسانایی و ابر شاره ای، خواص مغناطیسی: اثر مایسون و دیامغناطیس کامل، الکترومغناطیس ابررساناهای نوع I و II و حالت میانی، خواص ترمودینامیکی فاز میانی و ارتباط مغناطیسی آن، نظریه‌ی پدیده‌شناسی گیزبرگ-لاندانو، نظریه‌ی کوانتمی BCS، جفت‌های الکترون و گاف انرژی، توخلزنی، تداخل کوانتمی و اثر جوزفسن، ابررسانایی نوع دوم- ابررساناهای با دمای گذار بالا، کاربرد ابررساناهای سیم‌های ابررسانا، آهنرباهای ابررسانا، اثرات جوزفسن و SQUID‌ها.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

۱- سی. روزی اینز، ای. اچ. رادریک، "مقدمه‌ای بر ابررسانایی"، ترجمه‌ی ح. مهاجری مقدم، ناشر مؤسسه ویرایش و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.

۲- و. و. اشمیت، "فیزیک ابررساناهای آشنایی با مبانی و کاربردها"، ترجمه‌ی ن. تجبر، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد. ۱۳۸۵.

۳- وی. ال. گیزبرگ، ای. آ. آندریوشین، "ابررسانایی"، ترجمه‌ی ا. جعفری نور ، م. جعفری نور، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۸.

4- D. R. Tilley and J. Tilley, "Superfluity and Superconductivity", 3rd Edition, John Wiley & Sons, 1990.

دانشکده علوم کمروه فیزیک

فیزیک الکترونیک ۱

Electronic Physics 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشنباز: فیزیک پایه‌ی ۲	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی با فیزیک حاکم بر قطعات و مدارهای الکترونیکی، انتقال دانش پایه‌ای در الکترونیک و کاربردهای عملی آن

رئوس مطالب:

- الف) آشنایی با دانش پایه‌ای الکترونیک

فیزیک نیمه‌رساناهای و پدیده‌های مربوط به آن، انواع نیمه‌رساناهای، ناخالصی‌ها، پیوند نیمه‌رساناهای و خواص فیزیکی آن، منحنی مشخصه دیودها، انواع دیودها، مدارهای دیودی و بحث پیرامون یکسو-کننده‌ها، تنظیم کننده‌ها، صافی‌ها، تجزیه و تحلیل مدارهای دیودی ساختمان ترانزیستورها، منحنی مشخصه ترانزیستورها، بررسی نقطه کار و خط بار، بررسی مدارهای بایاس و چگونگی عمل ترانزیستور بعنوان تقویت کننده‌های ترانزیستوری امیتر مشترک، بیس مشترک و کلکتور مشترک، تقویت کننده‌های ترانزیستوری در فرکانس پائین (بهمراه بررسی مدارهای معادل برای علائم الکتریکی کوچک و یا مدار معادل دورگه اچ، بررسی قوانین تونن و نورتون)، پسخوراند (فیدبک) و اثرات آن در مدارها، مدارهای ترانزیستوری زنجیره‌ای، بررسی مدارهای نوسان‌ساز، اساس کار فرستنده و گیرنده و بررسی مدولاسیون دامنه و فرکانس و چگونگی آشکارسازی، کاربردهای عملی مدارهای دیودی و ترانزیستوری

- ب) اجرای پروژه عملی

طراحی و ساخت یک مدار الکترونیکی کاربردی با توجه به آموخته‌های بند الف.

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- J. Millman and C. C. Halkias, "Electronic Devices and Circuits", McGraw-Hill Co.1967.

- 2- J. Millman and C. C. Halkias, "Integrated Electronics", 2nd Edition, McGraw Hill, 1991.**
- 3- A. P. Malvino, "Electronic Principles", 2nd Edition, McGraw-Hill, 1993.**
- 4- J. J. Brophy, "Basic Electronics for Scientists", 5th Edition, McGraw-Hill Co. 1990.**
- 5- M. J. Fisher, "Power Electronics", Pws-Kent Publishing Co., 1991.**
- 6- R. J. Smith and R. C. Dorf, "Circuits, Devices and Systems: A First Course in Electrical Engineering", 5th Edition, Wiley; 1991.**
- 7- D. R. Patrick and S. W. Fardo, "Electricity and Electronics", 4th Edition, Prentice Hall, 1998.**

آزمایشگاه فیزیک الکترونیک ۱

Electronic Physics Laboratory 1

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری:-
حل تمرین: -	
پیشنباز: همزمان با فیزیک الکترونیک ۱	نوع درس: تخصصی گرایش حالت جامد

هدف درس:

آشنایی با ابزارها و شیوه‌های اندازه‌گیری الکترونیکی و انجام آزمایش‌هایی در الکترونیک

رئوس مطالب:

• الف) آشنایی با ابزار اندازه‌گیری و آزمایش در الکترونیک

○ آشنایی با دستگاه‌ها (اسیلوسکوپ، آووسنچ‌ها یا ولت‌سنچ و آمپرسنچ و اهم‌سنچ و نوسان‌سازها) و کار با آنها

○ آشنایی با عناصر غیرفعال الکترنی و لحیم کاری

○ طرح و آزمایش مدارهای یکسو کننده نیم‌موج و تمام‌موج

○ طرح و آزمایش صافی‌های بالاگذر و پائین‌گذر و میان‌گذر

○ رسم منحنی مشخصه دو قطبی‌ها (دیودها)

○ طرح و ساخت توان‌ساز (Power Supply) با تنظیم کننده‌ی زنری

○ رسم منحنی مشخصه ترانزیستور

○ طرح و آزمایش تقویت‌کننده‌ی یک مرحله‌ای ترانزیستوری امیتر مشترک و اندازه‌گیری بهره‌ی ولتاژ جریان

○ طرح و آزمایش تقویت‌کننده‌ی یک مرحله‌ای کلکتور مشترک و بیس مشترک و مقایسه بهره‌ی ولتاژ جریان

○ طرح و آزمایش تقویت‌کننده‌ی یک مرحله‌ای با بیس مشترک و اندازه‌گیری بهره‌ی ولتاژ و جریان

○ روح و آزمایش تقویت‌کننده با پسخوراند (فیدبک) منفی و بررسی اثرات آن و اندازه‌گیری بهره‌ی ولتاژ بی‌پسخوراند و

با پسخوراند

• ب) اجرای پروژه عملی

طراحی و ساخت مدار الکترونیکی کاربردی با استفاده از آموخته‌های بند الف

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
----------------	----------	-------------	-------

-	+	-	+
---	---	---	---

منابع اصلی:

- 1- J. Millman and C. C. Halkias, "Electronic Devices and Circuits", McGraw-Hill Co.1967.
- 2- D. R. Patrick and S. W. Fardo, "Electricity and Electronics", 4th Edition, Prentice Hall, 1998.

دورس تخصصی گرایش هسته‌ای

جدول شماره‌ی ۶: دورس تخصصی گرایش هسته‌ای

ردیف	درس	تعداد واحد
۱	فیزیک هسته‌ای ۱	۳
۲	فیزیک هسته‌ای ۲	۳
۳	آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای	۱
۴	فیزیک راکتور	۳
۵	آشکارسازها و دستگاه‌های اندازه‌گیری هسته‌ای	۳
۶	دستگاه‌های شتاب‌دهنده‌ی ذرات و کاربرد آنها	۲
۷	حافظت در برابر پرتوها	۲
۸	فیزیک بهداشت	۲
۹	فیزیک اتمی و مولکولی *	۳
۱۰	فیزیک حالت جامد ۱ **	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

فیزیک هسته‌ای ۱

Nuclear Physics 1

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشیاز: فیزیک جدید ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

آشنایی با ساختار هسته‌ای اتم و مدل‌های توصیف کننده‌ی آن به ویژه هسته‌های پرتوزا

رئوس مطالب:

مروری بر مکانیک کوانتومی، انرژی پیوندی، مدل قطره‌ای، فرمول نیمه تجربی جرم، مدل پوسته‌ای، سطوح انرژی هسته‌ها، تقارن باری و استقلال باری نیروهای هسته‌ای، اندرکنش تابش‌های هسته‌ای و ماده، اندرکنش ذرات باردار و ماده، اندرکنش نوترون با ماده، واپاشی رادیواکتیوی، پهنانی حالات ناپایدار، واپاشی گاما، واپاشی آلفا و واپاشی بتا.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- W. N. Cottingham and D. Greenwood, "Introduction to Nuclear Physics", 2nd Edition., Cambridge University Press, 2001.
- J. K. Shultz and R. E. Faw, "Fundamental of Nuclear Science and Engineering", 3rd Edition., CRC, 2006.
- W. E. Meyerhof, "Elements of Nuclear Physics", McGraw Hill Book Company, 1988.
- B. R. Cohen, "Concepts of Nuclear Physics", McGraw- Hill, 1987.
- K. S. Krane, "Introductory Nuclear Physics", John Wiley & Sons. 1987.

فیزیک هسته‌ای ۲

Nuclear Physics 2

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

به کارگیری فیزیک کوانتمی در توصیف برهم‌کنش‌های هسته‌ای و ارائهٔ نظریه‌های گوناگون در فیزیک هسته‌ای

رئوس مطالب:

واکنش‌های هسته‌ای، کاربرد قوانین بقاء، انواع واکنش‌های هسته‌ای، سطح مقطع‌ها، واکنش‌های هسته‌ای مرکب، واکنش‌های مستقیم، مدل اپتیکی، مدل اندرکنش سطحی و واکنش‌های برهنه کردن، شکافت هسته‌ای، مسئله‌ی دو جسمی هسته‌ای، مسئله‌ی دوترون، وابستگی اسپینی نیروهای هسته‌ای، نوکلیون و پراکندگی نوکلیون، سطح مقطع پراکندگی، تعیین پتانسیل‌های یکتایی (Singlet) و سه‌تایی (Triplet)، تئوری مزونی نیروهای هسته‌ای، نیروهای هسته‌ای ضعیف و بوزون‌های واسطه‌ی برداری، کوانتم کرومودینامیک و نیروهای هسته‌ای قوی

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- W. N. Cottingham and D. Greenwood, "Introduction to Nuclear Physics", 2nd Edition., Cambridge University Press, 2001.
- J. K. Shultz and R. E. Faw, "Fundamental of Nuclear Science and Engineering", 3rd Edition., CRC, 2006.
- W. E. Meyerhof, "Elements of Nuclear Physics", McGraw Hill book Company, 1988.
- B. R. Cohen, "Concepts of Nuclear Physics", McGraw-Hill, 1987.
- K. S. Krane, "Introductory Nuclear Physics", John Wiley & Sons. 1987.

آزمایشگاه فیزیک هسته‌ای

Nuclear Laboratory

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری:
حل تمرین: -	
پیشناز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

اندازه‌گیری و آشکارسازی تابش‌های هسته‌ای با به کار گیری ابزارهای مناسب

رئوس مطالب:

انجام آزمایشات هسته‌ای زیر به میزان ۳۴ ساعت آزمایشگاهی:

- مقدمه
- الف) چشم‌های رادیواکتیو
- ب) آشکارسازهای تابش هسته‌ای
- ج) حفاظت در برابر پرتو
- تکنیک‌های اندازه‌گیری با شمارنده‌ی گایگر-مولر
- اندازه‌گیری قدرت تفکیک زمانی آشکارساز گایگر-مولر
- توزیع آماری تابش‌های حاصل از مواد رادیواکتیو
- اندازه‌گیری اکتیویته‌ی ماده‌ی رادیواکتیو مجھول
- تحقیق قانون عکس مجددی فاصله
- بررسی جذب پرتو گاما در سرب و آلومینیوم
- اندازه‌گیری برد ذرات آلفا در هوا
- طیف‌نگاری پرتوی گاما با استفاده از آشکارساز سوسوزن
- اندازه‌گیری اکتیویته‌ی ماده‌ی مجھول با استفاده از طیف انرژی گاما
- اندازه‌گیری ضریب جذب جرمی با استفاده از طیف انرژی گاما
- برد ذرات بتا و انرژی بیشینه‌ی آنها
- رادیواکتیو الایی و محاسبه‌ی نیمه عمر

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

فیزیک راکتور ۱

Reactor Physics 1

تعداد واحد عملی:	-	تعداد واحد نظری:	۳
حل تمرین:	-		
پیشیاز: فیزیک هسته‌ای ۱		نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای	

هدف درس:

ارائه‌ی ساختار فیزیکی حاکم بر راکتورهای هسته‌ای و صورت‌بندی ریاضی برهم‌کنش‌های نوترون در یک راکتور

رئوس مطالب:

- واپاشی هسته‌های رادیواکتیو، قانون واپاشی رادیواکتیو، تابش α ، تابش β ، تابش γ و تابش نوترون.
- چشمه‌ها، تابش‌های هسته‌ای، چشمه‌های α ، چشمه‌های β ، چشمه‌های γ و چشمه‌های نوترون
- برهم‌کنش انواع تابش‌های هسته‌ای با ماده، برهم‌کنش ذرات باردار سبک، برهم‌کنش ذرات باردار سنگین، برهم‌کنش γ و برهم‌کنش نوترون، فرآیندهایی که از طریق آنها برهم‌کنش ذرات باردار، γ و نوترون با ماده انجام می‌شود.
- انواع راکتورهای هسته‌ای، راکتورهای شکافتی، راکتورهای گداخت، امتیازات هر یک از انواع راکتورهای هسته‌ای، طبقه‌بندی راکتورهای شکافتی از نظر هندسی، طبقه‌بندی راکتورهای شکافتی از نظر نوترونی و کاربردی، ترکیب راکتورهای شکافتی.
- نظریه‌ی پخش نوترون‌ها، شار نوترون، چگالی جریان نوترون، معادله‌ی پیوستگی، قانون فیک، تعبیر فیزیکی قانون فیک، گستره‌ی اعتبار قانون فیک، معادله‌ی پخش، شرایط مرزی، طول پخش.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید:

راکتور انرژی اتمی اصفهان

منابع اصلی:

- ۱- آ. ر. فوستر، ر. ل. رایت، "مهندسی هسته‌ای پایه"، ترجمه‌ی ع. افشار بکسلو و م. رهبر، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴.

- 2- J. R. Lamarsh, "Introduction to Nuclear Engineering", Prentice Hall, 1983.**
- 3- K. H. Beckurts and K. Wirtz, "Neutron Physics", Springer-Verlag, 1964.**
- 4- A. Walter, "Fast Breeder Reactor", McGraw-Hill, 1980.**
- 5- E. Lewis, "Fundamentals of Nuclear Reactor Physics", Academic Press, 2008.**

آشکارسازها و دستگاههای اندازه‌گیری تابش‌های هسته‌ای

Detectors and Measurement Instruments of Nuclear Radiations

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیش‌نیاز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

تحلیل برهم‌کنش تابش‌های هسته‌ای با ماده از طریق آشکارسازی و اندازه‌گیری آنها

رئوس مطالب:

برهم‌کنش تابش با ماده، خواص عمومی آشکارساز‌های تابشی، آمار شمارش و پیشگویی خط، آشکارساز های گازی، آشکارسازهای جرقه‌ای (ستیلاسیون)، آشکارسازهای نیمرسانا، آشکارسازهای نوترون، انلکک جرقه‌ای (Spark Chamber)، شمارنده‌های چرنکوف، آشکارسازهای ردیاب شکل‌گیری تپی، توابع تپ خطی و منطقی، سیستم های شمارش تپ، آنالیز دیجیتال، پارامترهای موثر در قدرت تفکیک و کارایی آشکارساز، مدارهای زمانی و تفکیک تقاطع صفری (Zero Crossing)، آنالیز تک کاناله و چند کاناله (MCA, SCA)

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. F. Knoll, "Radiation Detection and Measurement", John Wiley & Sons, 1979.
- 2- W. J. Price, "Nuclear Radiation Detection", 2nd Edition, McGraw-Hill, 1964.
- 3- P. V. Nicholson, "Nuclear Electronics", John Wiley & Sons, 1974.
- 4- N. Tsoulfanidis, "Measurement And Detection Of Radiation", 1st Edition, Taylor & Francis; 1995.

دستگاه‌های شتاب‌دهنده‌ی ذرات و کاربرد آنها

Particle Accelerator Systems and Their Applications

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیش‌نیاز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

معرفی اصول حاکم بر شتاب‌دهنده‌های ذرات و روش‌های به کار گیری آنها در پژوهش‌های بنیادی و کاربردی

رئوس مطالب:

شتاب‌دهنده‌های ذرات بعنوان ابزاری برای تحقیقات، اصول اساسی شتاب‌دهی ذرات، شتاب‌دهنده‌های استاتیک، مولد‌های واندوگراف، شتاب‌دهنده‌های تاندوم (**Tandem**)، ساخت شتاب‌دهنده‌های خطی، شتاب‌دهنده‌های خطی پروتونی و یون‌های سنگین، شتاب‌دهنده‌های خطی الکترونی، شتاب‌دهنده‌های دایره‌ای با انرژی پایین: سیکلوترون، سیکروسیکلوترون، بتاترون، کسمترtron (**Cosmotron**)، شتاب‌دهنده‌های دایره‌ای با انرژی بالا: سنکروtron پروتونی، سنکروtron الکترونی، (AGS) و (AGS)، آینده‌ی شتاب‌دهنده‌های ذرات، کاربرد شتاب‌دهنده در رادیو تراپی، کاربرد شتاب‌دهنده‌ها در تولید رادیو ایزوتوب‌ها، توموگرافی و ...

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از شتاب‌دهنده‌ی کرج

منابع اصلی:

- 1- E. Segre, "Experimental Nuclear Physics", John Wiley & Sons, 1959.
- 2- J. Rosenblatt, "Particle Acceleration", Methuen, 1968.
- 3- J. B. A. England, "Techniques in Nuclear Structure Physics", Wiley, 1974.
- 4- M. S. Livingston "Particle Accelerators: A Brief History", Harvard University Press, 1969.

- 5- W. Scharf, "Particle Accelerators and Their Uses", 2nd Edition, Harwood Academic Publishers, 1991.**

حافظت در برابر پرتوها

Radiation Protection

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشنباز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

آشنایی با دزیمتری و نحوه کاربست آن برای حفاظت در برابر مواد رادیواکتیو

رئوس مطالب:

منابع طبیعی و مصنوعی پرتوها، آثار بیولوژیکی پرتوها، استانداردها، فعالیت ویژه، دزیمتری پرتوها، واحد های دزیمتری پرتوها، دز برای پرتو گاما و ذرات باردار و نوترون ها، محاسبات مربوط به حداکثر در مجاز و حداکثر غلظت مجاز، محاسبات مربوط به دریافت پرتو از چشمها با اشکال هندسی مختلف، حفاظت در برابر پرتوها (خارجی و داخلی)، سیریندی در برابر پرتوها

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

1- J. R. Lamarsh, "Introduction to Nuclear Engineering", Prentice Hall, 1983.

۲- ص. راستی کردار، م.ح. نادری، "مبانی حفاظت در برابر پرتوها"، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۹.

فیزیک بهداشت

Health Physics

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۲
حل تمرین: -	
پیشنباز: فیزیک هسته‌ای ۱	نوع درس: تخصصی گرایش هسته‌ای

هدف درس:

آشنایی با روش‌های حفاظت کارکنان در برابر پرتوها در مرکز تحقیقاتی و صنعتی هسته‌ای

رئوس مطالب:

- مروری بر اتم، هسته‌ی اتم، پرتوزایی و قوانین پرتوزایی
- برخورد متقابل پرتو با ماده

الف) پرتوهای یون‌ساز مستقیم: آلفا، دیوترون، الکترون و . . .

ب) پرتوهای یون‌ساز غیرمستقیم: فوتون، نوترون و . . .

• کمیت و آحاد:

تابش واحد جدید، واحد قدیم، دز جذب شده (واحد جدید، واحد قدیم)، دز متقابل (واحد جدید، واحد قدیم)، کرمای (Kerma)، کمیت‌های وابسته.

• وسایل اندازه‌گیری منابع خارجی پرتو:

آشکارسازهای پرتوهای یون‌ساز، آشکارسازهای پرتوهای غیریون‌ساز، وسایل دزیمتري فردی (جیبی، فیلم، ترمولومیلانس).

• محاسبات پرتوگیری داخلی

• اصول حفاظت در برابر پرتو:

تعديل نسبت‌های منابع خارجی (زمان، فاصله، حفاظت‌گذاری)

جلوگیری از پرتوگیری داخلی (کنترل و ضوابط کار)

اصول طراحی آزمایشگاه‌های رادیوایزوتوپ

تهویه‌ی هوا

توصیه‌های سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی

• فیزیک بهداشت اشعه‌ی X :

تولید و خواص پرتو X، کمیت و کیفیت پرتو X، ردیابی و حفاظت‌گذاری، کنترل خطرات پرتو ایکس

- فیزیک بهداشت شتاب دهنده‌ها:
- انواع و موارد استفاده از شتاب دهنده‌ها، روش‌های استاندارد کار با شتاب دهنده‌ها
- فیزیک بهداشت لیزر و ماکروویو:
- بیناب‌های الکترومغناطیسی، کاربرد تابش‌های الکترومغناطیسی، خطرات لیزر و ماکروویو در پزشکی و صنعت، حد تابش و کنترل خطرات لیزر و ماکروویو
- بررسی آخرین اطلاعات مربوط به ضایعات احتمالی پرتو فراصوت (Ultra Sound) بر جنین.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- H. Cember, "Introduction to Health Physics", 3rd Edition, McGraw-Hill Medical, 1996.
- 2- J. E. Turner, "Atom Radiation and Radiation Protection", 2nd Edition, Wiley-Interscience; 1995.
- 3- F. H. Attix, "Introduction to Radiological Physics and Radiation Dosimetry", Wiley-Interscience, 1986.

۴ - ص. راستی کردار، م. ح. نادری، "مبانی حفاظت در برابر پرتوها"، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۹.

دروس تخصصی گرایش هواشناسی

جدول شماره‌ی ۸: دروس تخصصی گرایش هواشناسی

ردیف	درس	تعداد واحد
۱	هواشناسی عمومی	۳
۲	هواشناسی سینوپتیکی	۳
۳	آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی	۱
۴	مبانی هواشناسی دینامیکی	۳
۵	آمار در هواشناسی	۳
۶	پیش‌بینی عددی وضع هوا	۳
۷	* فیزیک اتمی و مولکولی*	۳
۸	** فیزیک حالت جامد ۱	۳
۹	*** فیزیک هسته‌ای ۱	۳
جمع واحدها		۲۵ واحد

* سرفصل درس فیزیک اتمی و مولکولی، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش اتمی و مولکولی است.

** سرفصل درس فیزیک حالت جامد ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش حالت جامد است.

*** سرفصل درس فیزیک هسته‌ای ۱، مطابق سرفصل همین درس برای گرایش هسته‌ای است.

دانشکده علوم گردوه فیزیک

هواشناسی عمومی

General Meteorology

تعداد واحد عملی:	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین:	-
پیشناز: ترمودینامیک، مکانیک آماری	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

معرفی هواشناسی و بررسی جو از نظر مطالعات هواشناسی

رئوس مطالب:

خورشید، زمین و تابش، توازن گرما، توزیع گرما، ترمودینامیک و ایست شناسی، بخار آب و اثرهای ترمودینامیکی آن، حرکت افقی در جو- بادها و معادلات حرکات افقی و قائم، جريان شاره ها در جو، گردش کلی جو، ساختار قائم چرخند ها و واچرخندها و هواشناسی حاره ای.

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از ایستگاه هواشناسی و ازن سنجی

منابع اصلی:

- ۱ - اچ. ر. بایز، "هواشناسی عمومی"، ترجمه‌ی ت. بنی‌هاشم، ب. حاجبی، ع. بهروزیان، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷.
- ۲ - ج. پ. تریپله، "هواشناسی عمومی"، ترجمه‌ی ج. شاهرخی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۰.

هواشناسی سینوپتیکی

Synoptic Meteorology

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشناز: هواشناسی عمومی	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

معرفی و آشنایی با هواشناسی هم دیدی و سیستم های جوی

رئوس مطالب:

تاریخچهی هواشناسی هم دیدی، ایستگاه های هواشناسی و مشاهدات جوی، نقشه های وضع هوا، کدهای هواشناسی، آشنایی با ابزارهای هواشناسی و اندازه گیری پارامتر های جوی، مروری بر دینامیک و ترمودینامیک جو، توده های هوا، جبهه های هوا، سامانه های جوی، چرخندها، واچرخندها

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

بازدید:

بازدید از ایستگاه های هواشناسی

منابع اصلی:

- 1- R. McIlvean, "Fundamentals of Weather and Climate", 2nd Edition, Chapman and Hall, 1995.
- 2- C. D. Ahrens, "Meteorology Today: An Introduction to Weather, Climate and the Environment", 8th Edition, Brooks Cole, 2008.
- 3- W. L. Donn, "Meteorology", McGraw-Hill, 1975.

آزمایشگاه هواشناسی سینوپتیکی

Synoptic Meteorology Laboratory

تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد نظری: -
- حل تمرین:	
پیشیاز: هواشناسی سینوپتیکی	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

تحلیل و بررسی نقشه‌های هوا

رئوس مطالب:

- آشنایی با کدهای هواشناسی
- تهیی ن نقشه‌های وضع هوا و تحلیل مقدماتی آنها
- محاسبه مولفه‌ی قائم سرعت در سطوح ۵۰۰، ۷۰۰ و ۸۵۰ میلی‌بار به روش‌های ساده

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	-	+

مبانی هواشناسی دینامیکی

Fundamentals of Dynamic Meteorology

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشیاز: مکانیک تحلیلی ۲، فیزیک جو یا هواشناسی فیزیکی	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

مطالعه‌ی دینامیک حرکات جوی در رابطه با هوا و آب و هوا، تجزیه و تحلیل و پیش‌بینی سیستم‌های جوی

رئوس مطالب:

آنالیز مقیاس، نیروهای اصلی، قوانین پایستاری، مختصات اویلر و لاگرانژی، معادلات ترمودینامیکی، کاربرد اولیه معادلات حاکم، انواع حرکات، تاوایی و گردش، لایه‌ی مرزی سیاره‌ای، حرکات مقیاس هم دیدی و معادلات حرکات در مختصات هم‌فشار

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- J. R. Holton, "An Introduction to Dynamic Meteorology", 4th Edition, International Geophysics Series, 2004.
- 2- G. J. Haltiner and I. L. Martin, "Dynamical and Physical Meteorology", McGraw-Hill, 1957.
- 3- W. Zdunkowki and A. Bott, "Dynamics of the Atmosphere", Cambridge University Press, 2003.

آمار در هواشناسی

Statistics in Meteorology

تعداد واحد عملی: - حل تمرین: -	تعداد واحد نظری: ۳
پیشنباز: ریاضی عمومی ۲	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

آشنا شدن با روش‌های آماری در تجزیه و تحلیل و مطالعه‌ی جو

رئوس مطالب:

مقدمه‌ای بر آمار، احتمالات، توزیع‌های تجربی و آنالیز داده، توزیع احتمالات پارامتری، آزمون فرضیه‌ها، پیش‌بینی آماری، بررسی و تحقیق پیش‌بینی سری‌های زمانی، آمار چندمتغیره‌ها، تجزیه و تحلیل توابع متعامد (EOF) و کلاستر

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- D. S. Wilks, "Statistical Methods in the Atmospheric Sciences", Academic press, 2006.
- 2- W. A. Rosenkrantz, "Introduction to Probability and Statistics for Scientists and Engineers", McGraw-Hill, 1997.

پیش‌بینی عددی وضع هوا

Numerical Prediction of the Weather

تعداد واحد عملی: -	تعداد واحد نظری: ۳
حل تمرین: -	
پیش‌بینی: هواشناسی دینامیکی	نوع درس: تخصصی گرایش هواشناسی

هدف درس:

حل عددی معادلات حرکت و پیش‌بینی وضع هوا به روش عددی

رئوس مطالب:

مروری بر معادلات حاکم بر حرکت هوا، مبانی روش‌های تفاضلی متناهی، طرح واره‌های تفاضل گیری زمانی معادله‌ی پخش و معادله‌ی فرارفتی، تفاضل گیری فضایی در یک بعد، تفاضل گیری در بیش از یک بعد و مدل‌های بسیط، شبکه‌های آرکاوا، پارامترسازی و معرفی مدل‌های هواشناسی

روش ارزیابی:

پژوهش	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-

منابع اصلی:

- 1- G. J. Haltiner and R. T. Williams, "Numerical Prediction and Dynamic Meteorology", 2nd Edition, John Wiley & Sons. 1980. □
- 2- D. R. Duran, "Numerical Methods for Wave Equations in Geophysical Fluid Dynamics", Springer-Verlag, 1998.